

Invest
MACEDONIA

ВОДИЧ ЗА ИНВЕСТИРАЊЕ ВО ЈУГОИСТОЧНИОТ ПЛАНСКИ РЕГИОН

ВОДИЧ ЗА ИНВЕСТИРАЊЕ ВО ЈУГОИСТОЧНИОТ ПЛАНСКИ РЕГИОН

Овој документ е изработен во рамки на проектот “Проширување на функциите на Центрите за развој на планските региони во насока на спроедување на активности/услуги за поддршка на приватниот сектор”, финансиран од Министерството за Локална Самоуправа.

Нарачател:

Центар за развој на
Југоисточниот плански регион
ул. „Боро Цони“ бр. 10
2400 Струмица
Република Македонија

Содржината на публикацијата е подготвена од [Нолеџ Центар](#) (Knowledge Center), Скопје

Тим кој работеше на подготовката на електронскиот водич:

д-р. Андријана Богдановска Ѓ.
м-р. Бранко Ѓуровиќ
м-р. Меглена Димитрова

лектор:

превод на англиски јазик:

ПОЧИТУВАНИ ИНВЕСТИТОРИ.

Задоволство ни е да Ви го претставиме Водичот за инвестирање во Југоисточниот плански регион во Република Македонија. Целта на Водичот е да Ве запознае со можностите и поволностите за инвестирање во Југоисточниот регион, националните и регионалните политики и мерки за поддршка на инвестициите, како и со специфичностите на постоечките индустриски зони и инвестициски локации.

Географски, Југоисточниот регион ја опфаќа територијата на крајниот југоисточен дел на Република Македонија, или поточно подрачјето на Струмичко-Радовишката и Гевгелиско-Валандовската котлина, односно долината на реката Струмица и долниот тек на реката Вардар. Регионот се граничи со Република Грција на југ и Република Бугарија на исток, а на север и запад со Источниот и Вардарскиот регион. Според податоците за 2014-та година, во регионот живеат 173.457 жители, односно 8,48% од вкупното население во Република Македонија. Регионот има вкупна површина од 2.835 км², односно 10,9% од вкупната површина на државата, со густина на населеност од 61,2 жители на км². Вкупно десет општини го сочинуваат Југоисточниот плански регион: Општина Богданци, Општина Босилово, Општина Валандово, Општина Василево, Општина Гевгелија, Општина Дојран, Општина Конче, Општина Ново Село, Општина Радовиш и Општина Струмица.

Со цел подобро да ги опфати сите потребни информации кои Ви се потребни за да донесете информирани одлуки Водичот за инвеститори се состои од 4 дела. Во првиот дел се дадени општи информации за Република Македонија (географија, политички систем, и економија) со цел да се нагласат нејзините предности како погодна локација за Вашите инвестиции. Во вториот дел е претставено деловното опкружување, каде многу детално Ве информираме за правната и институционалната рамка која го регулира водењето бизнис во Република Македонија, започнувајќи од можностите за основање на

фирма, процесите за водење бизнис, даноците, пазарот на работна сила, градежното земјиште и недвижниот имот, како и можностите за финансиска поддршка на фирмите. Третиот дел се однесува на Југоисточниот плански регион каде што се дадени општи информации за регионот и предностите што регионот ги нуди како извонредна локација за Вашите инвестиции. Во четвртиот дел се претставени секоја од десетте општини во регионот и потенцијалите за инвестиции во нив. Ви ги претставуваме основните информации за секоја општина поодделно, вклучително кратка информација за самата општина, сообраќајните врски, човечките ресурси и образованието, локалната економија со посебен осврт на индустриските зони и локациите за инвестиции.

Водичот е изработен во рамки на проектот „Проширување на функциите на Центрите за развој на планските региони во насока на спроедување на активности/услуги за поддршка на приватниот сектор”, финансиран од Министерството за Локална Самоуправа. Проектот го спроведуваат Центарот за развој на Југоисточниот плански регион од Република Македонија.

Во Водичот ќе најдете корисни информации кои ќе Ви помогнат да донесете информирани одлуки за инвестирање во некоја од индустриските зони и/ или локации во Југоисточниот плански регион во Република Македонија.

Со почит,
Жулиета Гуркова
Директор
Центар за развој на Југоисточниот плански регион

СОДРЖИНА

СОДРЖИНА.....	6
ЛИСТА НА ТАБЕЛИ	6
ЛИСТА НА ГРАФИКОНИ	7
КОРИСТЕНИ КРАТЕНКИ	7
ПОДАТОЦИ ЗА КОНТАКТ ВО ОПШТИНИТЕ ВО ЈУГОИСТОЧНИОТ ПЛАНСКИ РЕГИОН.....	8
ИНВЕСТИРАЈТЕ ВО МАКЕДОНИЈА	10
1 ПРОФИЛ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА.....	14
1.1 ВОВЕД.....	14
1.2 ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМ И ВЛАДЕЕЊЕ	17
1.3 ЕКОНОМИЈА.....	18
2 ДЕЛОВНО ОКРУЖУВАЊЕ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА	26
2.1 ЗАПОЧНУВАЊЕ НА БИЗНИС	26
2.2 ПРАВНА РАМКА ЗА ВОДЕЊЕ БИЗНИС	31
2.3 ДАНОЦИ.....	34
2.4 ТРГОВИЈА И ТАКСИ/ДАВАЧКИ	39
2.5 РАБОТНА СИЛА	41
2.6 ФИНАНСИСКА ПОДРШКА НА ФИРМИТЕ	44
3 ЈУГОИСТОЧЕН РЕГИОН	48
3.1 ПРЕДНОСТИ ЗА ИНВЕСТИРАЊЕ ВО ЈУГОИСТОЧНИОТ РЕГИОН.....	48
3.2 ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ ЗА ЈУГОИСТОЧНИОТ РЕГИОН	48
3.3 ГЕОГРАФСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ НА РЕГИОНОТ	51
3.4 ПАТНА МРЕЖА	54
3.5 НАСЕЛЕНИЕ	55
3.6 ЕКОНОМИЈА.....	62
3.7 ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО.....	66
3.8 КОРИСТЕЊЕ НА КОМПЈУТЕР И ИНТЕРНЕТ	68
3.9 КВАЛИТЕТ НА ЖИВОТ	69
3.10 ТУРИЗАМ	69
4 ОПШТИНИ ВО ЈУГОИСТОЧНИОТ РЕГИОН	76
4.1 ОПШТИНА БОГДАНЦИ	78
4.2 ОПШТИНА БОСИЛОВО	88
4.3 ОПШТИНА ВАЛАНДОВО	98
4.4 ОПШТИНА ВАСИЛЕВО	106
4.5 ОПШТИНА ГЕВГЕЛИЈА	116
4.6 ОПШТИНА ДОЈРАН	134
4.7 ОПШТИНА КОНЧЕ.....	144
4.8 ОПШТИНА НОВО СЕЛО	152
4.9 ОПШТИНА РАДОВИШ	162
4.10 ОПШТИНА СТРУМИЦА.....	172

ЛИСТА НА ТАБЕЛИ

ЛИСТА НА ГРАФИКОНИ

КОРИСТЕНИ КРАТЕНКИ

АВРМ - Агенција за вработување на Република Македонија

АД - Акционерско друштво

БДП - Бруто домашен производ

ДДВ - Данок на додадена вредност

ДЗС - Државен завод за статистика

ДОО - Друштво со ограничена одговорност

ДООЕЛ - Друштво со ограничена одговорност од едно лице

ЕМБГ - Единствен матичен број на граѓанинот

ЕХИМ - Едношалтерски систем за дозволи за увоз, извоз и транзит на стоки и тарифни квоти

ЕУ - Европска унија

ЗП - Заштитено подрачје

ЗТД - Закон за трговски друштва

ИПА - Инструмент за претпристапна помош

ИПАРД- Инструмент за претпристапна помош за рурален развој

ЈП - Јавни претпријатија

ЈКП - Јавно комунално претпријатие

КО - Катастарска област

КП - Катастарска парцела

МБС - Матичен број на субјектот

м.в - месност викана

МСП - Мали и средни претпријатија

НБРМ - Народна банка на Република Македонија

ОЕЦД - Организација за економска соработка и развој

СТО - Светска трговска организација

УЈП - Управа за јавни приходи

ЦЕФТА - Централно-европски договор за слободна трговија (ЦЕФТА)

ЦРМ - Централен регистар на Македонија

ПОДАТОЦИ ЗА КОНТАКТ ВО ОПШТИНИТЕ ВО ЈУГОИСТОЧНИОТ ПЛАНСКИ РЕГИОН

ОПШТИНА БОГДАНЦИ

ГРАДОНАЧАЛНИК: АНАСТАСИЈА ОЛУМЧЕВА

T/F: 034/222-333; 034/221-077

E-mail: opstina_bogdanci@t-home.mk

I: www.bogdanci.gov.mk

ОПШТИНА БОСИЛОВО

ГРАДОНАЧАЛНИК: ЉУПЧО КОЛЕВ

T/F: 034/371-600; 034/371-600

E-mail: opstinabosilovo1@gmail.com

I: www.bosilovo.gov.mk

ОПШТИНА ВАЛАНДОВО

ГРАДОНАЧАЛНИК: НИКОЛЧЕ ЧУРЛИНОВСКИ

T/F: 034/382-007; 034/382-044

E-mail: valandovo@valandovo.gov.mk

I: www.valandovo.gov.mk

ОПШТИНА ВАСИЛЕВО

ГРАДОНАЧАЛНИК: ВАНЧО СТОЈАНОВ

T/F: 034/354-444; 034/353-007

E-mail: gradonacalnik@opstinavasilevo.gov.mk

I: www.opstinavasilevo.gov.mk

ОПШТИНА ГЕВГЕЛИЈА

ГРАДОНАЧАЛНИК: ИВАН ФРАНГОВ

T/F: 034/213-843; 034/611-373

E-mail: kabinet@gevgelija.gov.mk

I: www.gevgelija.gov.mk

ОПШТИНА ДОЈРАН

ГРАДОНАЧАЛНИК: БОРЧЕ СТАМОВ

T/F: 034/225-278; 034/225-278

E-mail: dojran@t-home.mk

I: www.dojran-info.com

ОПШТИНА КОНЧЕ

ГРАДОНАЧАЛНИК: БЛАГОЈ ЈОВАНОВ

T/f: 034/630-325; 034/630-327

E-mail: opstina.konce@t-home.mk

I: www.konce.gov.mk

ОПШТИНА НОВО СЕЛО

ГРАДОНАЧАЛНИК: БЛАЖО ВЕЛКОВ

T/F: 034/355-202; 034/355-702

E-mail: administracija@novoselo.gov.mk

I: www.novoselo.gov.mk

ОПШТИНА РАДОВИШ

ГРАДОНАЧАЛНИК: САШКО НИКОЛОВ

T/F: 032/635-007; 032/630-290

E-mail: gradonacalnik@radovis.gov.mk

I: www.radovis.gov.mk

ОПШТИНА СТРУМИЦА

ГРАДОНАЧАЛНИК: ЗОРАН ЗАЕВ

T/F: 034/348-030; 034/320-544

E-mail: gradonacalnik@strumica.gov.mk

I: www.strumica.gov.mk

ИНВЕСТИРАЈТЕ ВО МАКЕДОНИЈА

Република Македонија нуди низа предности за потенцијалните инвеститори:

СЛОБОДЕН ПРИСТАП ДО ПАЗАРИ

Македонија ја има во голема мера либерализирано надворешно-трговската политика и има потпишано разни билатерални договори кои им овозможуваат на локалните производители слободен пристап до пазарот на Европската Унија и други пазари, што ја прави Република Македонија високо конкурентна производствена и извозна платформа. Преку три мултилатерални (Договорот за стабилизација и асоцијација, ЕФТА и ЦЕФТА) и два билатерални договори за слободна трговија (со Турција и Украина) се обезбедува бесцарински пристап до пазар од над 650 милиони корисници.

НИСКИ ДАНОСИ

Инвеститорите во Македонија имаат корист од многу поволната даночна политика, со една од најниските даночни стапки во Европа (рамен корпоративен и персонален данок на доход со стапка од 10 %, како и данок од 0% на задржана добивка). Освен тоа, Македонија има неколку инвестициски и развојни зони со даночни изземања на корпоративните профити во период до 10 години, за нови вработувања, ДДВ, царински давачки и други олеснувања.

НИСКИ ОПЕРАТИВНИ ТРОШОЦИ

Република Македонија е една од најконкурентните локации во Европа во однос на оперативните трошоци.

ОДЛИЧНА ГЕОСТРАТЕШКА ПОЛОЖБА

Потенцијалните инвеститори можат да имаат придобивки од добрата стратешка географска положба на Република Македонија која се наоѓа на крстопатот на 2 главни европски транспортни коридори (Коридорот X и Коридорот VIII). Имајќи го во предвид ова, стоките реално можат да се испорачаат во рок од еден ден до земјите во Централна и Источна Европа, како и Турција, односно максимално два дена во земјите од Западна Европа.

БРЗА РЕГИСТРАЦИЈА НА ДЕЛОВЕН СУБЈЕКТ

Едношалтерски систем за регистрација на компанија во рок од 4 часа

ОДЛИЧНА ИНФРАСТРУКТУРА

Национална инфраструктура за безжичен интернет, дигитален телекомуникациски систем, разгранета мрежа на автопати, два меѓународни аеродроми со редовни авионски врски со главните европски центри.

ПРИСПОСОБЛИВ ОБРАЗОВЕН СИСТЕМ

Универзитети што се подготвени да соработуваат со инвеститорите во обезбедување на потребите во однос на потребните вештини

ОДЛИЧНИ ВЕШТИНИ ЗА СТРАНКИ ЈАЗИЦИ

Голем број од жителите на Република Македонија зборуваат англиски јазик, а францускиот и германскиот јазик се вклучени во образовниот систем, додека регионалните јазици значително се користат во секојдневното деловно работење.

ДОСТАПНА И КВАЛИФИКУВАНА РАБОТНА СИЛА

Македонија има млада (42% на возраст под 30 години), образувана и висококвалификувана работна сила со силна работна етика и искуство во индустријата.

ПОЛИТИЧКА, МОНЕТАРНА И МАКРОЕКОНОМСКА СТАБИЛНОСТ

Македонија нуди стабилно монетарно опкружување со една од најниските стапки на инфлација во регионот и стабилна валута (денар).

ЗЕМЈА КАНДИДАТ ЗА ЧЛЕНСТВО ВО ЕУ И НАТО

Република Македонија е земја кандидат за членство во ЕУ и НАТО.

Слика

1

ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ ЗА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

1 ПРОФИЛ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

1.1 ВОВЕД

1.1.1. ГЕОГРАФИЈА И КЛИМА

Република Македонија се наоѓа во југоисточна Европа, во централниот дел на Балканскиот Полуостров и има површина од 25.713 км². Нејзиниот релјеф се карактеризира со големи и високи планински масиви меѓу кои се протегаат широки и рамни долини и низини. Низ средишниот дел поминува најголемата река во земјата, Вардар.

Речиси целата територија на Македонија се наоѓа на географска широчина од 40° и 42°. Земјата се граничи со Србија и Косово на север, Бугарија на исток, Грција на југ и Албанија на запад. Република Македонија има значајна географската положба како централна балканска држава која се граничи со пет држави различни по својот стопански потенцијал и развиеност. Тие се упатени на меѓусебна трговска размена и дополнување на нивните економии, токму преку територијата на Република Македонија. Од друга страна, Република Македонија е главен транзитен пат за испорака на стоки од Грција преку Балканот кон источна, западна и централна Европа и преку Бугарија кон исток.

Република Македонија се наоѓа во зоната на централно европско време (GMT + 1).

Климата во Република Македонија се класифицира како преодна помеѓу медитеранска и континентална. По должината на речните долини на реките Вардар и Струмица, климата е умерено-медитеранска. Во внатрешноста, климата е претежно континентална со топли и суви лета, како и студени и влажни зими.

Република Македонија е земја која изобилува со природни богатства и убавини. Бројот на сончеви денови во Македонија ја надминува бројката од 240, што укажува на големиот потенцијал за искористување на сончевата енергија. Планините кои зафаќаат 75% од територијата изобилуваат со разновиден и ендемски (на пр. моликата) шумски фонд, богат воден потенцијал, висококвалитетни пасишта и пештери чијашто убавина го одзема здивот. Македонија е исто така езерска земја со голем број на езера, 3 големи тектонски и над 35 помали планински леднички езера. Речната мрежа е распространета на целото подрачје на Македонија, наводнувајќи ги плодните алувијални почви на кои растат висококвалитетните и надалеку познатите македонски зеленчук и овошје. Тука се и многубројните минерални, топли и солени извори и водопади, како и рудните богатства меѓу кои е и минералот Лорандит од рудникот Алшар, кој го има единствено во Република Македонија.

1.1.2. НАСЕЛЕНИЕ

Според последните официјални податоци од пописот во 2002 година, во Република Македонија живеат 2.022.547 граѓани (2.063.723, проценка 2013). Густина на населението изнесува 80 жители на км². Најголемиот дел од населението го сочинуваат Македонци (64,18%), потоа Албанци (25,17%), Турци (3,85%), Роми (2,66%), Власи (0,48%), Срби (1,78%), Бошњаци (0,84%) и останати етнички групи (1,04%).

Службен јазик е македонскиот. Во општините во кои живеат етнички групи чија застапеност изнесува над 20% од вкупното население во општината како службен јазик, покрај македонскиот, се употребува и јазикот на таа етничка група.

Главен административен центар на Република Македонија е Скопје. Во главниот град Скопје - политички, административен и економски центар на Република Македонија живеат 668.518 жители. Останати поголеми градови се: Битола - 80.550; Куманово - 76.272; Прилеп - 69.704; Тетово - 52.915; Велес - 43.716; Охрид - 42.033; Штип - 40.016; Гостивар - 35.847; Струмица - 35.311; итн.

Бројот на општини изнесува 84, бројот на населени места е 1776, од кои 34 се градови.

1.1.3. ИСТОРИЈА

Македонија има турбулентна историја, а нејзиното име, историја и територија често биле предмет на претензии од соседните народи.

Историјата на земјата најчесто се поврзува со античка Македонија и со владеењето на Александар Македонски (356-323 BC), чија империја ја опфаќала територијата од Европа до Египет и Индија. Во вториот век пред Христа, Македонија станува провинција на Римската империја, додека после распадот на Римското царство во 395 година, Македонија потпаѓа под Источното римско царство, или Византија.

Во 7-миот век Македонија ја населуваат и Словените кои брзо потпаѓаат под власта на Византија и Бугарските империи. Првата македонска држава е воспоставена во 10-ти век од страна на Цар Самуил, но после неговиот пораз на Беласица од страна на византискиот император Василије, македонската држава повторно влегува во склоп на византиската империја се до крајот на 14-тиот век кога под налетот на Отоманската империја од исток Византија се распаѓа, а сите нејзини територии вклучувајќи ја и територијата на Македонија стануваат дел од Отоманска империја се до почетокот на 20-тиот век.

После колапсот на Отоманската Империја и двете балкански војни (1912-1913), политичката мапа на Балканот радикално се промени. Букурешкиот договор од 1913 година ја подели Македонија на три дела, помеѓу Грција, Србија и Бугарија. Со

Версајскиот договор потпишан на крајот на првата светска војна, Македонија стана дел од Кралството на Србите, Хрватите и Словенците, територија која подоцна стана Кралството Југославија. За време на втората светска војна, Македонците заедно со другите народи на Југославија се бореа против силите на оската. Тие се придружија на партизаните на Јосип Броз Тито и во 1944-тата година ја ослободија својата земја од окупаторите.

На крајот од втората светска војна, се создаде независна Република Македонија која стана една од шесте република во рамки на Социјалистичката Федеративна Република Југославија (СФРЈ). Во текот на 1990-тите години од минатиот век, зголемената политичка слобода и зголемените тензии помеѓу југословенските народи доведоа до распаѓање на Федерацијата. На референдум за сувереност, граѓаните на Република Македонија гласаа за независност и формирање на своја држава на 8-ми септември 1991. Ноември 1991 година, македонското собрание го изгласа Уставот, а во 1993 година Македонија влезе во ОН.

1.1.4. МЕЃУНАРОДНИ ОДНОСИ

Република Македонија беше примена во ОН во 1993-та година, стана член на Советот на Европа во септември 1995-та година, додека во ноември 1995-та година влезе во програмата Партнерство за Мир на НАТО.

Во јануари, 1996-та година, Република Македонија воспостави дипломатски односи со Европската унија со која во 2001-вата година ја потпиша Спогодбата за Стабилизација и Асоцијација.

Република Македонија е член на Светската Банка од 1999-та година и член на Асоцијацијата за Меѓународен развој од 1993-та година. Во 2003-та година, Македонија стана член на Светската Трговска Организација (СТО). Република Македонија исто така е член на: CEI, EBRD, FAO, IAEA, IBRD, IFC, IMF, Interpol, IOC, IOM (observer), ISO, OSCE, UNCTAD, UNESCO, и многу други меѓународни организации.

1.2 ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМ И ВЛАДЕЕЊЕ

Македонија е република со повеќепартиска парламентарна демократија и политички систем поделен на законодавна, извршна и судска власт.

Законодавна Власт

Собрание

Еднокоморен Парламент

Составен од 123 пратеници избрани според пропорционален систем на мандат од четири години.

Донесува закони, го усвојува буџетот, ги избира членовите на Владата и други функции од извршната и судска власт, ратификува меѓународни договори, донесува одлука за војна.

Локална власт

84 општини во кои се избираат совети и градоначалници!

Поседуваат законодавна и извршна функција на локално ниво.

Извршна Власт

Претседател на Републиката

Избран на општи и непосредни избори, со мандат од пет години.

Претседателот ја претставува Републиката и ја извршува функцијата Врховен командант на вооружените сили.

Претседател на Владата на Република Македонија

Лидер на партијата или коалицијата која успеала да освои најмногу пратенички мандати, номиниран од Претседателот а избран од Собранието.

Влада

Кабинет на Министри кои ги предлага Претседателот на Владата а ги избира Собранието на РМ со мнозинство на гласови.

Владата предлага закони, буџетот на Републиката и друга законска регулатива којашто се усвојува во Собранието; ги определува политиките за извршување на законите и другите регулативи на Собранието и е одговорна за нивното спроведување.

Судска Власт

Уставен Суд

Орган на Републиката кој ја штити уставноста и законитоста.

Врховен Суд

Највисок суд во Република Македонија кој го обезбедува единството во примената на законите од страна на судовите.

Апелација

Три суда за апелација според региони.

Решаваат по жалби против одлуките на Основните судови.

Основни Судови

27 основни судови кои одлучуваат по граѓански и кривични случаи.

1.3 ЕКОНОМИЈА

1.1.5. РАЗВОЈНИ ТРЕНДОВИ

Република Македонија стратешки работи на економскиот развој и креирањето поволен економски амбиент. Долгогодишната макроекономска стабилност и ниска инфлација која во просек изнесува 2% во последните 10 години, земјата има избалансирани јавни финансии со низок буџетски дефицит и стабилен девизен курс. Во изминатите години спроведени се низа реформи во делот на пазарот на труд, како и активни мерки за вработување, со што невработеноста се намали од 36% на 25%. Основните економски показатели за Република Македонија се дадени во Табела 1.1.

Овие резултатите ја вбројува земјата помеѓу најголемите реформатори во светски рамки. Според извештајот на Светска банка “[Doing Business 2016](#)”, Македонија е рангирана на 12-то место на светската ранг-листа според леснотија во бизнис работењето, со пораст од 41 место во однос на 2012-та година. **Македонија е рангирана на прво место во однос на овој индекс (леснотија во бизнис работењето) во споредба со [25 економии на Европа и Централна Азија](#).**

Според Глобалниот Индекс на конкурентност на Светскиот Економски Форум “[Global Competitiveness Index of the World Economic Forum](#)” за 2015-2016 година, Македонија е во категоријата на економии кај кои ефикасноста го движи растот, и се наоѓа на 60-то место, со подобрување на рангот од 20 места, во споредба со извештајот 2012 – 2013 година. Во извештајот за 2015-2016 година, Македонија се наоѓа во [првите десет најконкурентни европски економии во развој](#).

Според Агенцијата за кредитен рејтинг “[Standard and Poor’s](#)“ кредитниот рејтинг на Македонија на крајот на 2013 изнесува ББ-/стабилен/Б.

Табела 1.1. Економија низ бројки

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
БДП стапка на раст (%)	-0.4	3.4	2.3	-0.5	2.9	3.5*	3.2*
БДП по глава на жител (евра)	3300	3459	3665	3680	3948	4126*	
Инфлација (%)	-1.6	3.0	2.8	4.7	1.4	-0.5	-0.5*
Стапка на невработеност (%)	32.2	32.1	31.4	31.0	29.0	28.0	25.5*
Трговска размена (милиони евра)	-1699.8	-1602.2	-1838.0	-1946.7	-1748.1	-1762.0	
Извоз на стоки ф.о.б (милиони евра)	1937.0	2534.9	3214.9	3124.0	3235.2	3723.0	
Увоз на стоки ф.о.б. (милиони евра)	3636.8	4137.1	5052.9	5070.6	4983.3	5485.0	
Странски Директни Инвестиции (милиони евра)	136.9	156.9	344.6	131.1	229.4	197.4	
Бруто јавен долг процент од БДП	55.9	57.8	64.2	68.2	64.3	70.2	70.4*

*Податоци за втор или трет квартал за 2015-та година

Извор: Народна Банка на РМ (2015)

1.1.6. СТРАТЕШКИ ИНДУСТРИИ

Стратешки индустриски сектори во Република Македонија се: земјоделството, индустријата за преработка на храна, металургијата, текстилната индустрија, производството на автомобилски делови, градежништвото, хемиската индустрија, информатичките технологии.

Земјоделството е еден од најзначајните сектори во македонската економија, претставувајќи 10.1% од БДП во 2014 година. Производството на свежи и квалитетни земјоделски производи е одлична основа за развој на индустријата за преработка на храна. **Прехранбената индустрија** има силна репутација во однос на квалитетот на производите и одличен пробив кон регионалните пазари, а и пошироко. Најзастапени македонски производи се овошјето, зеленчукот, виното, овчото и козјото сирење. Учеството на прехранбената индустрија во индустриското производство е 11.75% во 2014-та година, опфаќа 23.704 вработени или 3.33% од вкупните вработувања во индустријата на земјата.

Геолошката структура на земјиштето богата со суровини и минерали е основа за добро развиената **металургијата која опфаќа која опфаќа** 11.59% од индустриското производство. Основни извори на ресурси на оваа индустриска гранка се рудниците на олово, цинк, бакар, железо, никел и феро-силициум. Развојот на металургијата претставува основа за развој на целата индустрија и е значаен двигател на економскиот развој, вработувајќи околу **15.252** лица.

Постоечката традиција и високо-квалификуваниот кадар овозможува **индустријата за производство на авто-делови** да продолжи непречено да се развива. Производството на автомобилски компоненти кое започна уште од 1960 година за српската компанија Застава, во последните години се репрофилира и се осовремени со влегувањето на странските инвеститори како што се Џонсон Контролс, Џонсон Мети, Ван Хол, Драксмаилер, Кемет, Амфенол и други кои инвестираа во отворање производствени капацитети во слободните индустриски зони. Деловите произведени во Македонија се пласираат на пазарите во Европа, Русија, Турција, Африка, итн.

Текстилната индустрија е уште една традиционално развиена гранка, која придонесува кон БДП од индустријата со 17%. Македонскиот текстил е високо ценет и препознатлив производ на светскиот пазар. Расположливите текстилни капацитети ја имаат потребната инфраструктура, модерна технологија и квалификуван кадар. Текстилната индустрија вработува 35% од вкупните вработувања во индустријата, и учествува во извозот со извоз 17% (податоци за 2014).

Најновата и најбрзо растечка индустриска гранка е во сферата на **информатичката технологија**. Во чекор со глобалните трендови, македонскиот телекомуникациски пазар се развива рапидно, особено во сегментот на мобилната телефонија. Законот за електронски комуникации, кој стапи во сила кон средината на 2005 година, е

хармонизиран со регулативата на ЕУ, обезбедува стабилна и конзистентна регулација на комуникацискиот сектор и целосна либерализација на пазарот со цел привлекување инвестиции од домашни и странски оператори. Во 2014-та година, оваа индустрија вработува 13 579 и учествува со 3,4% во БДП.

1.1.7. ТРГОВСКА РАЗМЕНА

Република Македонија има високо ниво на трговска либерализација која е производ на:

- Членството во Светската Трговска Организација (СТО) од 2003-та година;
- Членството во ЦЕФТА – Договорите за слободна трговија со Албанија, Босна и Херцеговина, Србија, Црна Гора и Хрватска;
- Договори за слободна трговија со Турција и Украина како и со земјите на ЕФТА;
- Договор за стабилизација и асоцијација со ЕУ од април 2001, кој и дава на Македонија слободен пристап на Европските пазари;

Како член на СТО, Македонија е обврзана да ги почитува трите основни правила во спроведувањето на трговската размена: (1) транспарентност на законите, (2) еднакви права и привилегии за домашните и странските компании и граѓани, и (3) принципот на најфаворизирана нација. Законот за Царина е целосно усогласен со царинските системи воведени од страна на СТО и со комбинираниот номенклатура на Европската унија.

Во периодот 2009-2014-та година, македонската економија бележи удвојување на извозот, но и значително зголемување на увозот – Табела 1.1. Фактот дека нето трговската размена не се менува укажува дека извозот расте со поголема стапка на годишен раст и оттука на среден рок може да се очекува значително подобрување на трговската размена.

Главни извозни производи од Република Македонија се автомобилските делови, фероникел, нафтени масла и преработки, машини и апарати, производи од железо и челик, тутун, текстилни производи, вино, лекови, овошје, зеленчук, конзервирана храна. Главни извозни партнери се: Германија, Велика Британија, Србија, Грција, Бугарија, Италија, Кина, Турција, Романија. Доминираат земјите од ЕУ28.

Главни увозни производи се платината и легурите на платина, нафтените масла и маслата добиени од битуменозни минерали (освен сурови), електричната енергија и другите метали од платинската група и нивни легури, необработени или во облик на прав. Главни увозни партнери: Велика Британија, Германија, Бугарија, Италија, Србија, Кина, Руската Федерација, Украина, Хрватска, Словенија.

1.1.8. СООБРАЌАЈНА МРЕЖА

Република Македонија е континентална земја со стратешка местоположба на

Слика 1.1. Местоположба на Р.Македонија

раскрсницата на двата најголеми пан европски коридори (коридорот 8 и коридорот 10) кои ја поврзуваа Централна Европа со Јадранското, Егејското и Црното море. Соседните земји на Република Македонија се потенцијален пазар од околу 30 милион луѓе, додека целата Јужна Европа како пазар покрива население од 80 милиони.

Македонија поседува широка сообраќајна мрежа од автопати и регионални патишта. Оваа мрежа е добро испланирана и квалитетна.

Во Република Македонија вкупната должина на патната мрежа изнесува 14.182 km, од кои 242 km се класифицирани како автопатишта, 911 km се магистрални патишта, 3.771 km регионални, а 9.258 km се локални патишта.

Должината на железничките пруги во Република Македонија изнесува 696 km. Главната Север-Југ конекција од Белград до пристаништето во Солун поминува преку Македонија. Во 2015-та година беа направени дополнителни инвестиции во железничкиот сообраќај преку купувањето на современи возови од НР. Кина.

Македонскиот аеродромски систем го сочинуваат 2 аеродроми за меѓународен воздушен сообраќај („Александар Велики“ во Скопје и „Св. Апостол Павле“ во Охрид), 5 спортски аеродроми со тревнати полетно-слетни патеки (Скопје-Стенковец, Куманово, Штип, Битола и Прилеп) адекватни за сите типови на спортска авијација и 6 леталишта а авиони на стопанска авијација од кои се вршат услуги претежно за земјоделството и шумарството (во употреба е само едно).

1.1.9. ТЕЛЕКОМУНИКАЦИИ

Република Македонија поседува добро развиена телекомуникациска мрежа со телегустина која соодветствува со просечната во регионот - од 20 линии на популација од 100. Поранешниот Македонски Телеком, компанија која држеше монопол на пазарот беше приватизирана во 2001-ва година преку продажба на Маѓар Телеком. Постојат два

мобилни оператори кои се активни на пазарот: Т-мобиле Македонија (подружница на Македонски Телекомуникации) и ВИП (подружница на Мобилком Австрија). Мобилната мрежа покрива 99% од населението со пенетрација повисока од 100%.

Согласно регистарот на оператори кои реемитуваат програмски пакети и податоци бројот на оператори на јавни електронски комуникациски мрежи кои обезбедуваат услуги преку кабелска инфраструктура изнесува 54. Дополнително има 3 оператори кои обезбедуваат услуги преку IPTV платформи, 1 оператор што обезбедува услуга преку DVB-T платформа и 1 оператор што обезбедува услуга преку DVB-S платформа. (Извор <http://www.avmu.mk/> - Агенција за аудио визуелни медиумски услуги - ажурирано на 27.11.2015).

Република Македонија интензивно ги следи тековите на дигиталната економија. Законот за податоци во електронска форма како и дигитален потпис се усвоени во 2001-ва година, додека во последниот период сите закони се модифицирани за да овозможат користење на електронскиот потпис.

Според податоците на Државниот завод за статистика, во првото тримесечје од 2015 година, 69.4% од домаќинствата имале пристап на интернет од дома, што е за еден процентен поен повеќе во споредба со истиот период од 2014 година. Учеството на домаќинствата со широкопојасен интернет во вкупниот број на домаќинства е зголемено од 67.7% во 2014 година, на 69.0% во 2015 година. Речиси сите (99.5%) од домаќинствата со интернет-пристап, имале широкопојасно (фиксно или мобилно) поврзување на интернет.

Во првото тримесечје од 2015 година, од вкупното население на возраст од 15 до 74 години, компјутер користеле 69.2%, а интернет користеле 70.4%. Интернет најмногу користеле учениците и студентите, односно 94.7%. 71.2% од корисниците на интернет во првото тримесечје од 2015 година употребиле мобилен телефон или паметен телефон за пристап на интернет надвор од дома или од работа.

Според податоците на Државниот завод за статистика, во 2015 година, широкопојасен пристап на интернет (преку фиксна или мобилна конекција) имале 93.5% од деловните субјекти со десет или повеќе вработени. Пристап на интернет преку пренослив уред, употребувајќи мобилна телефонска мрежа (3G/4G) имале 59.1% од деловните субјекти.

Ваков тип на мобилна поврзаност на интернет (преку преносливи уреди: notebook, laptop, smartphone, PDA phone итн.), за деловна намена, користеле 11.4% од вработените во деловните субјекти. Половината (49.8%) од деловните субјекти користеле социјални медиуми (пр., Facebook, LinkedIn, Twitter, Present. ly, YouTube, Flickr, Picassa, Wiki-алатки итн.), односно имале кориснички профил, сметка или лиценца за користење на одреден социјален медиум.

Околу 52% од деловните субјекти имале веб-страница или почетна страница, од нив, 79% на веб-страницата имале обезбедено опис на производителите/услугите, ценовници, 40.2% имале наведено линкови/референци до нивните профили на социјалните медиуми, а 16.4% обезбедиле онлајн нарачување, резервирање. 17.7% од деловните субјекти имале ERP- софтверски пакет за електронска и автоматска размена на информации во рамките на деловниот субјект, а 21.6% употребувале софтверска апликација за управување или анализа на информациите за клиентите, т.н. CRM.

Во текот на 2014 година, 7.7% од деловните субјекти со 10 или повеќе вработени, имале е-трговија, односно купувале или продавале стоки или услуги преку компјутерски мрежи (преку веб или EDI), е-продажба реализирале 3.6%, а е-купувања имале 5.9% од деловните субјекти.

1.1.10. ЕНЕРГИЈА

Република Македонија се стреми да стане самоодржлива кога станува збор за електричната енергија. Вкупното годишно производство на електрична енергија се движи во рамките на 6,000GWh, и најмногу доаѓа од термалните и хидроелектрични извори. Ова производство покрива 65% од домашните потреби за електрична енергија. Во согласност со Европските политики, Државната компанија за производство на електрична енергија се подели во 4 независни единици: две за создавање, една за трансмисија и една за дистрибуција на електрична енергија. Компанијата за дистрибуција беше приватизирана во 2006-та година кога 90% од акциите беа продадени на австриската ЕВН.

Капацитетите за генерација на електрична енергија се уште се во доминантна сопственост на државата со мали приватни инвестиции во изминатиот период.

Слика

2

**ДЕЛОВНО ОПКРУЖУВАЊЕ
ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

2 ДЕЛОВНО ОКРУЖУВАЊЕ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

2.1 ЗАПОЧНУВАЊЕ НА БИЗНИС

2.1.1 ОСНОВАЊЕ НА КОМПАНИЈА

Уставот на Македонија го гарантира еднаквиот третман на сите учесници на пазарот и правото за странските инвеститори слободно да ги пренесат и вратат инвестициите, капиталот, и добивката. Според за Законот за трговски друштва (Сл. Весник број 28/04) во Република Македонија може да се регистрираат два вида на правни лица и тоа:

- Трговец поединец (физичко лице кое во вид на занимање врши некоја од трговските дејности) и
- Трговско друштво (правно лице во кое што едно или повеќе лица вложуваат пари, ствари и/ или права што ги користат за заедничко работење и заеднички ја делат добивката и загубата од работењето).

Трговските друштва во зависност од формата се делат на следните видови:

- Друштво со ограничена одговорност (ДОО);
- Акционерско друштво (АД);
- Командитно друштво; и
- Јавно трговско друштво.

2.1.2 ФОРМА НА ТРГОВСКО ДРУШТВО (ВИДОВИ НА ТРГОВСКИ ДРУШТВА)

Најчеста форма на на трговско друштво во Република Македонија се Друштвата со ограничена одговорност (ДОО). ДОО е трговско друштво во кое што едно или повеќе физички и/или правни лица учествуваат со по еден влог во однапред договорената основна главнина на друштвото. ДОО може да да биде основано од едно или повеќе физички и/или правни лица (најмногу 50). Кога друштвото со ограничена одговорност се основа од едно правно или физичко лице, истото се нарекува друштво со ограничена одговорност основано од едно лице (ДООЕЛ).

Во правниот промет со трети лица основачите на друштвото не одговараат лично за обврските на друштвото, но превземаат ризик за работењето на друштвото до висината на својот влог што го внеле во друштвото. Во правниот промет со трети лица ДОО за своите обврски одговара со целиот свој имот.

Друга форма на правни субјекти која што е често застапена во Република Македонија е трговец поединец каде физичкото лице одговара за своите обврски лично и неограничено со сиот свој имот.

2.1.3 ЧЕКОРИ ЗА РЕГИСТРИРАЊЕ НА КОМПАНИЈА

2.1.3.1 Потребни документи за регистрирање компанија

Во Република Македонија е воспоставен едношалтерски систем за регистрација на ново правно лице во кој се обединија сите правно релевантни статусни податоци за почеток на работењето и остварување на правата на деловниот субјект.

За да се регистрира ново правно лице во Република Македонија се поднесува пријава на пропишан образец за упис во [Централниот регистар на Република Македонија](#). Со пријавата се поднесуваат и одредени документи предвидени со Законот за трговски друштва.

Во случај кога како основач на правното лице се јавува друго правно лице потребна е заверена копија на документот за регистрација на правното лице, а доколку како основач се јавува физичко лице потребна е заверена копија од документот за идентификација (лична карта).

Друштвото со ограничена одговорност (ДОО) се основа со Договор за основање на друштвото, а доколку основач е едно лице (ДООЕЛ) тогаш тоа се основа со изјава. Договорот и изјавата се потпишуваат од страна на сите основачи и нивните потписи се заверуваат кај нотар.

Договорот, изјавата и другите документи (пропишани со Закон за трговски друштва) се поднесуваат до Централниот Регистар на Република Македонија.

Пред да се пристапи кон подготовка на документите за регистрација потребно е да се определи името на друштвото (во Централниот регистар да се провери дали постои друштво со исто име), седиштето на друштвото, управителот на друштвото, да се изврши проценка на основачкиот влог и да се одреди банката во која ќе се отвори жиро сметка.

2.1.3.2 Доставување на документите

Пријавата за упис на друштвото со сите потребни документи се доставува до Централниот Регистар на Република Македонија или пак во нивните канцеларии во сите поголеми градови низ Република Македонија. Субјектите за коишто е утврден задолжителен упис во трговскиот регистар се должни во рок од петнаесет дена од денот на стекнувањето на условите за поднесување пријава за упис во трговскиот регистар да поднесат пријава за упис, освен ако со Законот за трговските друштва и со друг закон поинаку не е определено. По истекот на три месеца од денот на стекнување на условите за поднесување пријава, Централниот регистар нема да ги запише податоците и пријавата ќе ја отфрли, освен ако со овој закон поинаку не е определено.

Како нова услуга, Централниот регистар овозможува и електронско доставување на документите, односно [e-Регистрација](#) преку овластени регистрациони агенти или самостојно доколку се поседува дигитален сертификат. Постапката се состои од 3 чекори: (1) обезбедување на сертификат, (2) подготовка на документацијата и (3) поднесување на пријавата. Регистрацијата се прави без никакви трошоци ниту кон Централниот регистар, ниту кон регистрациониот агент.

2.1.3.3 Времетраење на постапката за регистрација

Согласно информацијата на интернет страницата на Централниот регистар времетраењето на регистрација на деловен субјект изнесува 3 дена преку едношалтерскиот систем.

2.1.3.4 Трошоци за регистрација на правно лице

Трошоците за регистрација на ДОО/ДООЕЛ во просек изнесуваат околу 12.000 денари.

Административна такса за регистрација на ДОО / ДООЕЛ во хартиена форма преку регистрационите канцеларии на Централниот регистар која изнесува 2.399 денари.

Надомест за услугата на проценителот за извршена проценка на основачкиот капитал кој не е фиксен и зависи од видот на основните средства кои се проценуваат. Нотарските трошоци зависат од бројот на основачите.

Изработка на печат 500 - 1.000 денари.

Надоместокот за правната услуга извршена од страна на овластено лице, адвокат не е фиксна и зависи од видот на друштвото што се регистрира, бројот на основачите и специфичностите поврзани со организационата посветеност на друштвото. На шалтерот може да се провери дали веќе постои фирма со исто или слично име. Процедурата трае еден ден. Откако ќе се завршат сите процедури ќе биде потребно само да отворите жиро сметка во банката во која ќе одлучите да имате сметка. Основач и управител на фирма можат да бидат лица согласно Законот за трговски друштва.

Регистрирањето на правниот субјект по електронски пат преку системот за e-Регистрација е бесплатен за сите видови на правни субјекти.

2.1.3.5 Потребни дозволи за започнување сопствен бизнис и надлежни институции за нивно издавање

Во Република Македонија постои Национална класификација на дејности, во која се наведени сите дејности со стандардни називи и шифри на дејности. За поголемиот дел од дејностите не се потребни дозволи, но постојат исклучоци за кои е потребна дозвола

од надлежен орган. Најдобар извор на информации за потребата од вадење на дозволи може да се добие од [Централниот Регистар](#), соодветните министерства и адвокатите.

2.1.3.6. Документи што се добиваат по регистрацијата

Со воведувањето на едношалтерскиот систем во Република Македонија постапката за регистрација на правните субјекти е забрзана и олеснета. Со завршувањето на постапката за упис во Централниот регистар, правниот субјект со Решението за регистрација на друштвото добива:

- Матичен број на друштвото (ЕМБС);
- Даночен број на друштвото (ДБ);
- Документ за царинска евиденција;
- Документ за регистрирана претежна (основна) дејност согласно националната класификација на дејности; и
- Број на жиро сметка од претходно избраната деловна банка.

Дополнително правниот субјект треба да се регистрира како обврзник за Данок на додадена вредност (ДДВ).

2.1.4 ПОТРЕБНИ СРЕДСТВА ЗА ОСНОВАЧКИ ВЛОГ

Основната главнина на друштвото (која се состои од збирот на основните влогови) не може да биде помала од 5.000,00 евра во денарска противвредност според средниот курс на Народна Банка на Р.М.

Влоговите што се внесуваат при основањето на друштвото можат да се состојат од пари (паричен влог), подвижни и неподвижни ствари (непаричен влог) и права кои што може да се проценат и изразат во пари, се во зависност од изборот на основачот.

Непаричните влогови што се внесуваат при основањето на друштвото мора да бидат проценети (да им се определи вредноста во пари) од страна на овластен судски проценител. Надоместокот за извршената проценка изнесува 50 евра во зависност од вредноста на влогот што се проценува.

Основачките влогови може да се внесат пред поднесувањето на пријавата за упис на друштвото во Централниот регистар.

Во тој случај паричните влогови се уплатуваат на привремена сметка на друштвото, а за непаричниот влог се врши проценка од овластен судски проценител.

Со последните измени на Законот за трговски друштва предвидена е можноста содружникот паричниот влог да го уплати односно непаричниот влог да го внесе во рок од една година од денот на извршениот упис на друштвото.

Значи пред поднесувањето на пријавата за упис на основањето на друштвото содружникот нема обврска за уплаќање на паричниот влог, ниту пак обврска за внесување на непаричниот влог.

2.1.5 СТРУКТУРАТА НА ФИРМАТА

2.1.5.1 Управител на фирмата

Управител може да биде секое деловно способно физичко лице.

Управител може да биде домашно и странско физичко лице.

За управител не може да биде избрано лице на кое со правосилна судска одлука делумно или во целост му е забрането да извршува должност поврзана со функцијата управител на друштвото се додека трае таа забрана.

2.1.5.2 Минимална управувачка структура согласно закон

Задолжителни органи во Друштвата со Ограничена Одговорност (ДОО) се:

Собирот на содружниците кој што го сочинуваат сите содружници (основачи) и на кој се однесуваат одлуките (секој основач има право на глас сразмерно на својот удел) и

Управител кој го застапува друштвото во односите со трети лица.

2.1.5.3 Задолжително регистрирана фирма во земјата

Во Република Македонија за да може да вршите дејност мора да бидете регистрирани согласно Законот за трговски друштва.

Странските друштва и странските трговци-поединци можат да вршат дејност во Р.М. преку свои подружници (регистрали во Централниот регистар), кои во прометот настапуваат во име и за сметка на странското друштво.

2.1.5.4 Закони што се однесуваат на странските фирми

Во своето работење во Република Македонија странските друштва (преку регистрираните подружници) работат според законите на Република Македонија и во работењето се изедначени со домашните физички и правни лица, освен ако со меѓународни договори не е поинаку уредено.

Во случај кога странско физичко или правно лице се јавува како основач на трговско друштво во Р.М., тогаш со завршувањето на постапката за регистрација и добивањето

на Решението од Централен регистар, новоформираното друштво стекнува својство на домашно правно лице за кое важат македонските законски прописи.

2.1.5.5 Начин на ликвидирање на фирма и повраток на инвестираните средства

Потребниот период за бришење на фирма по нормална постапка во Централниот регистар изнесува 22 дена.

Друштвото може да престане со работа:

- со истекот на времето за кое е основано;
- со одлука на содружниците и
- со одлука на судот.

Во овие случаи се спроведува постапка за ликвидација на друштвото. Постапката за ликвидација се спроведува кога друштвото е солвентно и трае од 4 до 5 месеци.

Имотот што останува по намирувањето на сите обврски се распоредува меѓу содружниците (основачите) сразмерно на влогот што го имале во друштвото.

Кога друштвото не е солвентно тогаш се спроведува постапка на стечај. Стечајната постапка трае од 2 месеци до 1 година во зависност од видот на друштвото, имотот на друштвото, побарувањата и долговите.

2.2 ПРАВНА РАМКА ЗА ВОДЕЊЕ БИЗНИС

2.2.1 ЗАКОНСКА РАМКА ЗА АКТИВНОСТИТЕ И СТРУКТУРАТА НА ПРАВНИТЕ СУБЈЕКТИ

Законот за трговски друштва (Сл. Весник на РМ бр. 28/2004) е основен закон со кој се регулирани активностите и структурата на правните субјекти. Со овој закон се уредуваат разните видови на трговски друштва, процедурите на нивното основање и регистрација, висината на основната главнина, времетраењето на друштвото, начинот на управување и застапување, правата, обврските и одговорностите на основачите, како и нивните меѓусебни односи, начинот на распоредување на добивката и покривањето на евентуалната загуба, обврската за водење на сметководство, обврската за водење на трговски книги, обврска за составување на годишни сметки и финансиски извештаи, чувањето на трговските книги, сметководствените документи, престанок на друштвата и други прашања значајни за организацијата и работењето на трговските друштва.

2.2.2 ИМОТ НА ТРГОВСКИТЕ ДРУШТВА

Регистрираното трговско друштво, како правно лице, може да стекнува права и да превзема обврски, да стекнува сопственост на подвижни (возила, компјутери) и

недвижни ствари (деловни простори, земјиште), како и да стекнува други права што имаат имотна вредност.

2.2.3 ТРЕТМАН НА СТРАНСКОТО ПРАВНО ЛИЦЕ СО РЕГИСТРАЦИЈАТА

Трговското друштво (основано од странски физички и правни лица) со уписот во Централниот регистар стекнува својство на домашно правно лице. Новоформираното друштво има својство на домашно правно лице и за него важат и се применуваат македонските законски прописи.

2.2.4 РЕГУЛИРАЊЕ НА СОПСТВЕНОСТА И СОПСТВЕНИЧКИТЕ ПРАВА НА СТРАНСКИТЕ ДРЖАВЈАНИ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Право на сопственост можат да стекнуваат сите домашни и странски физички и правни лица, под услови и начини предвидени со Законот за сопственост и други стварни права (Сл. Весник на РМ бр. 18/2001).

- Странски физички и правни лица можат да стекнат право на сопственост врз подвижни ствари под исти услови како и домашните физички и правни лица;
- Странски физички лица можат со наследување да стекнат право на сопственост врз недвижни ствари во РМ под услови на реципроцитет. Исто така странски правни лица можат под услови на реципроцитет да стекнат право на сопственост врз недвижни добра во РМ со наследување врз основа на тестамент;
- Странско физичко и правно лице можат под услови на реципроцитет да стекнат право на сопственост на станбен и деловен простор во РМ;
- Странски физички и правни лица под услови на реципроцитет и претходна согласност на Министерот за правда, по обезбедено мислење од надлежното министерство (Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство и Министерство за транспорт и врски) и Министерот за финансии, можат да стекнат само право на долготраен закуп (но не и сопственост) на градежно и земјоделско земјиште;

Како што е погоре наведено со извршената регистрација на трговско друштво во РМ, друштвото добива својство на домашно правно лице и нема статус на странско правно лице.

2.2.5 ЦЕНОВНО КОНТРОЛИРАНИ ПРОИЗВОДИ И УСЛУГИ

Постои многу мал број на ценовно контролирани производи и услуги. Во групата на такви производи спаѓаат енергенсите чие регулирање е од страна на независно регулаторно тело, односно [Регулаторна комисија за енергетика на Република Македонија](#) која е основана 2002 година со Законот за изменување и дополнување на Законот за енергетика (Сл. Весник бр. 94/02). Комисијата одлучува за цената врз основа на свои сопствени пресметки и методологии.

2.2.6 ЗАШТИТА НА КОНКУРЕНЦИЈАТА

На правните субјекти кои работат во спротивност со законските прописи и ги нарушуваат принципите на свесност и доверливост (поднесување на нереални изјави за потеклото на производите, процесот на производството итн.) може да им биде изречена забрана за вршење на дејност и да биде побарано да извршат компензација на штетата со цел да ја спречат нелојалната конкуренција. Овие одредби се во согласност со Законот против нелојалната конкуренција (Сл. Весник бр. 80/99).

Законот за заштита на конкуренцијата (Сл. Весник бр. 4/05) обезбедува слободна конкуренција на домашниот пазар и ги утврдува формите на ограничување и нарушување на конкуренцијата.

2.2.7 РЕГИСТРИРАЊЕ НА СОПСТВЕН ПРОИЗВОД И НЕГОВА ЗАШТИТА ОД НЕЗАКОНСКО ПРОИЗВОДСТВО ИЛИ УВОЗ

Заштитата на производите од нелегален увоз (стекнување и заштита на правата на индустриска сопственост) се врши врз основа на процедурата пропишана со Законот за индустриска сопственост. Државната агенција за индустриска сопственост во Скопје е овластена за заштита на правата на индустриска сопственост. Правата од индустриска сопственост се: патент, модел и мостра, стоковен и услужен жиг и ознака на потеклото на производот.

- Патентот е право на индустриска сопственост кој обезбедува заштита на иновацијата (решение за одреден технички проблем);
- Индустриски дизајн (нова форма на изгледот, слика, цртеж) е право на заштита на дизајнот на производот по легален пат;
- Стоковен жиг е право на индустриска сопственост кој го заштитува трговскиот знак (графичкиот дел);
- Ознака на потеклото на производот е право на индустриска сопственост кој го заштитува географското име и потекло (земјата, регионот од каде потекнува производот)

Со овој закон правата на индустриска сопственост се загарантирани и никој друг не смее неовластено да ги користи.

2.2.8 СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПРОЦЕДУРИ

Република Македонија ги применува [Меѓународните сметководствени стандарди \(МСС\)](#) кои се објавени во Сл. Весник бр. 159/2009, 164/2009, 107/201.

2.2.9 ПОДНЕСУВАЊЕ НА ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

Годишните финансиски извештаи се поднесуваат до крајот на месец февруари од тековната година за претходната година и опфаќаат: биланс на состојба, биланс на успех, даночна пријава и други посебни податоци.

2.2.10 СМЕТКОВОДСТВЕНИ, РЕВИЗОРСКИ И/ИЛИ АДВОКАТСКИ УСЛУГИ

Сметководителите и ревизорите во Република Македонија се здружуваат во разни здруженија. Сојузот на стопански комори на Македонија како седма стопанска комора ја основа Комората на сметководители со цел унапредување на работењето и решавањето на тековните проблеми на сметководствените бироа, обезбедување на стручна помош и други деловни услуги на фирмите членки.

Регистри на овластените ревизори, како и регистри на друштва за ревизија и овластени ревизори - трговци поединци може да се најдат на [Институт на овластени ревизори](#). Адвокатите се групирани во [Адвокатска комора на Македонија](#) која има регистар на сите адвокати во земјата. Освен во овие здруженија информации можат да се добијат во трговските, локалните регистри како и во канцелариите за локален економски развој на општините.

2.2.11 НАДВОРЕШНА РЕВИЗИЈА

Надворешната ревизија е задолжителна за средни и големи фирми. За малите фирми со помалку од 50 вработени надворешната ревизија не е задолжителна.

2.3 ДАНОЦИ

2.3.1 ВИДОВИ НА ДАНОЦИ

Фирмите кои работат во Република Македонија се даночни обврзници по основ на:

- Данок на додадена вредност;
- Данок на добивка;
- Персонален данок на доход и
- Акцизи.

2.3.2 ДАНОК НА ДОДАДЕНА ВРЕДНОСТ

2.3.2.1 Дефиниција на Данок на додадена вредност (ДДВ)

Данокот на додадена вредност (ДДВ) е општ данок на потрошувачка кој се пресметува и плаќа во сите фази на производство и трговија како и при вршење на услугите и извоз.

2.3.2.2 ДДВ Обврзници

ДДВ даночен обврзник е правно и физичко лице кое врши дејност на територијата на Република Македонија. Обврска за задолжителна регистрација на ДДВ имаат само оние даночни обврзници кои во изминатата календарска година оствариле вкупен

- оданочив промет над 1.000.000 денари (30.000 ЕУР), (вклучувајќи го данокот кој отпаѓа на него, освен прометот ослободен без право на одбивка на претходен данок); или чиј вкупен промет се предвидува на почетокот на вршењето на стопанската дејност дека ќе го надмине износот над 1.000.000 денари; или во текот на годината го надмине износот над 1.000.000 денари.
- На малите стопански субјекти им се дава можност да бираат дали ќе бидат регистрирани како ДДВ обврзници. Ако изберат да останат надвор од системот на ДДВ, тие се оданочуваат како финални потрошувачи и немаат право на одбивка на претходен данок.

2.3.2.3 Време на настанување на даночната обврска

Даночниот долг настанува во моментот кога е извршен прометот на доброто, односно во моментот кога услугата е целосно извршена. Доколку плаќањето е извршено пред извршувањето на прометот, време на настанување на даночниот долг е моментот кога е добиено плаќањето. При увозот на добра, време на настанување на даночниот долг е денот на настанување на обврската за плаќање на царината и другите увозни давачки или денот на внесување на доброто во земјата, кога се работи за добро кое не подлежи на плаќање царина.

2.3.2.4 Висина на даночните стапки за ДДВ

Данокот на додадена вредност се пресметува со примена на пропорционални даночни стапки врз даночната основа за оданочивиот промет на стоки и услуги и увоз и тоа:

- Според општата даночна стапка од 18%;
- Според повластената даночна стапка од 5%.

Повластената даночна стапка се применува за трговија и увоз на производи за човечка исхрана, вода за пиење од јавните системи за снабдување и одведување на урбаните отпадни води и води за наводнување на земјоделско земјиште, публикации (освен публикации кои служат претежно за рекламни цели, како и публикации со порнографска содржина), семенски и посадочен материјал за производство на земјоделски растенија, ѓубрива, средства за заштита на растенија, фолии од пластична маса за употреба во земјоделството, земјоделска механизација (напомена: ќе се применува до пристапување на РМ во членство на ЕУ), лекови, медицинска опрема, помагала и други уреди чијашто намена е за олеснување или третирање на инвалидност исклучително за лична употреба од страна на лица со инвалидитет, сурово масло за производство на храна за човечка исхрана, првиот промет на станбени згради и станови во оној дел во кој истите се користат за станбени цели и кој ќе се врши во рок од пет години по изградбата (напомена: ќе се применува од 1 јануари 2012 година до 31 декември 2015 година), превоз на лица и нивниот придружен багаж, софтвер за машини за автоматска обработка на податоци и нивни единици (компјутери), услуги за одржување на јавна чистота и

отпремување на отпад и услуги на сместување (ноќевање) или сместување со појадок, полупансион или полн пансион во сите видови на комерцијални угостителски објекти.

2.3.2.5 Даночни ослободувања

Постојат одредени ДДВ ослободувања. Законите за ДДВ во Република Македонија предвидуваат одредени даночни ослободувања, меѓу кои и при увоз. Со оглед на тоа што малите бизниси не се даночни обврзници на нив им е дадена можност да избираат дали ќе се обврзат да плаќаат ДДВ. Во случај да ја изберат оваа алтернатива го губат правото на даночни ослободувања.

Список на сите други даночни ослободувања можат да се најдат на веб страницата на [Управата за Јавни Приходи](#).

2.3.3 ДАНОК НА ДОБИВКА

2.3.3.1 Даночни обврзници кои плаќаат данок на добивка

Данокот на добивка го плаќаат правните лица-резиденти или нерезиденти, за добивката што ја остваруваат од вршење на дејност на територијата на Република Македонија.

Правното лице се смета дека е резидент доколку е регистриран согласно Законот за трговски друштва, или доколку има седиште на територијата на Република Македонија.

Резидентите се оданочуваат за добивката што ја остваруваат во земјата и странство, додека нерезидентите се оданочуваат само за добивката што ја остваруваат од деловната активност на територијата на Република Македонија.

2.3.3.2 Даночна основа за пресметување на данок на добивка

Даночната основа на данокот на добивка за соодветниот даночен период (една календарска година) претставува износот на непризнаените расходи и помалку искажани приходи.

2.3.3.3 Даночната стапка

Стапката на данокот на добивка е 10%.

2.3.3.4 Даночни олеснувања и ослободувања во однос на данокот за добивка

Обврзникот кој е корисник на технолошка индустриска зона, се ослободува од плаќање на данокот на добивка како и од персонален данок на доход (што значи ефективната стапка изнесува 0%) за период од десет години, од започнувањето на вршењето на дејност во зоната, под услови и постапка утврдени со [Законот за технолошки индустриски развојни зони](#).

На обврзникот кој е должен согласно Законот за регистрирање на готовинските плаќања да воведи и да користи одобрен систем на опрема за регистрирање на готовинските плаќања, му се намалува пресметаниот данок за набавени до десет фискални апарати во висина на нивната набавна вредност.

2.3.3.5 Поедноставен даночен режим за трговски друштва

Трговските друштва класифицирани како мали и микро трговци се ослободени од обврската за плаќање на данокот на добивка за остварен вкупен приход до 3.000.000 денари.

Трговските друштва кои во текот на годината остваруваат вкупен приход од 3.000.001 до 6.000.000 денари, им се овозможува избор на режимот/моделот на оданочување, така што истите ќе имаат можност да плаќаат данок на вкупен приход во висина од 1%, наместо данок на добивка по стапка од 10% како што предвидува постојното законско решение.

Трговските друштва одбраниот модел на оданочување нема да можат да го менуваат во наредните три години вклучувајќи ја и годината за која се плаќа данок на вкупен приход, доколку во наредните три години остваруваат вкупен приход од 3.000.001 денари до 6.000.000 денари на годишно ниво.

2.3.3.6 Одбегнување на двојното оданочување

Освен ако поинаку не е регулирано со Меѓународните договори за одбегнување на двојно оданочување, домашно правно лице, домашно физичко лице - регистрирано за вршење на дејност; и странско правно лице или физичко лице - нерезидент со постојана деловна единица во Република Македонија должни се при исплатата на приходот на странско правно лице да го задржат и да го уплатат данокот на соодветната уплатна сметка истовремено со исплатата на приходот.

Во законот предвидени се унилатерални мерки со кои на обврзникот - резидент на РМ кој на добивката остварена во странство платил данок во друга држава, му се намалува пресметаниот данок во земјата за износот на данокот на добивка платен во странство, но најмногу до износот што би се добил со примена на стапката од Законот за данок на добивка. Република Македонија има склучено Договори за одбегнување на двојното оданочување со триесетина земји.

2.3.4 ПЕРСОНАЛЕН ДАНОК НА ДОХОД

2.3.4.1 Даночни обврзници за персонален данок на доход

Персоналниот данок на доход е данок што го плаќаат даночните обврзници – физички лица, на севкупниот приход што го остваруваат од разни извори, односно на сите

приходи што ги остваруваат од разни извори, односно на сите приходи што ги остваруваат во земјата и странство во текот на една календарска година. Даночен обврзник резидент се смета физичко лице кое на територијата на Република Македонија има постојано место на живеење и престојувалиште, или доколку престојува непрекинато или со прекини 183 дена или повеќе во рамките на 12 месечен период.

2.3.4.2 Даночна основа за пресметување на персонален данок на доход

Даночна основа претставува позитивната разлика од бруто приходот што се добива како збир на износите на одделените видови приходи што ги остварил обврзникот во годината за која се утврдува данокот и одбитоците што ги дозволува Законот за персонален данок на доход како што се следните:

- придонеси за пензиско и инвалидско осигурување, здравствено осигурување и вработување;
- придонеси за доброволно пензиско и инвалидско осигурување платени од обврзникот;
- личното ослободување кое за 2016 година изнесува 7.357 денари денари месечно или 88.284 денари годишно и
- други трошоци кои му се признаваат на обврзникот што ги има направено при остварување на доходот.

Основа за пресметување на персоналниот данок на доход на приходите од камата претставува износот на пресметаната камата, по стапка од 10%. Каматите по јавни заеми, каматите на обврзници издадени од Република Македонија и единиците на локалната самоуправа и каматите на штедни влогови, тековни сметки и депозити по видување, не се предмет на оданочување.

Капитални добивки се приходите што ги остварува даночниот обврзник како позитивна разлика помеѓу продажната и куповната цена на хартиите од вредност, учеството во капиталот и недвижниот имот. Основа за оданочување е 70% од остварената капитална добивка, која аконтативно се оданочува по стапка од 10%. Капиталните загуби остварени од продажба на хартии од вредност може да се пребиваат со остварените капитални добивки, а доколку и по извршеното пребивање се јави разлика, таа може да се пренесе на добивките што ќе се остварат во наредните три години. Капитална добивка не се плаќа на средства остварени од продажба на недвижен имот кој обврзникот го продава по три години од денот кога го стекнал.

Дивидендите, аконтативно се оданочуваат со данок по одбивка по стапка од 10% на бруто дивидендите, односно приходите од учество во добивката распределени на обврзникот.

Добивки од игри на среќа претставува доходот остварен од добивки од игри на среќа и други наградни игри. Данок не се плаќа на остварената добивка доколку истата не надминува износ од 10.000 денари, а во спротивно данокот се пресметува врз целиот

износ на добивката, по стапка од 10% и платениот данок претставува конечно намирена даночна обврска.

За сите оние приходи кои ги остваруваат физичките лица, а не се опфатени со Законот за персонален данок на доход, даночната основа се утврдува со одбивање на 35% нормирани трошоци од бруто приходот, а пресметаниот и наплатениот данок по одбивка се смета за конечно намирена даночна обврска.

Освен приходите за кои аконтативно платениот данок се смета за конечно намирена даночна обврска, сите останати видови на приходи се дел од годишниот доход на обврзникот кој на крајот на годината збирно се оданочува според годишната даночна стапка, при што износите на платените аконтации и користените олеснувања се одбитни ставки.

2.3.4.3 Даночна стапка за Данокот на доход

Данокот на доход се плаќа по стапка од 10%.

2.3.5 АКЦИЗИ

Акцизите се плаќаат за следните производи: минерални масла; алкохол и алкохолни пијалоци; тутунски добра и патнички автомобили. За да се увезуваат/извезуваат добра кои подлежат на акцизни обврски потребна е акцизна дозвола издадена од Управата за Јавни Приходи во согласност со Министерството за финансии. [Акцизите се регулирани со Закон за акцизи](#). Постојат посебни случаи кога има олеснувања кон обврската за акцизи.

2.4 ТРГОВИЈА И ТАКСИ/ДАВАЧКИ

2.4.1 ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПРЕКУГРАНИЧНА ТРГОВИЈА

Регионалната трговија на Република Македонија со земјите во регионот се регулира преку билатерални или мултилатерални договори за трговија. Трговијата со членките на ЕУ е регулирана преку Договорот за Стабилизација и Асоцијација (ДСА) помеѓу ЕУ и Република Македонија (Сл. Весник бр. 28/2001).

Потпишани се билатерални договори за заштита на инвестициите со околу 30 држави, од кои 13 се со членките на Организацијата за Економска Соработка и Развој (ОЕЦД).

Поединечни Договори за слободна трговија се потпишани со Турција и Украина, со земјите од ЕФТА, со што се овозможува бесцарински пристап на Македонија до пазарите од 650 милиони потрошувачи. Во 2006 година Македонија стана членка на Централно европскиот Договор за слободна трговија, ЦЕФТА (Сл. Весник бр. 59/2006) со кој се регулира трговијата со членките.

2.4.2 ВИСИНА НА ОПШТИТЕ ЦАРИНСКИ ТАРИФИ

Општите царински тарифи во Република Македонија се дадени во царинскиот тарифник според принципот третман на најповластена нација т.е. нормална трговија (Службен весник на РМ бр. 86/2004). Царинските тарифи се објавуваат на годишно ниво и во согласност со Светската Царинска Организација (СЦО). Билатералните и мултилатералните договори овозможуваат подобри трговски услови, како што овозможуваат ЦЕФТА и ДСА договорите за слободна трговија.

2.4.3 ПРОЦЕДУРА ЗА ДОБИВАЊЕ НА ДОЗВОЛА ЗА УВОЗ И КАТЕГОРИИ НА ПРОИЗВОДИ

Постои процедура за добивање на посебни дозволи за увоз и извоз на одредени производи. Општите категории на производи за кои е потребна дозвола за увоз/извоз се производи кои имаат за цел:

- заштита на здравјето на луѓето, животните и растенијата
- заштита на околината
- добра за кои е потребно да исполнуваат одредени метеоролошки и други услови
- добра (готови производи и производи кои не се користени) за чиј увоз потребни се документи за потврдување на проверка и друга техничка документација
- увоз на стоки кои бараат дозвола од НБРМ
- увоз на одредени метали, валути и друго
- увоз на армиска/воена опрема

За сите од горенаведените категории постои: одреден орган кој е одговорен, документи кои се потребни како и конкретна регулатива.

2.4.4 ЗАБРАНИ ЗА УВОЗ И КАТЕГОРИИ НА ПРОИЗВОДИ

Не постојат забрани за увоз се додека увозникот поседува дозвола за увоз за производите чиј увоз се регулира со дозволи за увоз.

2.4.5 ПЛАЌАЊЕ НА ЦАРИНСКИТЕ ДАНОЦИ И ДАВАЧКИ

Кога увезуваме стоки, обврската за плаќање на царински даноци и други царински давачки настанува на денот на увоз на стоките во земјата.

Царинските даноци се плаќаат на терминал и/ или во канцелариите на царина. За повеќе детали треба да се контактираат шпедитерските фирми.

2.4.6 ПРОЦЕДУРА ЗА ПОВРАТОК НА ДАНОКОТ ЗА ЦАРИНА

Кога стоките се увезуваат за облагородување, а се наменети за извоз во трети земји, фирмата која ја увезува стоката потребно е да обезбеди привремена финансиска гаранција во вредност на минимум вредност на царината ист како во случај стока да е

наменета за продажба во земјата. Оваа гаранција може да биде платена при секој увоз или годишна гаранција која не е под 10.000 евра.

2.4.7 ВРЕМЕТРАЕЊЕ НА ЦАРИНСКАТА ПРОЦЕДУРА

Должината на процедурата зависи од видот на стоката која се увезува и е различна за различни стоки во зависност на тарифните броеви. Должината на процедурата зависи од тоа дали увозникот ги има сите документи и дали истите се адекватно пополнети или да приложи банкарска гаранција во висина на давачките (царина и ДДВ).

2.4.8 ОРГАНИЗИРАЊЕ НА ЦАРИНСКАТА ПРОЦЕДУРА

Во корист на увозникот/извозникот е да се ангажира шпедиција за побрзо извршување на постапката. Шпедитерите имаат најадекватно знаење за законите и регулативите како и документацијата за стоките. Сите информации за потребните стоки и за потребните документи и формулари можат да се најдат во Царинската управа. За повеќе детали посетете ја страницата на Царинска управа, Министерството за економија, Министерството за финансии и Агенцијата за странски инвестиции и промоција на извозот на Република Македонија (Invest Macedonia), Стопанска комора на Македонија и Сојузот на стопански комори.

2.4.9 ИЗВОРИ НА ДОПОЛНИТЕЛНИ ИНФОРМАЦИИ

Повеќе детали за царинската процедура, потребните документи, формулари како и времетраењето на царинската процедура на царинските терминали може да се најде на веб страната на Царинска управа на Република Македонија како и на страницата на Едношалтерскиот систем за дозволи за увоз, извоз и транзит на стоки и тарифни квоти - EXIM.

2.5 РАБОТНА СИЛА

2.5.1 ВРАБОТУВАЊЕ НА РАБОТНИЦИ ВО ФИРМАТА

2.5.1.1 Законска основа

Работните односи и вработувањето во Република Македонија се регулирани согласно Законот за работни односи (пречистен текст, Сл. Весник бр. 158/2010); Закон за вработување и работа на странци (Сл. Весник бр. 70/07); Закон за безбедност и здравје при работа (Сл. Весник бр. 92/07); Закон за заштита на лични податоци (Сл. Весник бр. 7/05 и 103/08); колективните договори и други правни акти.

Со законската регулатива се регулира спроведување на правата, обврските и одговорностите на работникот и работодавачот, а кои се однесуваат на заклучок; измена и престанок на договорите за вработување; работни часови; отсуства и празници; работна дисциплина; надомест на штета; посебна заштита за некои категории на вработени, итн. Една од главните цели на македонското законодавство за вработување е да се создаде минимум ниво на заштита за вработените.

2.5.1.2 Видови на работни ангажмани

Договорите за вработување мора да бидат склучени во писмена форма. Работодавачот е должен писмено да ја извести Агенцијата за вработување за потпишување на секој договор за вработување, истиот ден од денот на потпишување и за престанок на договорот за вработување, во рок од осум дена од денот на престанокот на мандатот.

Договорите за ангажирање на работници можат да се склучени за определен период на време (за задачи кои се однесуваат на одреден временски период и имаат фиксен рок) или пак на неопределено време (за задачи без однапред дефинирано време за извршување). Најчест и општо прифатен тип на договор за вработување во Република Македонија е договорот со неопределен рок со што се овозможува подобра заштита на правата на вработените и нивните интереси. Договорот за вработување на неопределено време не може да се трансформира во договор на определено време без претходна писмена согласност на работникот. Согласно законската регулатива се овозможува вработување за сезонска работа, пробна работа, итн.

2.5.1.3 Пријавување на вработените

По завршувањето на регистрацијата на фирмата и пред започнување на активностите сите работници ангажирани од страна на истата мора да бидат регистрирани во Агенцијата за вработување на Република Македонија.

2.5.1.4 Времетраење на пријавувањето на вработените

Процедурата на пријавување може да се заврши за еден ден.

2.5.1.5 Минимален број на пријавени лица

Управителот мора да биде пријавен како вработен (минимум законска обврска) и во зависност од потребите сите ангажирани лица мораат да бидат регистрирани како вработени.

2.5.1.6 Минимални обврски на работодавецот спрема вработените

Работодавецот мора да обезбеди бруто плата на вработениот која се состои од:

- Нето-плата (минимален износ утврден на месечна основа од страна на Заводот за статистика во согласност со регистрираната дејност);
- Персонален данок од плата 3,16%;
- Придонес за здравствено осигурување 7,3% и за пензиско осигурување во висина од 18% од платата;
- Некои други мали надоместоци (придонес за вработување 1,2%, дополнително професионален придонес од 0,5%,).

Сите придонеси заедно изнесуваат околу 27% од бруто платата.

2.5.1.7 Висина на просечна плата на национално ниво

Просечна исплатена месечна нето-плата по вработен во октомври 2013 година, изнесувала 21.247 денари.

2.5.2 РЕГИСТРИРАЊЕ НА ИНДИВИДУАЛНИТЕ ЗЕМЈОДЕЛЦИ

Земјоделска дејност може да врши физичко лице чиј обем на работа не ја надминува земјоделската дејност од помал обем (дејност од помал обем претставува вршење на земјоделска дејност лично од страна на земјоделецот и најмногу 10 вработени, вклучувајќи ги и членовите на неговото семејство како и најмногу 5 сезонски работници).

Индивидуалниот земјоделец треба да е запишан во регистарот на индивидуални земјоделци во подрачната единица на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Доколку индивидуалниот земјоделец ја надминува земјоделската дејност од помал обем должен е да се регистрира како трговец поединец или трговско друштво. Регистрацијата на трговец-поединец и трговско друштво се врши во трговскиот регистар при Централниот регистар на РМ – подрачните канцеларии.

2.5.3 ВРАБОТУВАЊЕ НА СТРАНКИ ДРЖАВЈАНИ

Вработување на странски државјани е регулирано согласно Закон за вработување и работа на странци. Странец може да биде вработен во македонска фирма врз основа на претходно добиена дозвола за престој и издадена работна дозвола од страна на Агенцијата за вработување на РМ на претходно доставено барање поднесено од работодавачот или странецот.

Странец може да се вработи или самовработи во РМ ако поседува:

- дозвола за работа и
- има регулиран престој во државата.

Видовите на дозволи за работа и постапката за добивање на истите се регулираат со Законот за вработување и работа на странци (Сл. Весник бр. 70/07).

Постојат 3 вида работни дозволи:

- Лична работна дозвола со која странецот има слободен пристап на пазарот на трудот (вработување, самовработување) независно од работодавачот;
- Дозвола за вработување (со овој вид на дозвола странецот може да биде вработен само кај работодавачот кој го поднел барањето за неговата работна дозвола) и
- Дозвола за работа која се издава за конкретно утврдена цел.

Влезот, напуштањето и престојот на странците се регулира со Законот за странци (Сл. Весник бр. 35/06) според кој странецот може да добие:

- престој до 3 месеци;
- привремен престој и
- постојан престој;

Странец кој основа фирма во РМ може да добие привремен престој, а по истекот на 5 години и исполнување на други правни услови може да добие дозвола за постојан престој.

2.6 ФИНАНСИСКА ПОДРШКА НА ФИРМИТЕ

2.6.1 ФИНАНСИСКИ СИСТЕМ

Финансискиот систем во Република Македонија се состои од: Народната банка на Република Македонија (НБРМ), комерцијалните банки, штедилници, менувачници, Фондот за осигурување на депозити, осигурителни компании, инвестициски фондови, пензиски фондови, компании за управување со фондови, компании за лизинг, брокерски куќи и берзата.

2.6.2 БАНКИ

Банкарскиот систем се состои од 17 банки (15 приватни банки, 1 претставништво на странска банка и државната Македонска банка за поддршка на развојот) и 4 штедилници. Според Законот за банките, банка мора да се основа како акционерско друштво со седиште во Република Македонија. Банките се должни да ги следат пропишаните супервизорски стандарди во поглед на солвентноста и адекватноста на капиталот, менаџментот на ризик, лимитите на изложеност, инвестиции, ликвидност. Штедилниците се ограничени во нивните банкарски активности и услуги (заштеди и заеми) за физички лица, некои од нив нудат и микро-кредитен тип на финансирање.

Според Законот за банките, странска банка може да влезе во македонскиот банкарски пазар преку претставништво (со одобрение на гувернерот) и подружница или филијала (со дозвола од гувернерот).

Трите најголеми банки се: Комерцијална банка АД Скопје, Стопанска банка АД Скопје (каде Националната банка на Грција е главен акционер) и НЛБ Тутунска банка АД Скопје (каде НЛБ Љубљана, Словенија е главниот акционер) и заедно поседуваат повеќе од 60% од нето средствата во банкарскиот систем.

Банкарскиот систем се уште е мал и има релативно ниско ниво на финансиско посредување. Каматните стапки на благајничките записи на НБРМ изнесуваа 3,25% во

2013 година. Просечните стапки на комерцијални кредити во денари изнесуваа 8,2% во 2013 година.

2.6.3 РАЗВОЈНИ ФОНДОВИ И ПРОГРАМИ

Постојат бројни развојни фондови и програми кои го поддржуваат развојот на бизнисот на национално ниво, а пред се на малите и средните претпријатија. Најголем дел од нив се нудат од развојни финансиски институции, донаторите и голем број на проекти. Владата ги поддржува стратешките подсектори со субвенции и извозни стимулации. Најдобар начин да се информирате е директно да се обратите до [Агенција за поддршка на претприемништвото](#), [Македонска банка за поддршка на развојот](#), Стопанските комори и меѓународните донаторски организации.

2.6.4 ПОДДРШКА НА МАЛИ И СРЕДНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА

Поддршка за мали и средни претпријатија во Република Македонија се добива преку различни владини активности, општински активности, проектни и донатори. Постојат бројни програми за поддршка во форма на обуки, инвестиции, опрема, маркетинг и промотивни активности кои можат да се добијат како грант или долгорочен кредит. Секретаријатот за европски прашања (СЕП) како дел од влада е надлежен за водење евиденција на сите видови на расположлива помош. Повеќе информации можете да добиете на веб страницата на Централната база на податоци за странска помош на владата на Република Македонија.

2.6.5 КРАТКОРОЧНО КРЕДИТИРАЊЕ НА СТОПАНСТВОТО

Краткорочни кредити се нудат од сите комерцијални банки во Република Македонија во форма на заеми или должничко салдо (според годишниот обрт). Каматната стапка на краткорочните кредити е во висина на есконтната стапка на Народна Банка на Република Македонија.

2.6.6 ПОДДРШКА НА ТРАДИЦИОНАЛНИТЕ ЗАНАЕТИ

И занаетчиите во Република Македонија добиваат поддршка преку кредитните линии на комерцијалните банки или преку донатори. Информации за расположливите средства за оваа намена можат да се најдат во Централната база на податоци за странска помош на Влада на Република Македонија и во Занаетчиската комора на Република Македонија, како и во нејзината регионална организација во Струмица.

Слика

3

ЈУГОИСТОЧЕН РЕГИОН

3 ЈУГОИСТОЧЕН РЕГИОН

3.1 ПРЕДНОСТИ ЗА ИНВЕСТИРАЊЕ ВО ЈУГОИСТОЧНИОТ РЕГИОН

- ✓ Поволна географска локација - близина на границата со 2 земји членки на ЕУ (Република Бугарија и Република Грција)
- ✓ Општински индустриски зони,
- ✓ Обучена работна сила
- ✓ Квалитетни услови за живеење
- ✓ Геотермални води
- ✓ Сектори со потенцијал:
  - Земјоделство и сточарство
  - Прехранбена индустрија
  - Туризам
  - Дрво - преработувачка индустрија и изработка на мебел
  - Градежништво.

3.2 ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ ЗА ЈУГОИСТОЧНИОТ РЕГИОН

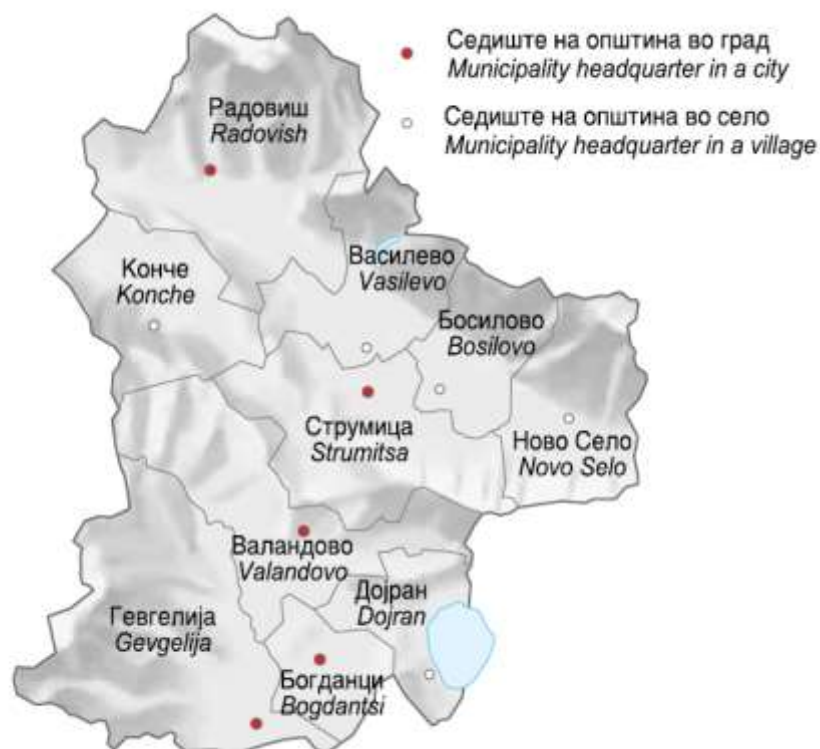
3.2.1 ВОВЕД

Југоисточниот регион се протега на крајниот југоисточен дел на Република Македонија и го опфаќа подрачјето на Струмичко-Радовишката и Гевгелиско-Валандовската котлина, односно долината на реката Струмица и долниот тек на реката Вардар. Регионот во целост ги опфаќа спомнатите котлини и масивите на планините Беласица на југ, Огражден на исток, Плачковица на север, Срта во централниот дел и источната страна на Кожуф планина. Долините на реките Вардар и Струмица овозможуваат комуникациско поврзување на регионот со соседните земји Република Грција на југ и Република Бугарија на исток, а на север и запад со Источниот и Вардарскиот регион.

Вкупно 10 општини го сочинуваат Југоисточниот плански регион: Општина Богданци, Општина Босилово, Општина Валандово, Општина Василево, Општина Гевгелија, Општина Дојран, Општина Конче, Општина Ново Село, Општина Радовиш и Општина Струмица. Според податоците за 2014 година, во регионот живеат 8,4% од вкупното население во Република Македонија. Регионот има вкупна површина од 2.835 км², односно 10,9% од вкупната површина на државата, со густина на населеност од 63,2 жители на км².

Слика 3.1. Југоисточен Регион на Република Македонија

Извор: Државен завод за статистика, Регионите во Република Македонија, 2015.

Табела 3.1. Основни податоци за општините во Југоисточниот регион

Општина	Население (Попис 2002)	Површина (ха)	Населени места
Општина Богданци	8,707	11,438	4
Општина Босилово	14,260	15,000	16
Општина Валандово	11,890	33,140	29
Општина Василево	12,122	22,100	18
Општина Гевгелија	22,988	48,343	17
Општина Дојран	3,426	13,200	13
Општина Конче	3,536	22,370	14
Општина Ново Село	11,567	25,000	16
Општина Радовиш	28,244	68,000	36
Општина Струмица	54,676	32,149	25
ВКУПНО	171,416	290,740	188

Извор: Завод за Статистика (2015)

Богатата хидрографска мрежа, големиот број сончеви денови, климатското поднебје и поволните педолошки услови го карактеризираат регионот како претежно земјоделски. Квалитетното и обемно производство на раноградинарски култури, свеж зеленчук и овошје, како и индустриски земјоделски култури, овозможуваат развој на конзервно-преработувачката индустрија на земјоделски производи, по што овој регион е препознатлив.

Во последните години е забележлив тренд на пораст на туризмот како стопанска гранка, преку зголемувањето на бројот на сместувачки капацитети, туристи и ноќевања во регионот. Ова најмногу се должи на ревитализацијата и искористувањето на Дојранското Езеро како туристички потенцијал.

3.2.2 РЕГИОНОТ ВО БРОЈКИ

Табела 3.2. Основни податоци за Југоисточниот регион

Број на општини	10
Број на населени места	188
Вкупно население. Попис 2002	171416
Процена на населението. 2014	173522
Густина на населеност. 2014	63.4
Вкупен број на живеалишта. Попис 2002	59499
Просечен број на членови на домаќинството. Попис 2002	3.4
Живородени. 2014	1888
Умрени. 2014	1764
Природен прираст. 2014	124
Доселени од други држави. 2014	275
Отселени во други држави. 2014	25
Стапка на писменост на населението на возраст над 10 години. Попис 2002	96.0
Стапка на активност. 2014	66.9
Стапка на вработеност. 2014	52.9
Стапка на невработеност. 2014	20.8
Просечна исплатена бруто-плата по вработен. 2014	24482
Просечна исплатена нето-плата по вработен. 2014	16729

Број на основни училишта. 2014/2015	119
Број на средни училишта. 2014/2015	8
Запишани ученици во основното образование. 2014/2015	14276
Запишани ученици во средното образование. 2014/2015	6098
Број на дипломирани студенти. 2014	751
Број на активни деловни субјекти. 2014	5969
Број на новосоздадени претпријатија. 2013	509
Број на згаснати претпријатија. 2011	477
БДП по жител. 2012	252278
Број на легла. 2014	6277
Број на туристи. 2014	124707
Број на ноќевања. 2014	401065
Број на изградени станови. 2014	349
Вредност на извршените градежни работи. 2014. во илјади денари	1515367
Број на издадени одобренія за градење. 2014	224

Извор: Државен завод за статистика, Регионите во Република Македонија, 2015

3.3 ГЕОГРАФСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ НА РЕГИОНОТ

3.3.1 РЕЛЈЕФ И КЛИМА

Поголем дел односно 46% од обработливите површини во Југоисточниот регион припаѓаат на рамничарскиот релјефен дел кои се наоѓаат од 250 до 300 м.н.в. и се од првостепено значење за земјоделството во регионот. Тоа се површините покрај речното корито на реките Вардар, Струмица, Тркања и Крива Река. Останатите 52% од површините припаѓаат на падини, а 2% на ридскиот релјефен дел. Надморската височина се движи од 64 до 2157 м.н.в. (највисок врв е Зелен Брег на Кожуф планина).

Специфичната географска и топографска положба на Југоисточниот регион ја карактеризираат две климатски зони. Субмедитеранска, со поголемо или помало вкрстосување со источно континентална, чија испреплетеност на регионот му даваат посебен белег – долги топли лета со високо средно-дневни температури и намалено годишно количество врнежи, намалени зимски температури и појава на ветрови од сите правци. Струмичкиот микрорегион се одликува со долг период на сончеви денови и со висок светлосен интензитет што позитивно влијае на фруктификацијата. Има околу 230

сончеви денови годишно, додека сончевиот сјај трае просечно 2.377 часа годишно. Магла во просек има најмногу 20 дена. Микро-регионот Радовиш и Конче се карактеризира со умерено-континентална клима. Поради изразената височинска разлика (400-707 м.н.в.), одделни климатски елементи варираат помеѓу изменета медитеранска клима во полето и планинска клима во планините. Гевгелискиот микро-регион се карактеризира со медитеранска и континентална клима, која во текот на целата година условува топли денови. Овој микро-регион е најсончев крај во земјата со преку 240 сончеви денови во годината.

3.3.2 ХИДРОГРАФСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ

Сливното подрачје на реката Струмица ги опфаќа реките Струмица, Циронска и Лебница до бугарската граница. Зафаќа површина од 1,649 км², или 6.4% од територијата на земјата. Главни притоки на реката Струмица се Водоча, Турија, Радовишка Река и Подарешка Река. Вкупното годишно количество на вода во ова сливно подрачје е околу 132 милиони м³.

Дојранското Езеро е најмалото природно езеро во Република Македонија, кое припаѓа на сливното подрачје на реката Вардар и е заедничко со Република Грција. Езерото е изолиран екосистем со мошне специфична флора и фауна.

Од површинските води главен водотек е реката Луда Мара која не се одликува со поголеми и постојани протечи. На реката е изградена акумулацијата Палурци чија намена е наводнување на обработливите површини. Акумулацијата е со корисен волумен од 2,8 x 10⁶ м³. На реката Луда Мара во општина Дојран изградена е уште една акумулација “Чинарли” со корисен волумен од 0,25x10⁶ м³.

3.3.3 ФЛОРА И ФАУНА

Богатството и хетерогеноста на видовите на екосистемите, се основни обележја на биолошката разновидност во Југоисточниот регион. Ваквата состојба е резултат на специфичната географска положба, климатските, педолошките, геоморфолошките и другите карактеристики, како и на промените што се случувале во изминатите геолошки периоди на оваа територија.

3.3.4 ШУМИ

Шумските екосистеми во Струмичкиот микро- регион се простираат по територијата на планините Беласица и Огражден, каде претежно доминираат листопадните шуми претежно со: даб, црн и бел габер, костен и бука. Зимзелените шуми се поретки и се наоѓаат претежно на повисоките делови од планините каде доминираат: бор, ела и смрча. Мешаните шуми се наоѓаат на помали површини и поретко се сретнуваат.

Во микро-регионот Радовиш и Конче, најдоминантни се дабовата, буковата и јасеновата шума. Во општина Конче, шумските комплекси зафаќаат околу 9.429 ха, додека 2.313 ха

се пасишта. Во општина Радовиш, шумските комплекси зафаќаат околу 21.000 ха. Поголеми шумски комплекси се наоѓаат околу Стара Река и Оравичка река каде се застапени дабова, букова и четинарска шума. Освен дрвната маса, од шумата се искористуваат и други (второстепени) шумски производи како што се: дабовиот лишај, кантарионот, ајдучката трева, печурката вргањ и слично.

3.3.5 РАСПОЛОЖЛИВИ ПРИРОДНИ РЕСУРСИ

Микро-регионот Радовиш и Конче се карактеризира со наоѓалиштата на минерални неметални суровини како што се декоративните камења кои се користат за градба, како што се кварцот и глината. Од минералните метални суровини, во општина Радовиш се среќаваат: железо и цинкова руда, бакар, злато, сребро, хром, ураниум, а во општина Конче се среќаваат: варовник, мермер и бакар. Во Струмичкиот микрорегион, рудникот за експлоатација на фелдспад „Хамзали“, е од натриски карактер и е единствен во Република Македонија и на Балканот. Рудникот за експлоатација на CaCO₃ „Мемешли“ е наоѓалиште кое во основа претставува мермеризиран варовник, и е едно од ретките во Република Македонија. Испитувања се вршат на планината Огражден во непосредна близина на населеното место Иловица, каде постојат индикации за потенцијални наоѓалишта на руда (бакар и злато).

3.3.6 КОНЦЕСИИ

Со Законот за концесии и други видови на јавно приватно партнерство (Сл. Весник на РМ бр.6/12) се уредуваат условите, начинот и постапката за доделување на концесии. Концесијата може да биде во поглед на изградба, вршење на јавни услуги и употреба на добра од општ интерес за Република Македонија.

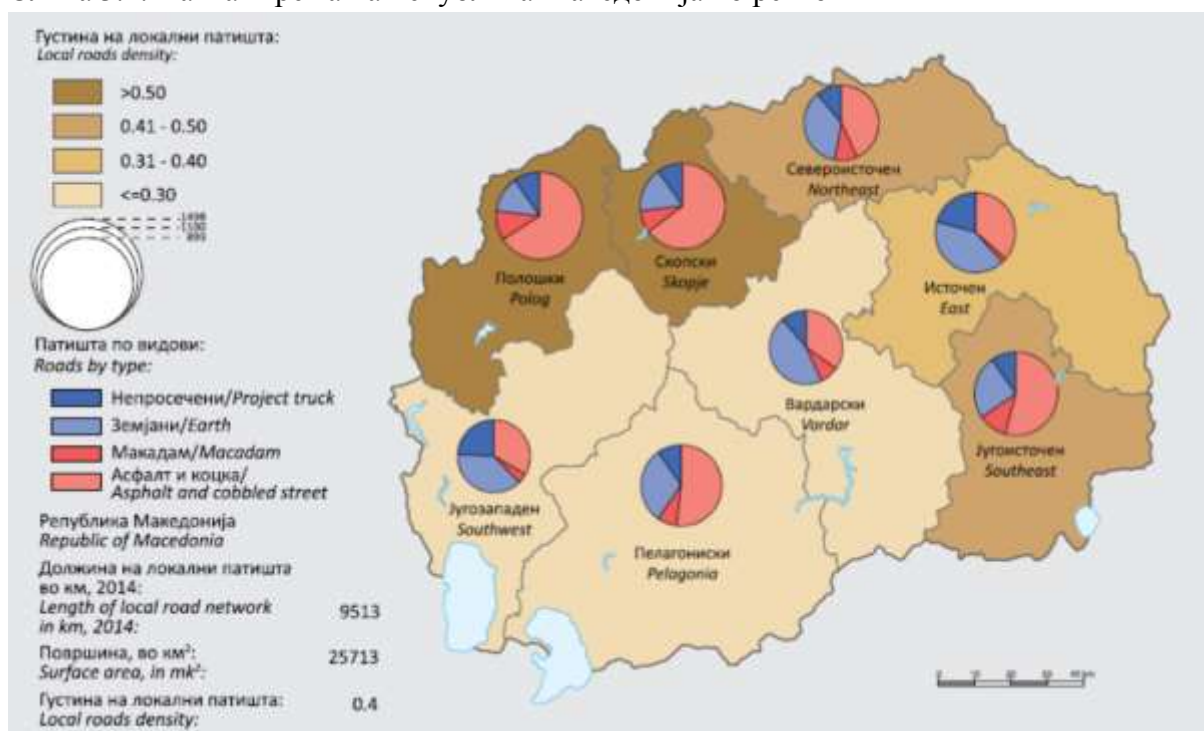
Законот за концесии ги регулира општите услови за доделување на концесии. Постојат посебни правила, утврдени во Законот за минерални суровини (Сл. Весник на РМ бр. 132/13), со кои се регулираат условите за доделување на концесии за експлоатација на минерални суровини и во Законот за води (Сл. Весник на РМ бр. 87/08), со кои се регулираат условите за доделување на концесии за вода во езера и водотеци.

Министерството за економија има развиено систем за „е-Концесии“ со кој се овозможува постапките за доделување на концесии за детални геолошки истражувања и експлоатација на минерални суровини да се водат електронски во сите нејзини фази после донесување на Одлука од страна на Владата на Република Македонија за објавување на јавен повик: Електронско подигнување на тендерска документација, електронска подготовка и доставување на потребна документација како и учество во електронското наддавање на сите вклучени субјекти. Субјектите што учествуваат во постапката добиваат известувања преку автоматски и независен систем на достава на електронска пошта.

3.4 ПАТНА МРЕЖА

Јавните патишта според нивното државно, економско, стопанско и сообраќајно значење и нивната изграденост се поделени на државни и општински. Според државното, економското, стопанското и сообраќајното значење, како и нивото на изграденост дел од државните патишта се категоризираат како автопатишта, експресни патишта и магистрални патишта (А-патишта) и служат за поврзување на Република Македонија со европскиот патен систем и одржување на континуитет на меѓународната патна мрежа (меѓународните коридори - Е патишта), и поврзување на патната мрежа со меѓународни патни гранични премини и сообраќајно поврзување со патиштата на соседните држави. Вкупните државни патишта се поделени на: А - Патишта (автопатишта, експресни патишта, магистрални патишта), Р1 - Регионални патишта од прва категорија и Р2 - Регионални патишта од втора категорија.

Слика 3.2. Патна Мрежа на Република Македонија по региони

Извор: Државен завод за статистика, Регионите во Република Македонија, 2015

Во прегледот подолу се наведени сите патишта кои се наоѓаат во Југоисточниот регион.

Табела 3.3. А - Патишта (автопатишта, експресни патишта, магистрални патишта)

Ред. бр. No.	Ознака Name	Релација Route
1	A1	Граница со Р. Србија (ГП Табановци) - Куманово - Велес - Неготино, Демир Капија - Гевгелија - граница со Р. Грција (ГП Богородица) и делница Градско – Прилеп (врска со А2)
2	A4	Граница со Р.Косово (ГП Блаце) – Крстосница Стенковец - обиколница Скопје - Петровец - Миладиновци - Свети Николе - Штип - Радовиш - Струмица - граница со Р.Бугарија (ГП Ново Село)

Табела 3.4. P1 - Регионални патишта

Ред. бр. No.	Ознака Name	Релација Route
1	P1103	Граница со Р.Србија(ГП Табановци) -Куманово-Велес-Неготино,Демир Капија-Гевгелија-граница со Р.Грција(ГП Богородица) и делница Градско – Прилеп (врска со А2)
2	P1102	Граница со Р.Косово (ГП Блаце) –Крстосница Стенковец-околница Скопје-Петровец- Миладиновци-Свети Николе-Штип-Радовиш-Струмица- граница со Р.Бугарија (ГП Ново Село)
3	P1105	Давидово (врска со P1102)-Удово (врска со А1)-Валандово-Раброво-Дојран-граница со Р.Грција (Сретеново) и делница Стар Дојран-граница со Р.Грција(Николик)
4	P1108	Гевгелија (врска со P1102)-Моин-Конско-Смрдлива Вода-СЦ Кожув
5	P1109	Гевгелија (врска со А1)-Богданци-Фурка (врска со P1105)
6	P1302	Делчево (врска со А3)-Пехчево-Берово-Дабиле (врска со А4)
7	P1310	Радовиш (врска со А4)-Подареш-Владимирово (врска со P1302)-Берово-граница со Р.Бугарија (ГП Клепало)
8	P1401	Струмица (врска со А4)-Раброво-Валандово-Балинци-Марвинци(врска со А1)
9	P1402	Куклиш (врска со P1401)-Банско-Ново Коњарево (врска со А4)
10	P1403	Врска со А4-Радовиш-Владевци-Василево-Струмица (врска со А4)

Табела 3.5. P2 - Регионални патишта

Ред. бр. No.	Ознака Name	Релација Route
1	P2431	Радовиш (врска со P1310)-Плачковица-Аргулица(врска со P2334)
2	P2432	Струмица (врска со А4)-Велуса-Василево (врска со P1403)
3	P2433	Радовиш (врска со А4)-Конче-Загорци-Лесковица (врска со P1103)-Селце-Софилари (врска со А4)
4	P2434	Врска со P1401-Рич-врска со P2433

Табела 3.6. P29 - Регионални патишта

Ред. бр. No.	Ознака Name	Релација Route
1	P29177	Врска со А1-Миравци
2	P29471	Подареш (врска со P1310)-Јаргулица-Покрајчево-Злеово-Радичево (врска со А4)

Табела 3.7. Локална патна мрежа 2010-2014 (км)

	Република Македонија Republic of Macedonia	Југоисточен регион South-Eastern Region
2010	9.252	969
2011	9.300	977
2012	9.355	957
2013	9471	888
2014	9513	893

Извор: Државен завод за статистика, Регионите во Република Македонија, 2015

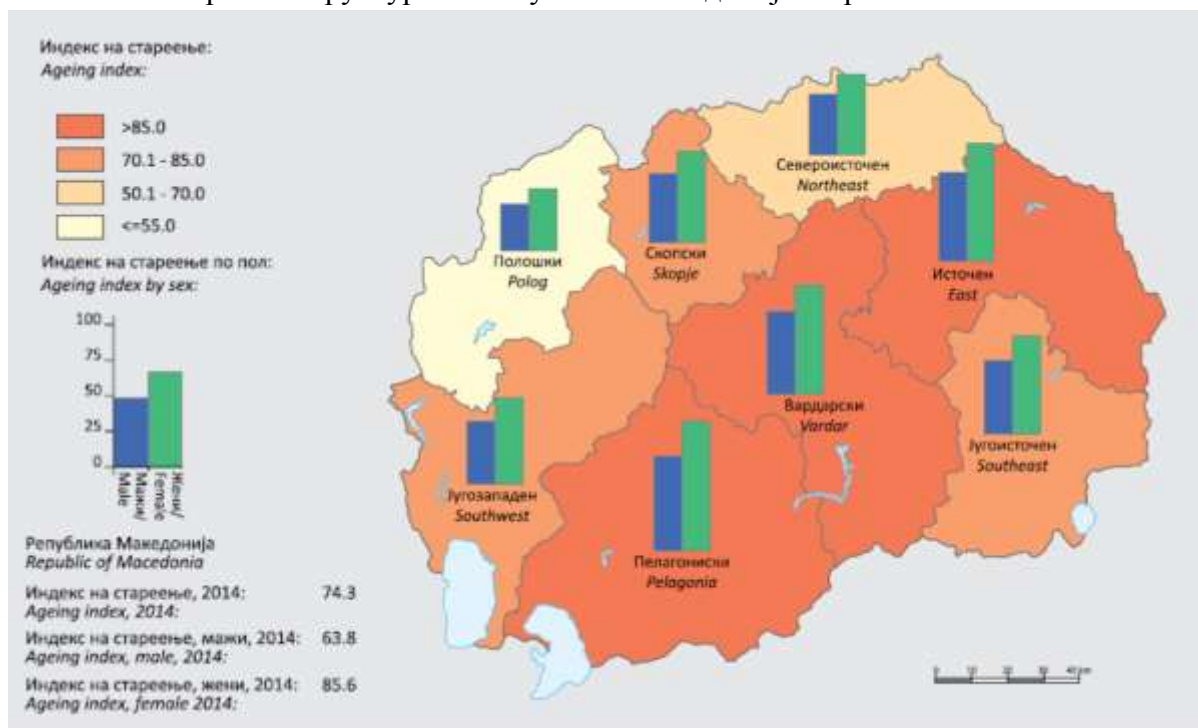
3.5 НАСЕЛЕНИЕ

3.5.1 Возрасна и полова структура на населението

Југоисточниот регион со густина на населеност од 63,2 жители на км² е петти од планските региони после Скопскиот, Полошкиот, Североисточниот и Југозападниот регион. Просечната возраст на населението во Југоисточниот регион е идентична со националниот просек од 38 години.

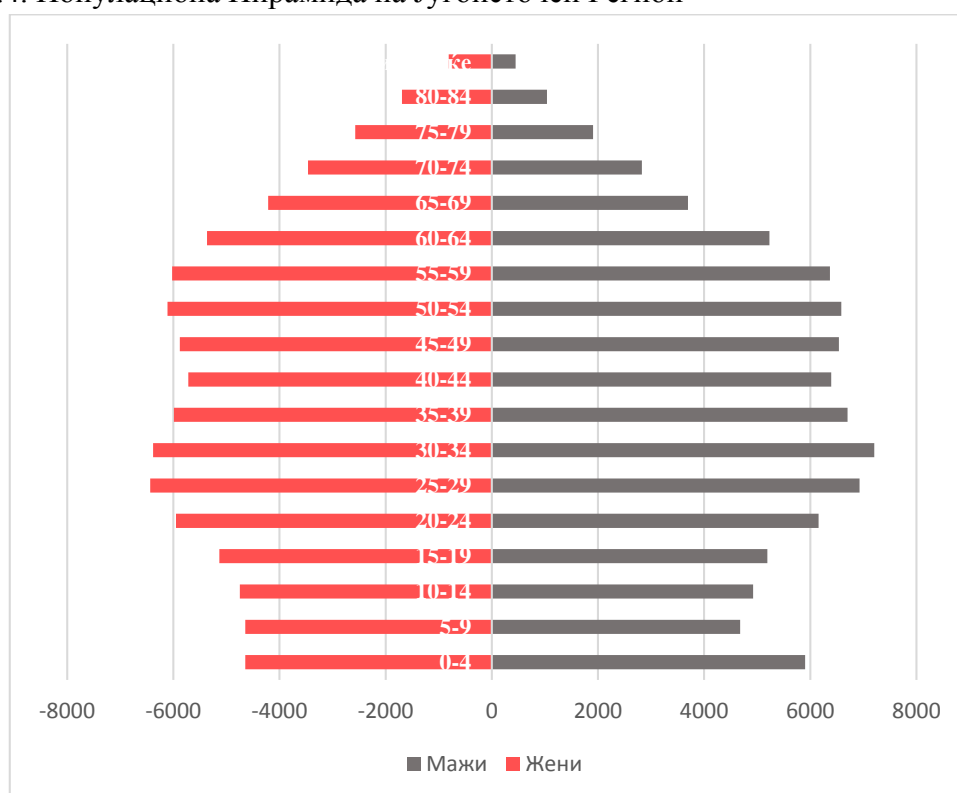

Слика 3.3. Возрасна Структура на Република Македонија по региони

Извор: Државен завод за статистика, Регионите во Република Македонија, 2015

Слика 3.4. Популациона Пирамида на Југоисточен Регион

Извор: Државен завод за статистика, Регионите во Република Македонија, 2015

3.5.2 Образовна структура на населението

Табела 3.8. Основни податоци според степенот на образование.

Показател	2008/ 9	2009/1 0	2010/1 1	2011/1 2	2012/1 3	2013/1 4	2014/1 5
Основно образование							
Број на основни училишта	119[1]	119[2]	119[3]	119[4]	118[5]	118[5]	119
Наставници во основно образование (%)	8.4	7.2	9.2	9.2	9.2	9	9
Запишани ученици во основно образование (%)	7.9	7.9	7.9	7.8	7.8	7.4	7.4
Број на ученици по училиште	139	136	132	129	126	120	120
Ученици во основно образование по наставник	12	11	10	10	10	9	9
Средно образование							
Број на средни училишта	7[1]	7[2]	8[3]	8[4]	8[5]	8	8
Наставници во средно образование (%)	6.3	6.3	6.4	6.3	6.4	6.4	6.4
Запишани ученици во средно образование (%)	7.4	7.5	7.4	7.4	7.4	7.3	7.3
Завршени ученици во средно образование (%)	6.9[6]	6.8[7]	7.5[8]	7.2[9]	6.9[10]	7.5	7.6
Ученици во средно образование по наставник	16	16	15	14	14	13	14
Високо образование							
Показател	2008/ 9	2009/10	2010/11	2011/1 2	2012/13	2013/1 4	2014/1 5
Број на запишани студенти	4.344	4.38	4.814	/	/	/	/
Број на дипломирани студенти	596	638	653	795	661	661	751
Број на дипломирани студенти на 1.000 жители	3,5	3,7	3,8	4,6	3,8	3,8	4,3

Извор: Државен завод за статистика на Р. Македонија (Попис 2002 година и „Регионите во Република Македонија 2012 и 2014“; „Регионите во Република Македонија 2015“

Вкупен број запишани ученици во основното и средното образование во Република Македонија и во Југоисточниот плански регион за учебната 2008/09 – 2014/15

Табела 3.9. Основни податоци според степенот на образование

Индикатор	2008/9	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Број на запишани ученици во основно образование во РМ	216180	210381	204439	198856	195311	191051	192165
Број на запишани ученици во основно образование во Југоисточен регион	16.798	16.539	16.148	15.693	15 318	14 899	14 276
% на запишани ученици во однос на национално ниво	7,77	7,86	7,90	7,89	7,84	7.80%	7.43%
Број на запишани ученици во средно образование во РМ	93 843	95 343	94 155	93 064	89 884	86 418	83 522
Број на запишани ученици во средно образование во Југоисточен регион	7.155	7.084	7.026	6.889	6.613	6 415	6 098
% на запишани ученици во однос на национално ниво	7.155	7,43	7,46	7,40	7,36	7.42%	7.30%

Извор: Државен завод за статистика на Р. Македонија, „Регионите во Република Македонија 2012, 2014 и 2015

Во учебната 2014/2015 година бројот на основни училишта во Југоисточниот регион изнесува 119, додека бројот на средни училишта изнесува 8. Според бројот на дипломирани студенти на 1.000 жители кој изнесува 4,3, Југоисточниот регион е петти од осумте плански региони.

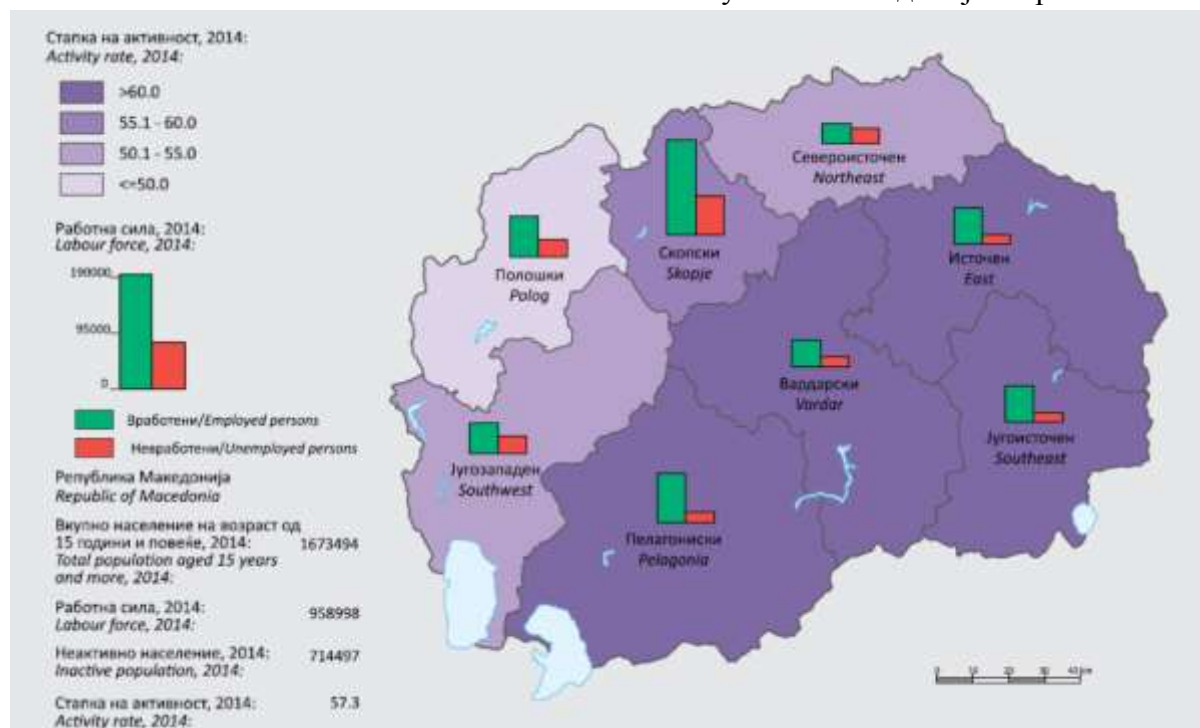
3.5.3 ЕКОНОМСКА АКТИВНОСТ НА НАСЕЛЕНИЕТО

Табела 3.10. Стапки на активност на населението на возраст од 15 години и повеќе

	РМ		ЈИП регион		РМ		ЈИП регион	
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Работо-способно население	1.656.215	140.279	1.669.965	140.857	1.672.460	140.938	1.673.494	140.921
Стапка на активност	56.8	71	56.5	70.7	57.2	69.9	57.3	66.9
Стапка на вработеност	38.9	64.4	39	60.9	40.6	56.8	41.2	52.9
Стапка на невработеност	31.4	9.3	31	13.8	29	18.8	28	20.8

Извор: Државен завод за статистика, Регионите во Република Македонија, 2015

Слика 3.5. Стапка на активност на население на Република Македонија по региони

Извор: Државен завод за статистика, Регионите во Република Македонија, 2015

Во 2014-та година, Југоисточниот регион има втора највисока стапка на вработеност од 52,9% во споредба со другите региони. Во однос на стапката на невработеност, со стапка на невработеност од 20,8%, Југоисточниот регион е далеку под просекот на Република Македонија од 28%.

Табела 3.11. Стапка на невработеност (%)

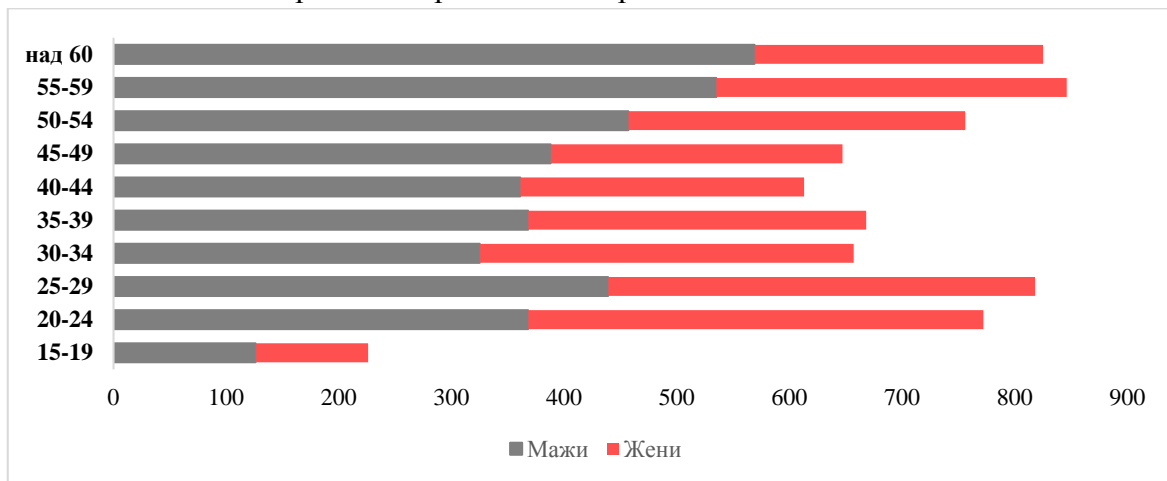
	РМ	ЈИП регион	РМ	ЈИП регион	РМ	ЈИП регион	РМ	ЈИП регион
	2010		2011		2012		2014	
Вкупно	32	11.5	31.4	9.3	31	13.8	28	20.8
Мажи	31.9	12.4	31.8	8.8	31.5	12.6	27.6	21
Жени	32.2	10.4	30.8	9.9	30.3	15.2	28.6	20.6
Урбан дел	31.6	22.4	32.1	19.1	30.8	23.7	29.2	31.2
Мажи	31.7	24	32.6	17.9	31.5	20.4	29	32.6
Жени	31.5	20.3	31.4	20.6	29.7	27.6	29.4	29.5
Рурален дел	32.6	3.7	30.3	3.4	31.4	7.5	26.5	12.4
Мажи	32.1	4.1	30.7	3.3	31.4	7.8	26.1	12.2
Жени	33.6	3.3	29.6	3.6	31.4	7	27.3	12.7

Извор: Државен завод за статистика, Регионите во Република Македонија, 2015

Во 2014-та година, стапката на невработеност кај мажите изнесувала 21%, додека кај жените 20,6%. Југоисточниот регион има најмала стапка на невработеност во руралните

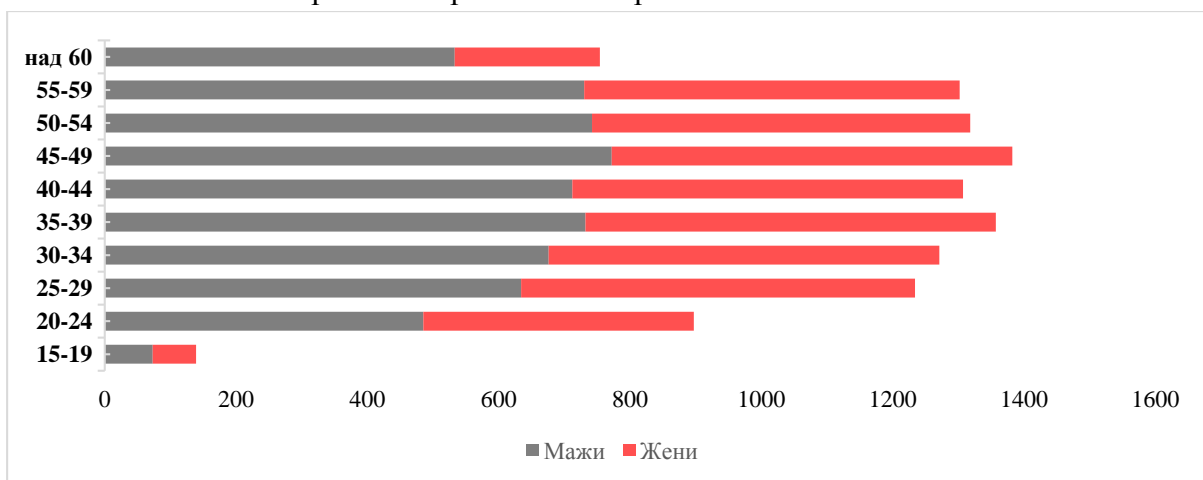
делови од сите региони во износ од 12,2%. Стапката на невработеност на жените во руралните области изнесува 12,7%.

Слика 3.6. Активни баратели на работа по возраст и пол

Извор: АВРМ, 2015

Слика 3.7. Пасивни баратели на работа по возраст и пол

Извор: АВРМ, 2015

Вкупен број на евидентирани невработени лица изнесува 17.789 (активни и пасивни баратели на работа). Може да се забележи дека бројот на невработени е поголем кај мажите (10.025) отколку кај жените (7.764).

Табела 3.12. Број на невработени лица (Активни баратели на работа) во Југоисточен плански регион според степенот на образование

Вкупно евидентирани невработени лица	Вкупно	Жени	Мажи
Без образование и со основно образование	1.002	499	503
Непотполно средно образование	2.333	1.172	1.161
Завршено средно образование	2.594	1.031	1.563
Више образование	232	105	127
Високо образование	1.083	656	427
Магистри на науки	50	27	23
Доктори на науки	2	1	1
Вкупно	5.929	2.702	3.227

Извор: АВРМ, 2015

Во Југоисточниот регион најголем е бројот на невработени лица со завршено средно образование (1.985), а потоа следуваат лицата без образование и со основно образование (1.643). Висок е и бројот на невработени лица со високо образование (1.083). Кај мажите највисок е бројот на невработени лица Без образование и со основно образование (1.020), додека кај жените со завршено средно образование (1.037). Бројот на невработени жени со високо образование (656) е поголем од бројот на невработени мажи со Високо образование (427).

Табела 3.13. Просечна исплатена нето-плата по вработен, 2014 (во Денари)

Сектори	Просечно исплатена нето плата по вработен			
	2012		2014	
	РМ	ЈИ регион	РМ	ЈИ регион
Земјоделство, шумарство и рибарство	15.641	13.188	15,843	13,871
Рударство и вадење на камен	22.180		24,240	:
Преработувачка индустрија	15.300	12.440	16,177	13,021
Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација	35.818		36,740	:
Снабдување со вода: отстранување на отпадни води, управување со отпадни дејности за санација на окол.	18.677	15.034	18,959	15,363
Градежништво	16.375	11.476	18,589	13,494
Трговија на големо и трговија на мало: поправка на моторни возила и мотоцикли	18.982	17.318	19,794	15,576
Транспорт и складирање	21.191	14.069	22,923	14,613

Објекти за сместување и сервисни дејности со храна	15.063	15.873	15,015	15,093
Информации и комуникации	35.481	23.481	34,692	29,670
Финансиски дејност и дејности на осигурување	37.397	30.436	38,791	31,406
Дејности во врска со недвижен имот	24.998		26,489	:
Стручни, научни и технички дејности	28.096	:	29,332	:
Административни и помошни услужни дејности	14.066	12.373	14,503	12,626
Јавна управа и одбрана: задолжително социјално осиг.	24.966	23.251	25,325	23,259
Образование	21.235	19.652	21,501	19,746
Дејности на здравствена и социјална заштита	22.399	19.525	23,736	20,210
Уметност, забава и рекреација	17.731	21.045	18,230	19,664
Други услужни дејности	23.155	18.620	23,876	17,176

Извор: Државен завод за статистика, Регионите во Република Македонија, 2015

Просечната исплатена нето-плата по вработен во Југоисточниот регион во 2014 година изнесувала 16.600 денари, односно 79,4% од националниот просек. Највисока просечна нето плата по вработен во Југоисточниот регион има секторот Информации и Комуникации во висина од 31.406 денари.

3.6 ЕКОНОМИЈА

3.6.1 БРУТО ДОМАШЕН ПРОИЗВОД

Во 2013-та година, Југоисточниот регион учествува со 9,2% во БДП на Република Македонија. Во споредба со просечниот БДП по жител на Република Македонија (индекс = 100), Југоисточниот регион има индекс 109,6 и е на трето место после Скопскиот регион кој има индекс од 143.5 и Вардарскиот регион со 110,6. Бруто домашниот производ по жител е 266 524 МКД и е над просекот за Република Македонија – Табле 3.14.

Табела 3.14. Бруто-домашен производ (во МКД)

	Бруто-домашен производ (во милиони денари)	Бруто-домашен производ по жител (во денари)	Структура на бруто-домашниот производ	Бруто-домашен производ по жител МК=100
Република Македонија	501 891	243 161	100.0	100.0
Вардарски	41 260	268 819	8.2	110.6
Источен	40 449	226 898	8.1	93.3
Југозападен	39 378	178 726	7.8	73.5
Југоисточен	46 211	266 524	9.2	109.6
Пелагониски	56 530	243 279	11.3	100.0
Полошки	37 735	118 672	7.5	48.8
Североисточен	26 613	151 462	5.3	62.3
Скопски	213 715	348 915	42.6	143.5

Извор: Државен завод за статистика, 2015

Табела 3.15. Бруто-инвестиции во основни средства, по региони, 2013

	Милиони денари	Структура (%)
Република Македонија	119 003	100.0
Вардарски	8 179	6.9
Источен	10 462	8.8
Југозападен	5 597	4.7
Југоисточен	6 390	5.4
Пелагониски	10 745	9.0
Полошки	7 558	6.4
Североисточен	2 482	2.1
Скопски	67 589	56.8

Извор: Државен завод за статистика, 2015

Гледано по региони, според вкупните инвестиции во основни средства Југоисточниот регион се наоѓа на 5 место со учество од 5,4% (2013).

3.6.2 АКТИВНИ ДЕЛОВНИ СУБЈЕКТИ

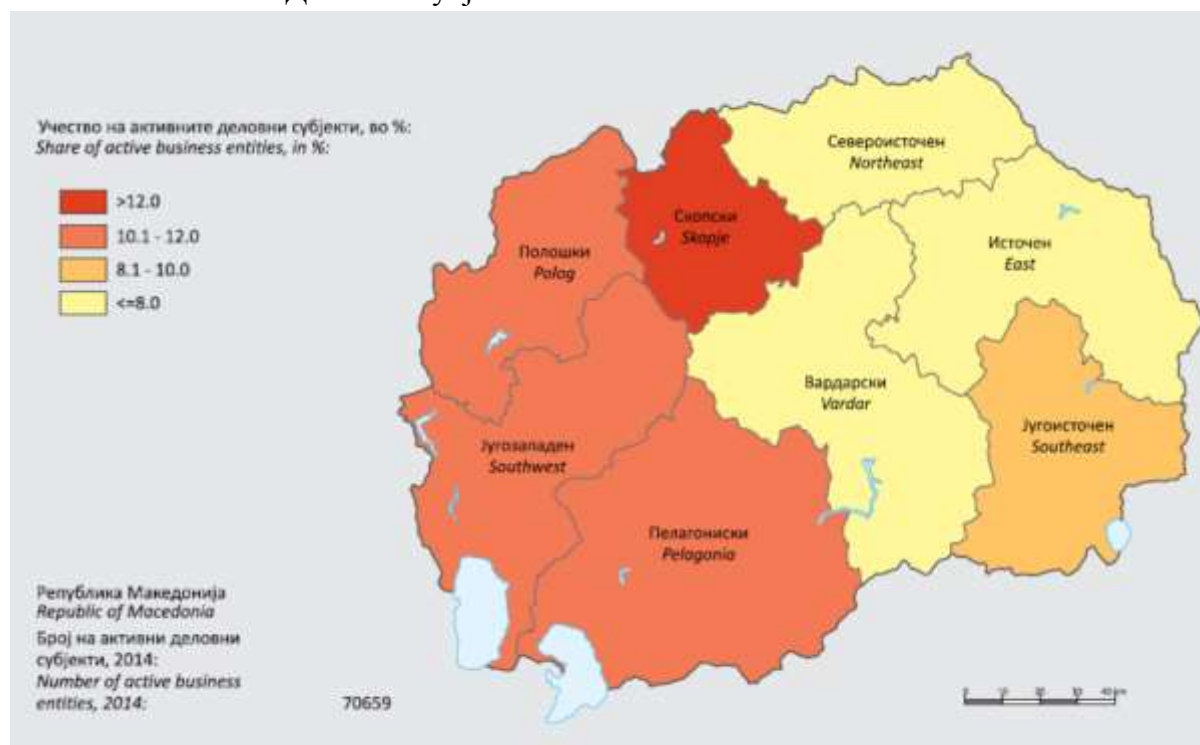
Слика 3.8. Активни Деловни Субјекти по број (2014)

Извор: Државен завод за статистика, 2015

Според податоците на Државниот завод за статистика, бројот на активни деловни субјекти во 2014 година во Југоисточниот регион изнесува 5.969 и претставува 8,4% од вкупниот број на активни деловни субјекти во Република Македонија кој изнесува 70.659. Речиси 85% од вкупниот број на активни деловни субјекти во Југоисточниот регион отпаѓа на деловните субјекти со 1-9 вработени.

Слика 3.9. Активни Деловни Субјекти 2014

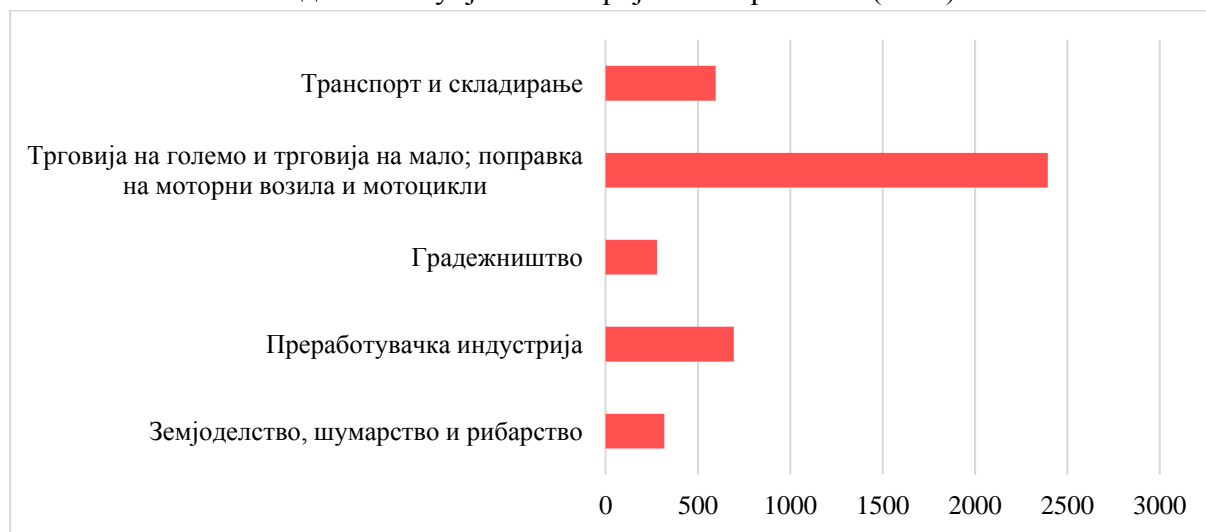
Извор: Државен завод за статистика, Регионите во Република Македонија, 2015

Структурата на деловните субјекти по општини, како и доминантните индустрии дадени се за секоја од општините посебно.

Во Југоисточниот регион, од вкупно 5.969 активни деловни субјекти, секторот „Трговија на големо и трговија на мало; поправка на моторни возила и мотоцикли“ има најголем број на активни деловни субјекти (2.394); на второ место е секторот „Преработувачка индустрија“ со 694 деловни субјекти, додека на трето место е секторот „Транспорт и складирање“ со 596 активни деловни субјекти.

Слика 3.10. Активни деловни субјекти по број и сектор за ЈИР (2014)

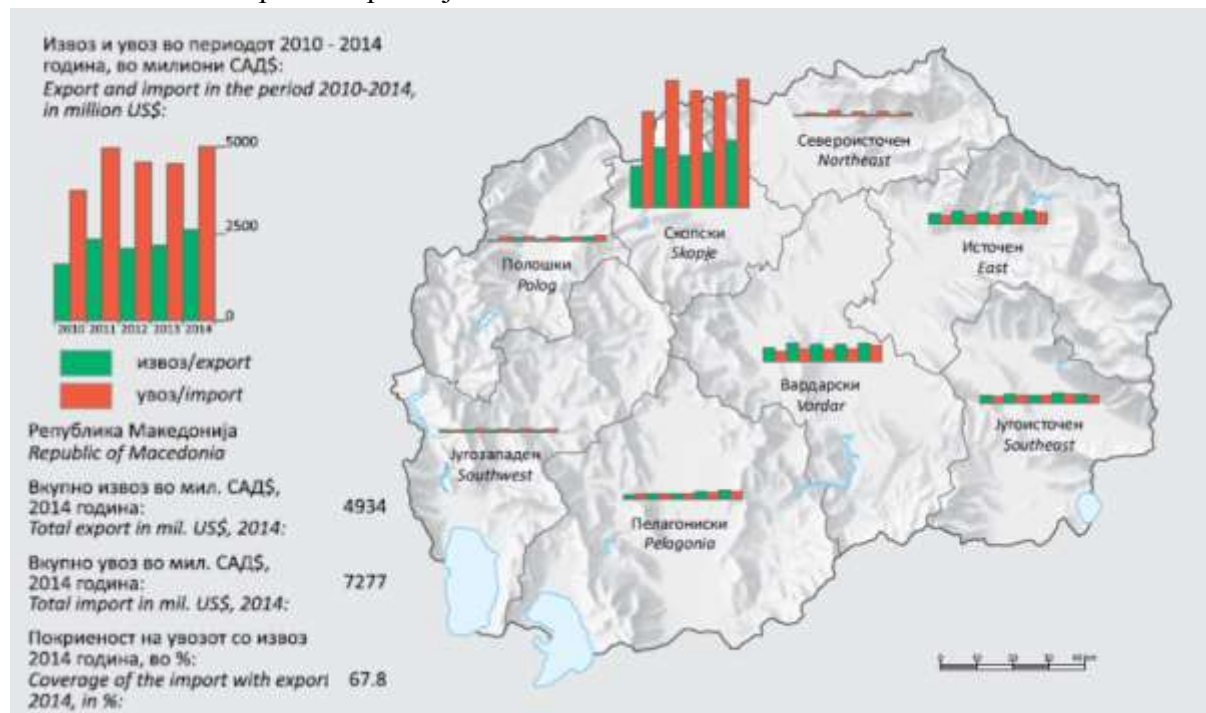

Извор: Државен завод за статистика, Регионите во Република Македонија, 2015

3.6.3 ТРГОВСКА РАЗМЕНА

Деловните субјекти во Југоисточниот регион оствариле извоз во вредност од 414,5 милиони САД долари, односно 7,7% од вкупниот извоз на Република Македонија од 4 934 милиони САД долари во 2014 година. Истовремено увозот бил во вредност од 320 милиони САД долари, односно 4,4% од вкупниот увоз во Република Македонија во износ од 7 272 милиони САД долари. Според ова, деловните субјекти од Југоисточниот регион оствариле суфицит во надворешно трговската размена во 2014 година во износ од 94,3 милиони САД долари.

Слика 3.11. Надворешна трговија 2014

Извор: Државен завод за статистика, Регионите во Република Македонија, 2015

3.7 ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО

Статистичките податоци по региони покажуваат дека во 2014 година, земјоделската површина во Југоисточниот регион изнесувала 9.5% од вкупната земјоделска површина во Република Македонија.

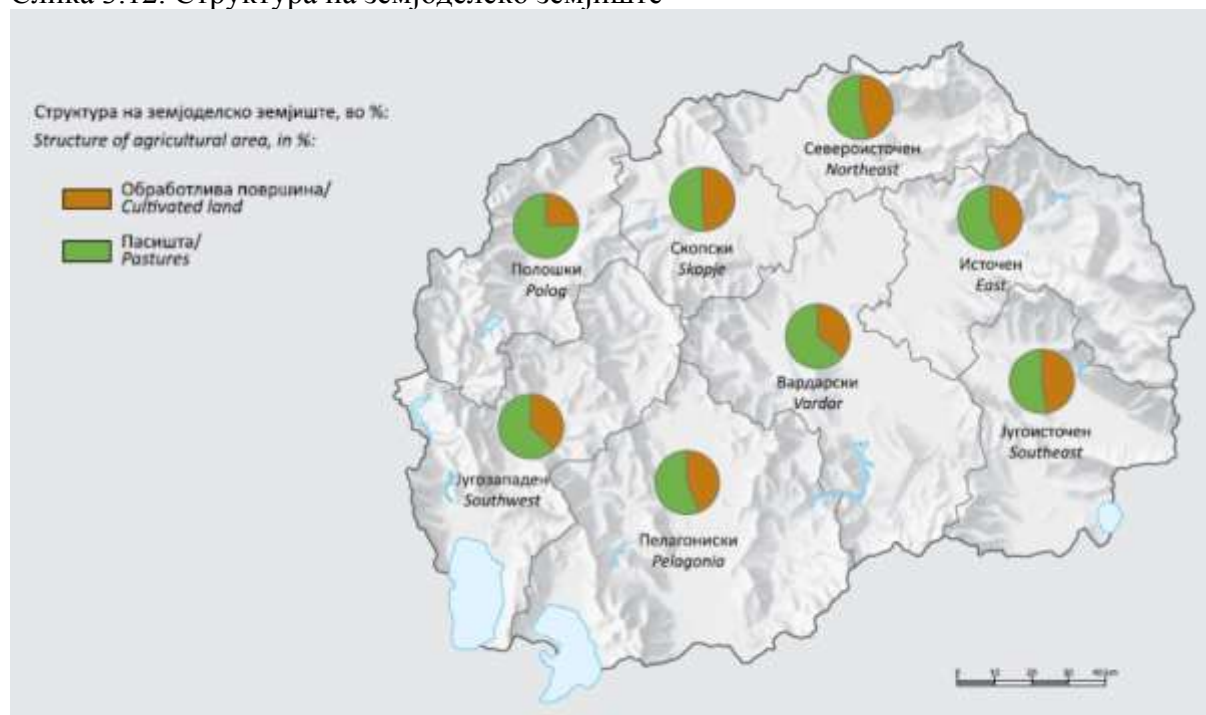
Според површините под лозја Југоисточниот регион со 4.408 (ха), односно 20,7%, се наоѓа на второ место после Вардарскиот регион. Евидентно е дека вкупната земјоделска површина во Југоисточниот регион се зголемила од 91.064 (ха) во 2010 на 124.674 (ха) во 2014 година. Притоа вкупната обработлива површина се зголемила од 56.907(ха) во 2010 година на 59.264 (ха) во 2014-та година. За истиот период површините класифицирани како Ораници и бавчи и површините за Овоштарници се зголемиле.

Табела 3.16 Површина по категории на користење (хектари)

	Македонија	Југоисточен
Земјоделска површина	1 263 155	124 674
Обработлива површина - вкупно	511 579	59 264
Ораници и бавчи	413 249	49 875
Овоштарници	15 309	1 697
Лозја	23 061	5 618
Ливади	59 960	2 074
Пасишта	751 086	65 290

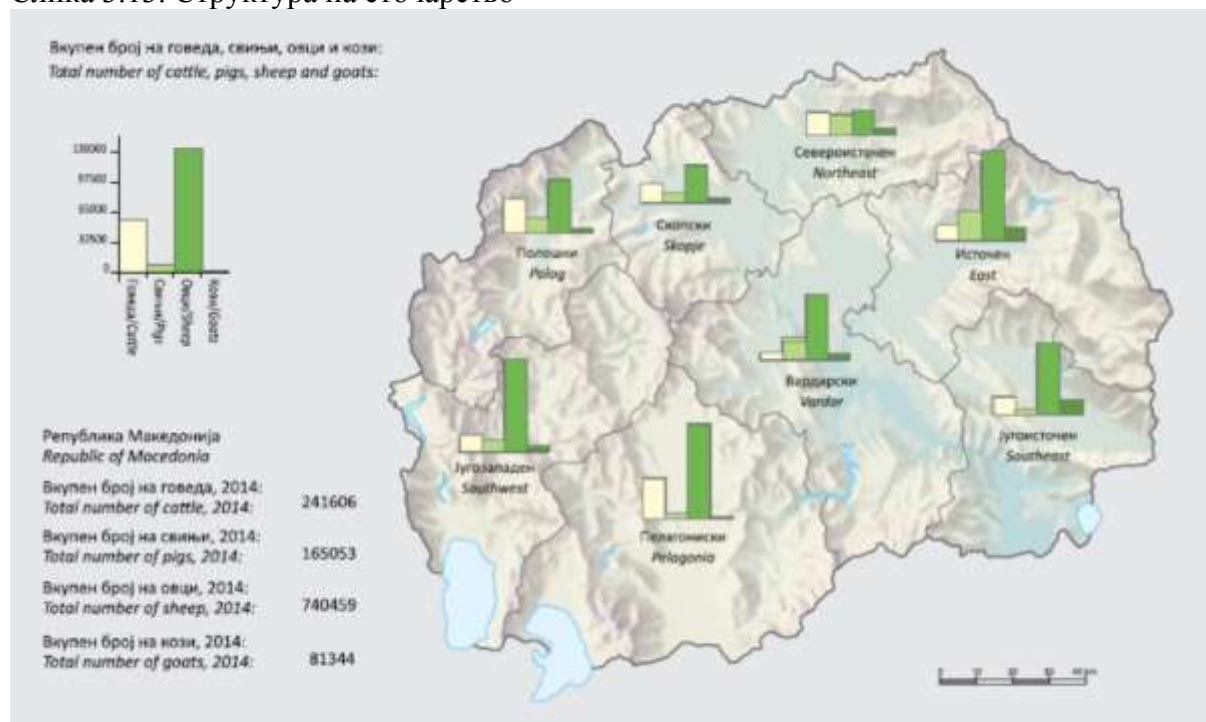
Извор: Државен завод за статистика, Регионите во Република Македонија, 2015

Слика 3.12. Структура на земјоделско земјиште

Извор: Државен завод за статистика, Регионите во Република Македонија, 2015

Слика 3.13. Структура на сточарство

Извор: Државен завод за статистика, Регионите во Република Македонија, 2015

3.8 КОРИСТЕЊЕ НА КОМПЈУТЕР И ИНТЕРНЕТ

Во однос на бројот на домаќинства во регионот, учеството на домаќинствата кои користеле компјутер и интернет во 2014 година е најголемо од сите региони во Југоисточниот регион (73% и 71%). Најголемо учество на лицата на возраст од 15 до 74 години кои користеле компјутер и интернет во 2014-та година, повторно има во Југоисточниот регион (78%).

Табела 3.17. Број на домаќинства кои користеле компјутер и интернет

	2012		2013		2014	
	Македонија	Југоисточен	Македонија	Југоисточен	Македонија	Југоисточен
Компјутер	64	73	67	72	67	73
Интернет	58	71	65	70	68	71

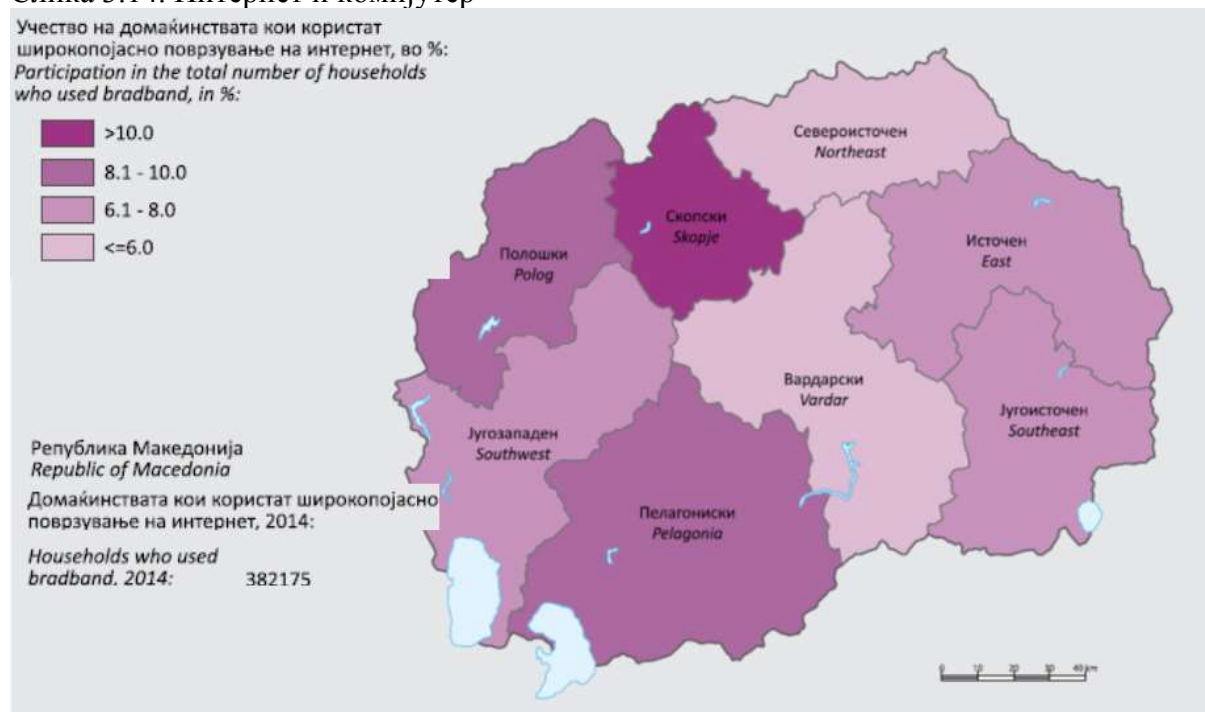
Извор: Државен завод за статистика, Регионите во Република Македонија, 2015

Табела 3.18. Лица на возраст 15-74 години кои користеле компјутер и интернет

	2012		2013		2014	
	Македонија	Југоисточен	Македонија	Југоисточен	Македонија	Југоисточен
Компјутер	60	80	66	76	68	78
Интернет	57	80	65	75	68	78

Извор: Државен завод за статистика, Регионите во Република Македонија, 2015

Слика 3.14. Интернет и компјутер

Извор: Државен завод за статистика, Регионите во Република Македонија, 2015

3.9 КВАЛИТЕТ НА ЖИВОТ

Во Југоисточниот регион се одржуваат голем број на културни настани, летни и зимски фестивали, концерти, ликовни изложби, театарски претстави, поетски читања, итн. Некои од поважните настани се: Фолк Фест Валандово; Струмички Карневал; Смоквијада Гевгелија; Ден на празот, с. Градашорци, Василево; Фестивал на Смоларскиот костен Ново Село; Првوماјски трки во с. Стојаково, Богданци; Фестивал на изворен фолклор Гајда, с. Ињево, Радовиш; Манифестација Топол културен бран Конче; Манифестација Дојрански ракувања; Празник на Општина Босилово; итн. Во сите општини се празнуваат верските празници: Коледе, Бадник, Водици, Св. Трифун, итн.

Во Југоисточниот регион се организираат бројни спортски настани, а регионот нуди извонредни можности за спорт и рекреација.

3.10 ТУРИЗАМ

Според бројот на легла, Југоисточниот регион со 6.088 легла се наоѓа на трето место после Југозападниот и Пелагонискиот регион. Во 2014-та година во Југоисточниот регион се регистрирани 74.071 домашни туристи (23,8%), односно 50.636 странски туристи (11,9%). Југоисточниот регион со вкупно 401.065 ноќевања учествува со 18,2% во вкупниот број на ноќевања во Република Македонија, и се наоѓа на трето место после Југозападниот и Скопскиот регион.

Табела 9. Туризам

	РМ	ЈИП регион	РМ	ЈИП регион	РМ	ЈИП регион
	2012		2013		2014	
Број на соби	26.877	2.298	26.887	2.346	27.422	2.374
Број на легла	70.287	6.088	70.297	6.298	71.225	6.277
Вкупно туристи	663.633	106.978	701.794	109.982	735.65	124.707
Домашни туристи	312.274	58.761	302.114	59.977	310.336	74.071
Странски туристи	351.359	48.217	399.68	50.005	425.314	50.636
Вкупно ноќевања	2.151.692	305.163	2.157.175	327.279	2.195.883	401.065
Домашни	1.339.946	219.05	1.275.800	231.87	1.273.370	304.148
Странски	811.746	86.113	881.375	95.409	922.513	96.917

Извор: Државен завод за статистика, Регионите во Република Македонија, 2015

3.10.1 ЕЗЕРСКИ ТУРИЗАМ

Југоисточниот регион е богат со водни ресурси. Има природни и вештачки езера, водопади како и природни извори кои овозможуваат одлични услови за развој на спортско-рекреативниот и риболовниот туризам.

Дојранското Езеро е едно од најубавите природни ресурси во Република Македонија. Еко- системот на Дојранското Езеро е дом на повеќе од 80 видови на птици и повеќето од нив имаат статус на загрозени видови. Вештачкото езеро „Мантово“ кое се наоѓа во Општина Конче го прави регионот атрактивен за риболовен туризам. Вештачките езера „Турија“ и „Водоча“ во Општина Струмица, и езерото „Паљурци“ во Општина Богданци го привлекуваат вниманието на голем број посетители и ентузијаста за риболовен и рекреативен туризам.

3.10.2 БАЊСКИ И РУРАЛЕН ТУРИЗАМ

Југоисточниот регион е богат со термоминерален хидропотенцијал, особено во однос на геотермална енергија, која овозможува одлични можности за релаксација и здравствено закрепнување. Во Струмичкиот микро-регион, на околу 12 км југоисточно од градот Струмица, поврзано со асфалтен пат, под планината Беласица се наоѓа селото Банско, а во негова непосредна близина и термоминералните извори на бања Банско и остатоци од Римска терма. Римската терма претставува термоминерално лекувалиште од античко време и еден од ретките сочувани римски споменици од ваков вид во Европа. На површина од 1.000 м² се откриени десет простории, чии ѕидови се зачувани во височина од 2 до 6,7 метри. Термата имала простории за соблекување, сауна, базени со топла и студена вода. Ги користела термоминералните води од изворот Парило, 50 м јужно од бањата. Најверојатно потекнува од III век, од времето на римскиот император Каракала, кој бил познат по подигањето и обновувањето терми низ империјата.

Бања Банско се наоѓа на 250 м.н.в., има изменета континентална клима и претставува најзначаен локалитет во регионот во однос на бањскиот туризам. Од вкупно петте термоминерални извори, само еден и тоа најголемиот е стручно каптиран. Тој се слива во главната бања наречена „турско купатило“, а другите четири слободно се излеваат без посебна каптажа. Температурата на водата во главниот извор кој го снабдува „турското купатило“ е на околу 71°C и не се менува во текот на годината, што докажува дека водата потекнува од голема длабочина, без атмосферски влијанија. Бањските води се сметаат за лековити за најразлични заболувања, пред сè ревматични.

Во Гевгелискиот микрорегион, на 5 км северозападно од Гевгелија, на надморска височина од само 59 метри се наоѓаат Негорски Бањи. Таа е најниската бања во нашата земја. Бањата има два извора - Врела Бања со температура од 40°C и Студена бања со температура на водата од 38°C. Водата во својот состав содржи калциум, магнезиум, рубидиум, цезиум, радон и други минерали. Податоци за благотворното дејство на минералните води од Негорските Бањи постојат уште од далечната 1864 година. За разлика од повеќето бањи во Македонија кои потекнуваат од римскиот период, се смета дека оваа бања прв почнал да ја експлоатира Шукри-Паша, кој овде прв изградил два базена за капење. Научните докази за лековитоста на водата датираат од 1950 година, кога е формирано бањското лекувалиште.

Во состав на Негорски Бањи во модерно опремени простории работи центар за сите видови терапија од областа на физикалната медицина и рехабилитација. Сместувачките капацитети во бањскиот комплекс располагаат со вкупно 336 легла, во кои се наоѓаат и два покриени и неколку базени под отворено небо.

Сместени во подножјето на планината Кожуф, во својата околина Негорските Бањи располагаат и со 36 ха густа јасенова шума која формира природен парк.

Со чистата животна средина и водните богатства, регионот го привлекува вниманието на посетителите, а ова особено се однесува на прекрасните Смоларски и Колешински водопади во Општина Ново Село. Смоларскиот водопад се наоѓа во долниот тек на Смоларска Река, десна притока на реката Струма, на надморска висина од 600 м, во реонот на селото Смолари. Вкупната височина на вертикалниот отсек на Смоларскиот водопад изнесува 39,5 метри. На дното од водопадот е формиран циновски лонец, чија должина во правец на течењето на речната вода изнесува 5 м, широчината му е 11 м, а длабочината се движи од 0,5 до 0,7 м. Колешинскиот водопад е лоциран во долниот тек на реката Баба на надморска височина од 500 м. Со височина од 15 м, се вбројува во највисоките водопади во Македонија, со широчина на падот од околу 6 м. Тој е тектонски водопад, создаден во гранитни камења. Спроти Колешинскиот водопад, на оддалеченост од околу 100 м, се наоѓаат уште неколку помали водопади распоредени во низа, високи од два до четири метри, кои припаѓаат на неговиот централен слив.

3.10.3 ПЛАНИНСКИ И ЛОВЕН ТУРИЗАМ

Југоисточниот регион има изобилство од оригинални природни убавини коишто претставуваат основен потенцијал за развој на туризмот. Планинските региони на планините Плачковица, Огражден и Кожуф нудат извонредни можности за развој на зимскиот, ловниот, спортскиот и рекреативен туризам. На планината Плачковица можат да се најдат многу ендемски видови на растенија како и медицински и зачински растенија. Големите површини покриени со шуми, разновидноста од флора и фауна, различните видови на дивеч и птици привлекуваат голем број на љубители на ловот и сафари туризмот. Во Струмичкото ловостопанско подрачје, поточно реонот Радовиш се наоѓаат ловиштата: „Смиљанци“, „Прналија“ и „Подареш“.

На територијата на Општина Богданци има ловишта богати со дивеч како дива свиња и зајаци, а исто така и птици: еребица, фазан, гулаби и препелици кои привлекуваат многу љубители на ловот од цела Европа. Секоја година во Општина Богданци се одржува Меѓународен гран-при турнир во стрелање на глинени гулаби.

Планината Кожуф се наоѓа на границата меѓу Македонија и Грција, а врвот Зеленбрег е висок близу 2.200 метри. Чистиот воздух, сонцето и природните убавини се она што најмногу ги плени посетителите на Кожуф. На планината Кожуф се наоѓа и најновиот ски-центар во Македонија, и тоа на само 210 км од Скопје и 130 км од Солун, опфаќајќи површина од 2.000 ха. Центарот е најсовремено опремен и располага со одлични услови

за скијање. Моментално располага со два ски-лифта со капацитет од 3.000 скијачи/час, еден шестосед, ресторан, бачило, 16 апартмани и 16 км скијачки патеки. Овој центар е единствен во земјата кој располага со опрема за вештачки снег. Добро подготвените и пространи скијачки терени, местоположбата и природните ресурси со кои располага планината Кожуф претставуваат потенцијал за развој на овој ски-центар како нова атрактивна зимска туристичка дестинација во Македонија.

Освен во зимскиот период, Кожуф е примамлив и во останатите периоди од годината. Планината Кожуф нуди одлични услови за историски туризам, планински велосипедизам, јавање коњи, параглајдерство, пешачење и лов, а браната на реката Точница е предвидена за риболов и кајак.

3.10.4 КУЛТУРЕН ТУРИЗАМ

Геолошките и географските, климатските и природните карактеристики на Југоисточниот регион во Република Македонија овозможиле постоење на различни цивилизации и култури низ вековите, почнувајќи од праисторискиот период, преку Античкиот период на Македонија, Римското царство, Византија се до средновековната христијанска култура.

Во Југоисточниот регион постојат бројни познати историски локалитети и објекти што треба да се посетат. Во Општина Валандово тоа се: археолошкиот локалитет „Исар“ во селото Марвинци, потоа „Идомена“ - подземен споменик на културата, кој потекнува од пред римскиот период, некаде од крајот на 4 век или почетокот на 5 век п.н.е., и „Стакина чешма“ од римскиот период (3 и 4 век од н.е.). Во Општина Василево се наоѓа праисториска населба од доцниот неолит во археолошкиот локалитет „Страната“, во близина на село Ангелци, како и црквата „Св. Петка“ во селото Требичино која потекнува од 1875 година и претставува културен споменик со посебни историски и уметнички вредности. Археолошкиот локалитет Вардарски рид во Општина Гевгелија е повеќеслоен и датира почнувајќи од бронзеното време па се до воспоставувањето на римската доминација во регионот. Бројните пронајдоци, материјални добра, градби и предмети зборуваат за развојот на населбата во Вардарската Долина, која најверојатно била именувана како Гортинија. Археолошките пронајдоци од локалитетот Вардарски Рид денес се чуваат во музеите во Гевгелија и во Скопје. Манастирот Свети Стефан во Општина Конче потекнува од 1366 година. Иконите и иконостасот во манастирот се направени од познатиот зограф Димитар Андонов Папрадишки. Во Општина Ново Село може да се посети археолошкиот локалитет „Црвено Поле“ во близина на селото Барбарево, кој содржи населба од римскиот и доцниот класичен период со архитектонски и сакрални остатоци кои даваат слика за животот кој се одвивал во периодот од 1-от до 6-от век од н.е. Во селото Мокрино се наоѓа „Керамидарка“, некропола од 11 век со околу 20 гробови со уникатен накит. Во Радовиш може да се посети црквата „Света Троица“ која е осветена во 2003 година. Црквата собира 600 верници и претставува еден од најубавите, најсовремените и најбогатите православни храмови на Балканот и пошироко. На 7 км од Струмица се наоѓа селото Вељуса, каде

монахот Мануил подигнал манастир во 1078 година и го посветил на Богородица. Манастирската црква Света Богородица Милостива (Елеуса) до денешно време ја зачувала оригиналната архитектоника. Живописувањето на црквата е изведено во три временски периоди. Во олтарот, подкуполниот простор во наосот и сидовите, конхите и капелата тоа се одвивало во 1085 година, тремот датира од 1164 година, а наосот од XIX век.

Комплексот цркви Св. Леонтиј се наоѓа во селото Водоча, на 4 км од Струмица. На локалитетот се сочувани три цркви (источна, западна и средна), со три фази на живописување во ентериерите, архитектонски остатоци, придружни објекти и манастирски комплекс, трпезарија, стопански објекти, две бањи и повеќеслојна христијанска некропола од VII век до IX век. Насликани во периодот од 1018 и 1037 година, фреските од Водоча се вбројуваат меѓу ремек-делата на средновековната уметност во византиското сликарство воопшто.

Познатиот локалитет Цареви кули кој се наоѓа над Струмица, со своите дебели бедеми, претставува споменик за падот на средновековната македонска држава на Цар Самуил во 1018 година. Во најново време е откриена археолошка ризница која потекнува од праисториско време па се до средниот век. Според некои мислења, тоа би можеле да бидат остатоци од античкиот град Астраион, кој во писмените документи за прв пат се споменува во 183 година п.н.е. и е претходник на рано христијанскиот Тивериопол и на денешна Струмица. Сепак, сите досегашни наоди, заедно со откриена предисториска населба, недвосмислено укажуваат дека на овој локалитет опстојувале разни цивилизации во период од околу 7.000 години.

Слика

4

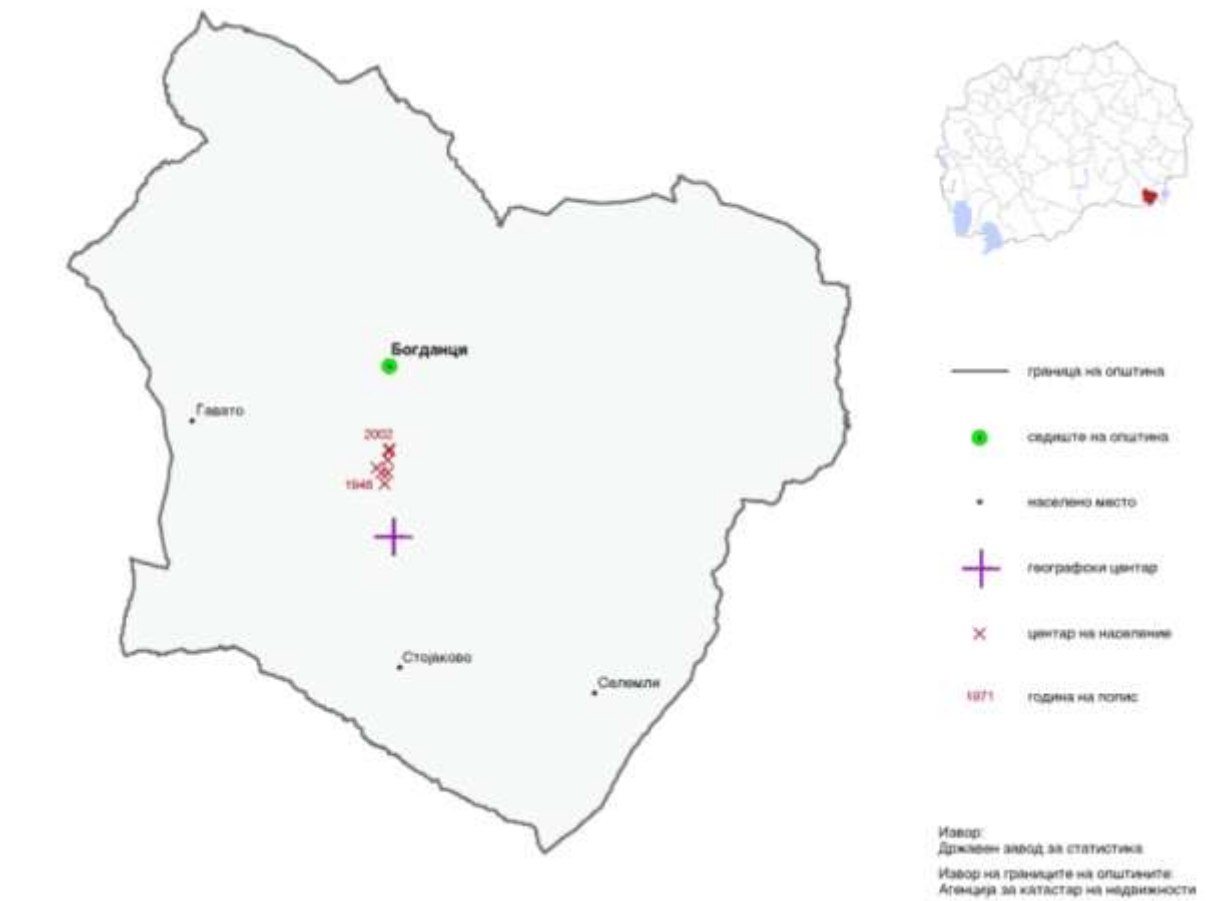
ОПШТИНИ ВО ЈУГОИСТОЧНИОТ РЕГИОН

4 ОПШТИНИ ВО ЈУГОИСТОЧНИОТ РЕГИОН

ОПШТИНА БОГДАНЦИ

4.1 ОПШТИНА БОГДАНЦИ

4.1.1 КРАТОК ОПИС НА ОПШТИНАТА

Општина Богданци го зафаќа просторот на крајниот јужен дел на Република Македонија, и тоа од левата страна на реката Вардар. Морфолошки општината во основа е рамничарска, со мошне добар бонитет на земјиштето, така што се вбројува во најдобрите аграрни простори, особено за производство на раноградинарски култури. Атаротна Богданци зафаќа површина од 6.700 ха, од кои под обработливи површини се 1.561,4 ха, пасиштата зафаќаат 2.107,7 ха, а на шумите отпаѓаат 2.719,5 ха. Општина Богданци се граничи со општините Дојран, Валандово и Гевгелија, а на поширок простор и со државната гранична линија со Република Грција. Според површината се вбројува во помалите општини во земјата, но има најголема просечна густина на населеност од сите општини во југоисточниот регион (78 жители/км²).

Според територијалната организација на единиците на Локалната самоуправа од 2005 година подрачјето на Општина Богданци го сочинуваат следниве 4 населени места: Богданци, Стојаково, Селемли и Гавото.

4.1.2 ОПШТИ ПОДАТОЦИ ЗА БОГДАНЦИ

Седиште на општината	Богданци
Адреса на седиштето	ул. Маршал Тито бр.62, 1484 Богданци
Локација (ширина - должина)	N 41° 12' E 22° 34'
Контакт	Tel. +389 (0)34 222-333; fax. +389 (0)34 221-077
Електронска пошта	opstina_bogdanci@t-home.mk
Интернет страна	www.bogdanci.gov.mk
Надморска височина	65 м.н.в.
Територија	114 km ²
Население	8.707
Ден на општината	10 Октомври (Ослободување на Богданци)

4.1.3 СООБРАЌАЈНИ ВРСКИ

Табела 4.1. Сообраќајни врски	
Автопати, експресни и магистрални патишта	
Индириктен пристап на Автопат А1 преку регионален патен правец	P1109
Регионални патни правци кои поминуваат низ општината	
P1109	
Оддалеченост на општината од аеродроми (км)	
Александар Македонски – Скопје	145 км
Аеродром Св.Апостол Павле – Охрид	258 км
Аеродром Солун, Грција	110 км
Аеродром Софија, Бугарија	278 км
Оддалеченост на општината од железница	
Железничка станица Гевгелија	10,6 км
Оддалеченост на општината од пристаниште (км)	
Пристаниште Солун, Грција	86,8 км
Пристаниште Драч, Албанија	422 км
Пристаниште Бургас, Бугарија	572 км
Оддалеченост на општината од гранични премини (км)	
Грција	6,3 км
Бугарија	67,4 км
Србија	177 км
Косово	183 км
Албанија	280 км
Оддалеченост на општината од поважни градови (км)	
Скопје	164 км
Солун	86,8 км
Софија	275 км
Белград	565 км
Загреб	953 км
Истанбул	673 км
Виена	1.173 км
Будимпешта	937 км

4.1.4 ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ И ПОТЕНЦИЈАЛИ

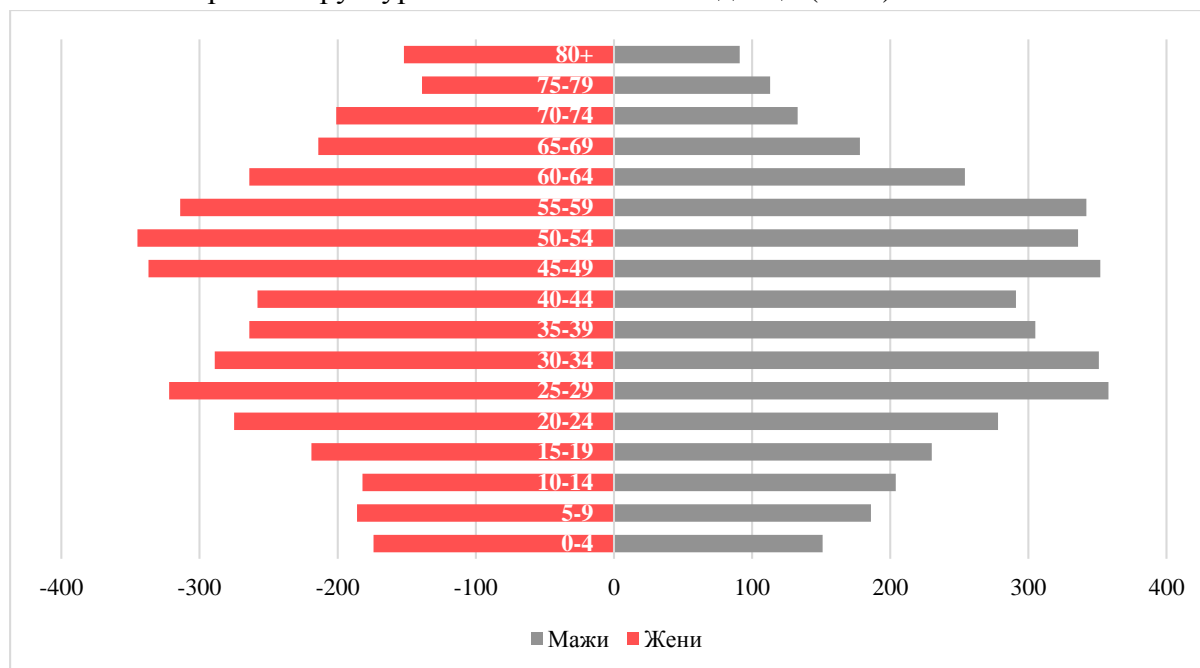
Население: 8.707 жители (попис на населението 2002 година).

Полова структура: 4.377 мажи, 4.330 жени.

Етничка структура на населението: 92,95% Македонци, 6,03% Срби, 0,4% други.

4.1.4.1 Возрасна структура на населението (2014-та година)

Слика 4.1. Возрасна структура на населението - Богданци (2014)

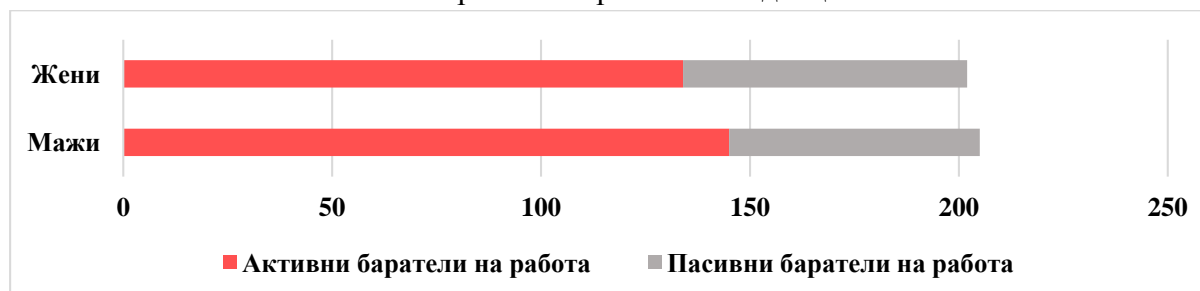
Извор: Државен завод за статистика, Регионите во Република Македонија, 2015

4.1.4.2 Пасивни и Активни баратели на работа

Број на невработени лица: 407 (состојба на 31.11.2015 год.).

Образовни институции: На територијата на општината има едно средно училиште и две основни училишта.

Слика 4.2. Пасивни и активни баратели на работа - Богданци

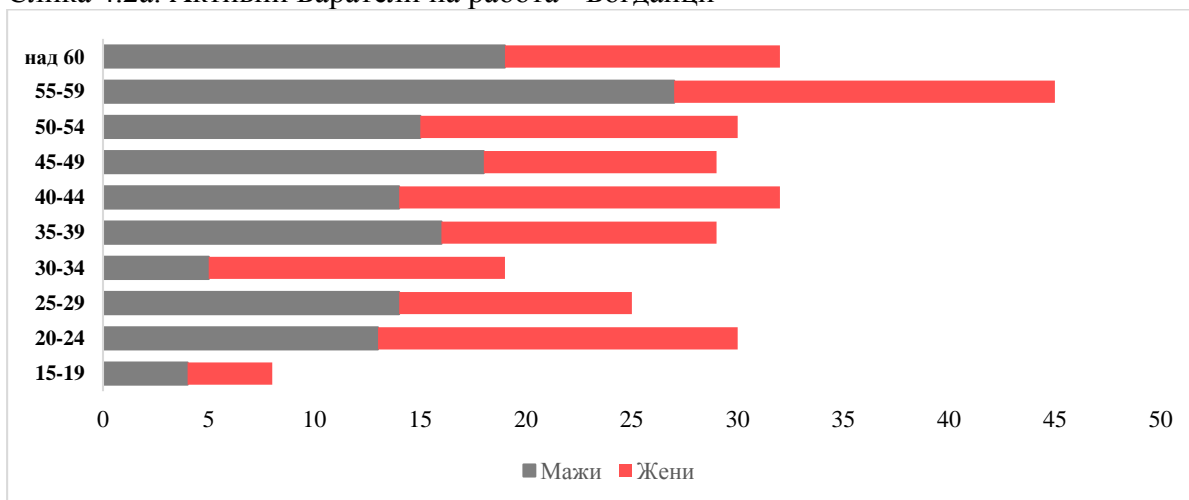

Извор: АВРМ, 2015

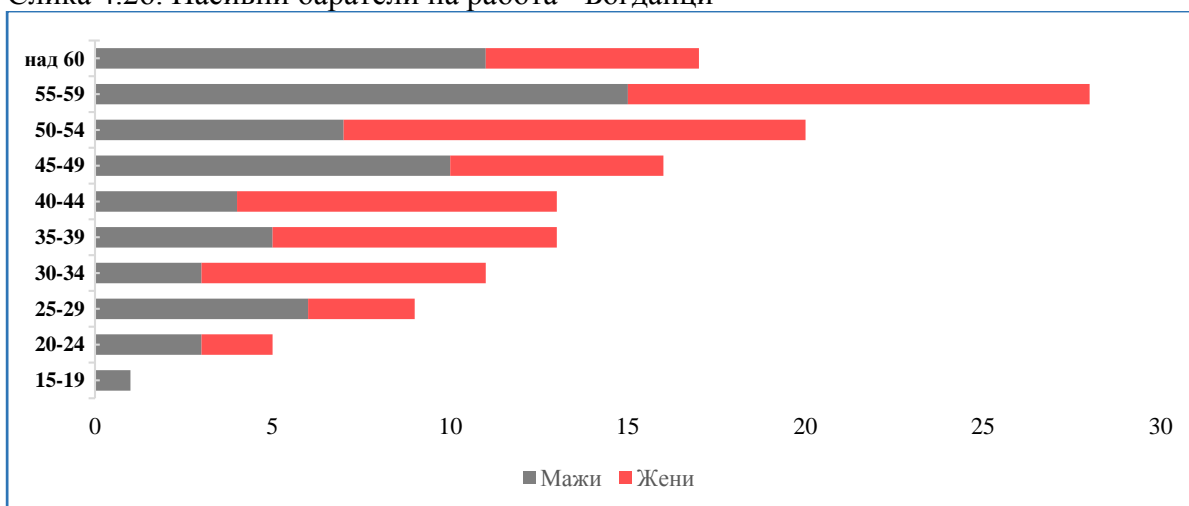
4.1.4.3 *Возрасна структура на невработените*

Слика 4.2а. Активни Баратели на работа - Богданци

Извор: АВРМ, 2015

Слика 4.2б. Пасивни баратели на работа - Богданци

Извор: АВРМ, 2015

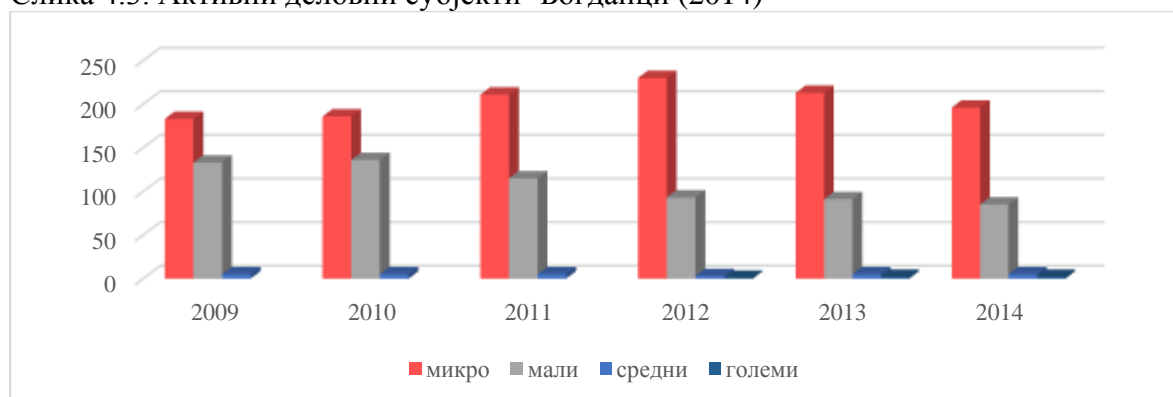
4.1.4.4 *Образовна структура на невработените.*

Невработени лица според образование	Вкупно	Маж	Жени
Доктори на науки			
Магистри на науки	5	2	3
Високо образование	44	19	25
Више образование	8	3	5
Завршено средно образование	103	48	55
Непотполно средно образование	69	42	27
Основно образование и без образование	178	87	87
Вкупно / Total	407	201	202

4.1.5 ЛОКАЛНА ЕКОНОМИЈА

Број на активни деловни субјекти во 2014-та година: 288.

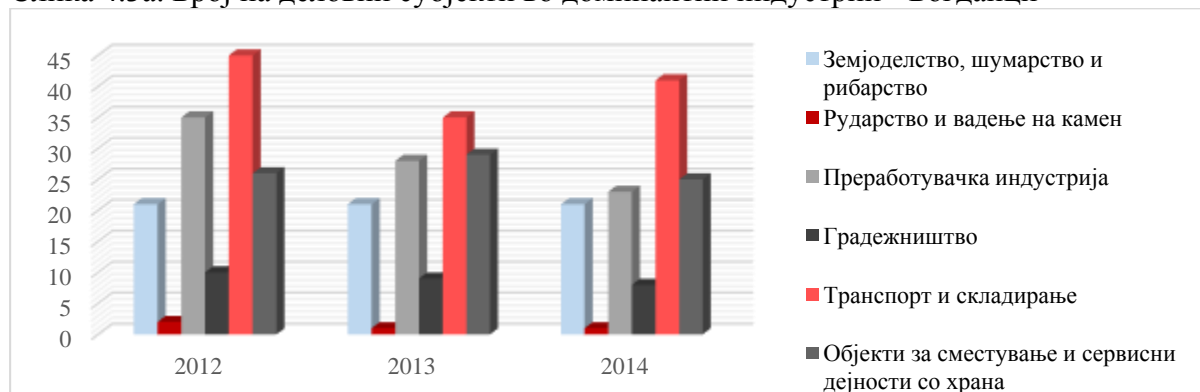
Слика 4.3. Активни деловни субјекти- Богданци (2014)

Извор: Државен завод за статистика, 2015

Доминантни индустрии: земјоделство, транспорт, преработувачка, текстилна индустрија. Бројот на деловни објекти во истите е прикажан на Слика 4.3а.

Слика 4.3а. Број на деловни субјекти во доминантни индустрии - Богданци

Извор: Државен завод за статистика, 2015

Главни компаративни предности на општината: еколошки чиста и здрава средина, погранично подрачје, близина до добро развиени транспортни мрежи.

Најзначајни локални претпријатија: Бреботекс, Ноелплус, Бовекс (текстилна индустрија); Софија Богданци (графички и печатарски услуги), Сточарство, Агролозар, Вивипром, Бацо, Туран, Оранжерији Милбос, Екосто (земјоделство), Риве транспорт, Шт, Рел-марк, Риве шпед, Пан-стоп, Транзит (транспорт).

Најзначајни странски инвеститори: Таурус Фармс (Германија) - одгледување на јаболчесто и коскесто овошје.

Минерални ресурси: кварц, фелтспад, долерит (неминерални суровини).

Туризам и Угостителство: 1 хотел, 6 ресторани и пицерији, 6 кафе барови и 1 ноќен клуб.

4.1.6 ИНДУСТРИСКИ ЗОНИ И ЛОКАЦИИ ЗА ИНВЕСТИРАЊЕ

Во општина Богданци идентификувана е една индустриска зона „Откупно дистрибутивни центри за свежо овошје и зеленчук, производство и дистрибуција“.

Општински поволности за инвестирање во индустриските зони: Намалување на надоместокот за уредување на градежно земјиште во зависност од бројот на ново отворени работни места со обврска да се одржува бројот на вработувањата во период од 5 години (5-20 вработувања - 25%, 21- 50 вработувања - 50%, 51-100 вработувања - 75%, над 100 вработувања - 100%).

4.1.7 ИНДУСТРИСКА ЗОНА ОТКУПНО ДИСТРИБУТИВНИ ЦЕНТРИ ЗА СВЕЖО ОВОШЈЕ И ЗЕЛЕНЧУК, ПРОИЗВОДСТВО И ДИСТРИБУЦИЈА

Површина: 20.550 м².

Процент на изграденост: неизградена.

Сопственост: 66% државна, 34% приватна.

Локација (оддалеченост од центарот на општината): 3,5 км (Месност Горни чаир).

Инфраструктура во зоната: пристапни патишта.

Претпријатија кои работат во индустриска зона: нема.

Табела 4.2. Карактеристики на слободни локации за градба во Богданци

Број на градежна парцела	Површина на земјиште	Површина за градба во основа (м ²)	Макс. висинана градба (м)	Почетна цена на земјиштето (ден / м ²)	Надоместок за уредување на градежно земјиште – цена (ден / м ²)	Намена
ГП 1	5.828	3.429	15	61	250	Г2, Г3, Г4
ГП 2	3.507	2.153	15	61	250	Г2, Г3, Г4
ГП3	4.188	2.650	15	61	250	Г2, Г3, Г4

Скица: Урбанистички План вон населено место за изградба на откупно - дистрибутивни центри за свежо овошје и зеленчук, производство и дистрибуција во м.в. Горни Чаир

Извор ДУП вон населено место, Општина Богданци

4.1.8 ЛОКАЦИИ ЗА ИНВЕСТИРАЊЕ ВО ХОТЕЛСКИ КОМПЛЕКСИ

Со деталниот урбанистички план на општина Богданци утврдени се две локации за изградба на хотели. За овие локации исто така важат општинските поволности за стимулирање на инвестициите при што во зависност од бројот на ново отворените работни места се намалува надоместокот за уредување на градежното земјиште:

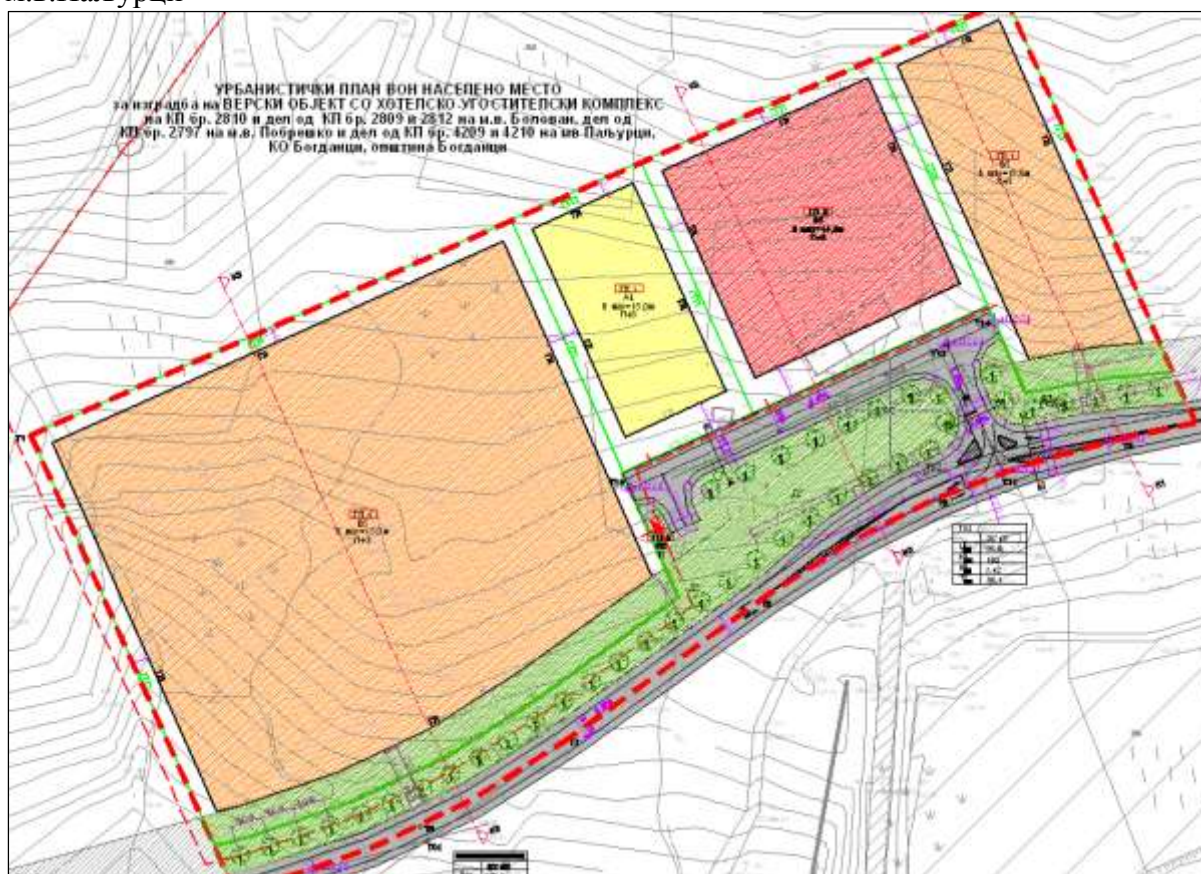
- од 25% до 100% (5-20 вработувања - 25%, 21-50 вработувања - 50%,
- 51-100 вработувања - 75%,
- над 100 вработувања - 100%.

Обврска на инвеститорот е да го одржува бројот на ново отворените работни места најмалку 5 години.

Табела 4.3. Карактеристики на слободните локации за градба за хотелски капацитети во Богданци

Број на градежна парцела	Површина на земјиште (м ²)	Површина за градба во основа (м ²)	Макс. висинана градба (м)	Почетна цена на земјиштето (ден / м ²)	Надоместок за уредување на градежно земјиште – цена (ден / м ²)	Намена
ГП 1	5.470	3.710	15	150	250	Б5
ГП 4	23.532	19.815	15	150	250	Б5

Скица: Урбанистички план вон населено место за изградба на верски објект - Католичка црква - Апостолски егзархат во Македонија со хотелско - угостителски комплекс, м.в.Паљурци

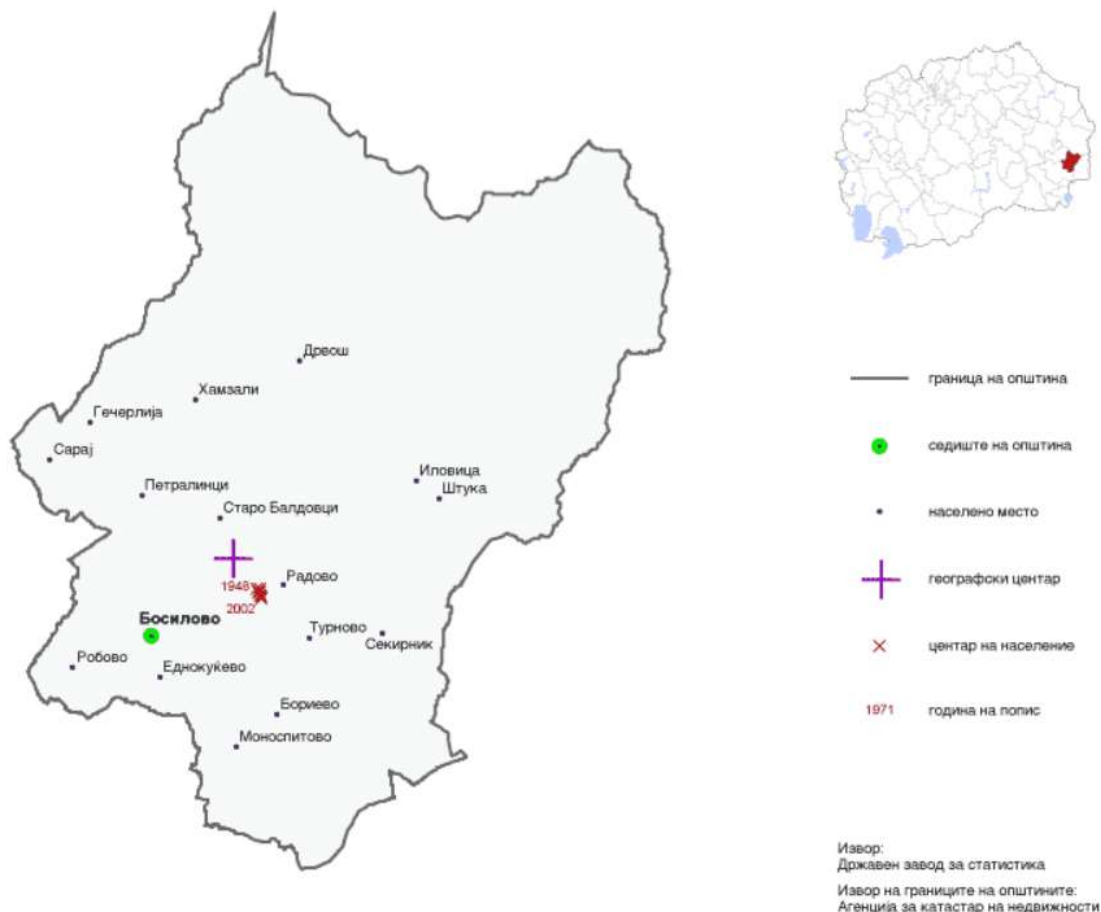
Извор ДУП вон населено место, Општина Богданци

Слика

ОПШТИНА БОСИЛОВО

4.2 ОПШТИНА БОСИЛОВО

4.2.1 КРАТКА ИНФОРМАЦИЈА ЗА ОПШТИНАТА

Во средишниот дел на плодното Струмичко поле, помеѓу планините Огражден и Беласица е сместена општина Босилово. Граничи со соседните општини Струмица, Ново Село, Василево и Берово. Општина Босилово има своја историја како стара општина која постоела во периодот од 1952 па се до 1963 година, кога биле укинати руралните општини. Бидејќи нејзиното прво формирање било на 10 април 1952 година денес овој ден се слави како празник Ден на Општина Босилово.

Според територијалната организација на единиците на локалната самоуправа од 2005 година подрачјето на Општина Босилово го сочинуваат следниве 16 населени места: Босилово, Турново, Радово, Иловица, Штука, Секирник, Бориево, Моноспитово, Ровово, Еднокуќево, Петралинци, Сарај, Гечерлија, Дрвош, Хамзали и Старо Балдовци.

4.2.2 ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ ЗА БОСИЛОВО

Седиште на општината	Босилово
Адреса на седиштето	Босилово бб; 2431 Босилово
Локација (ширина - должина)	N 41° 26' E22° 43'
Контакт	Tel. +389 (0)34 371-600; fax +389 (0)34 371-600
Електронска пошта	opstinabosilovo1@gmail.com
Интернет страна	www.opstinabosilovo.gov.mk
Надморска височина	250 м.н.в.
Територија	149,5 km ²
Население	14.260
Ден на општината	10 Април (Прво формирање на општина Босилово)

4.2.3 СООБРАЌАЈНИ ВРСКИ

Табела 4.4. Сообраќајни врски	
Автопати, експресни и магистрални патишта	
Директен пристап на магистрален патен правец А4.	
Регионални патни правци кои поминуваат низ општината	
R1302	
Оддалеченост на општината од аеродроми (км)	
Александар Македонски - Скопје	146 км
Аеродром Св.Апостол Павле - Охрид	271 км
Аеродром Солун, Грција	160 км
Аеродром Софија, Бугарија	221 км
Оддалеченост на општината од железница	
Железничка станица Гевгелија	61 км
Железничка станица Миравци	60 км
Железничка станица Штип	80 км
Оддалеченост на општината од пристаниште (км)	
Пристаниште Солун, Грција	138 км
Пристаниште Драч, Албанија	435 км
Пристаниште Бургас, Бугарија	555 км
Оддалеченост на општината од гранични премини (км)	
Грција	59 км
Бугарија	21,5 км
Србија	178 км
Косово	196 км
Албанија	288 км
Оддалеченост на општината од поважни градови (км)	
Скопје	165 км
Солун	138 км
Софија	217 км
Белград	579 км
Загреб	966 км
Истанбул	723 км
Виена	1.187 км
Будимпешта	950 км

4.2.4 ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ И ПОТЕНЦИЈАЛИ

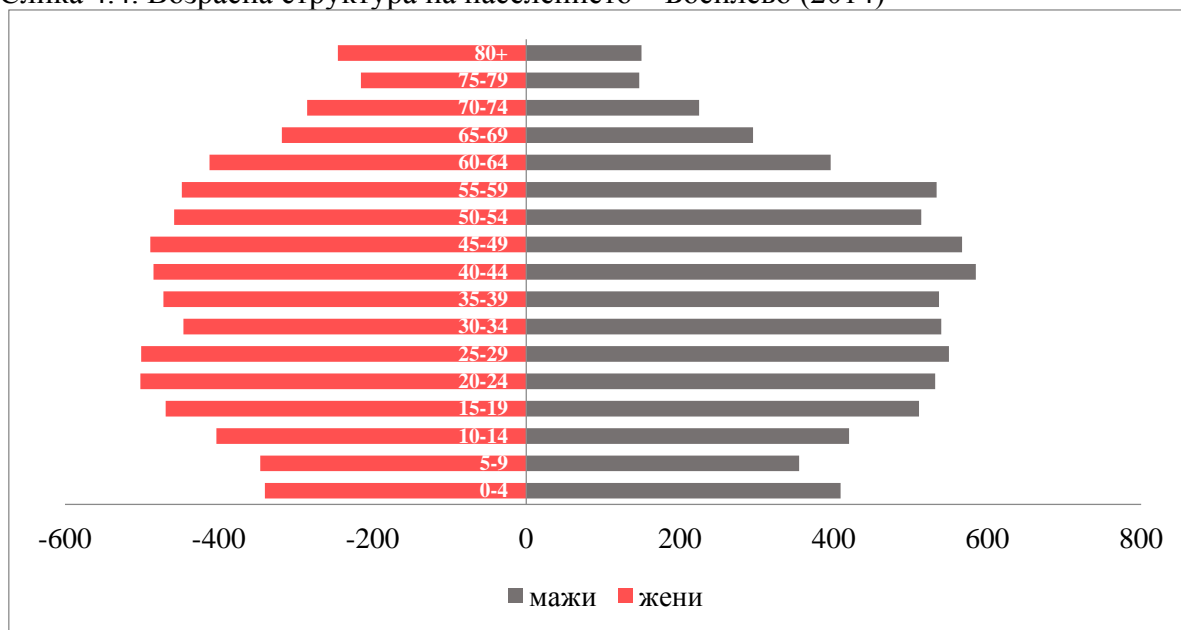
Население: 14.260 жители (попис на населението 2002 година).

Полова структура на населението: 7.341 мажи, 6.919 жени.

Етничка структура на населението: 95.72% Македонци, 3.47% Турци, 0.81% други.

4.2.4.1 Возрасна структура на населението (2014-та година)

Слика 4.4. Возрасна структура на населението – Босилево (2014)

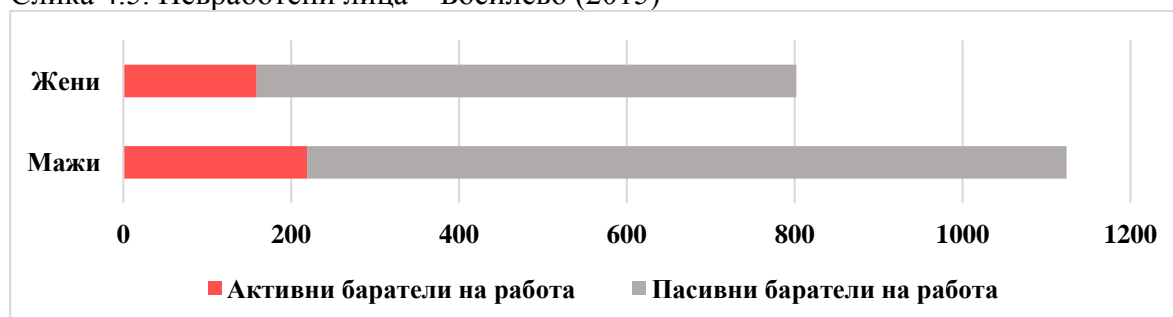
Извор: Државен завод за статистика, 2015

4.2.4.2 Пасивни и Активни баратели на работа

Број на невработени лица: 1.926 (состојба на 31.11.2015 год.).

Образовни институции: На територијата на општината има три основни училишта.

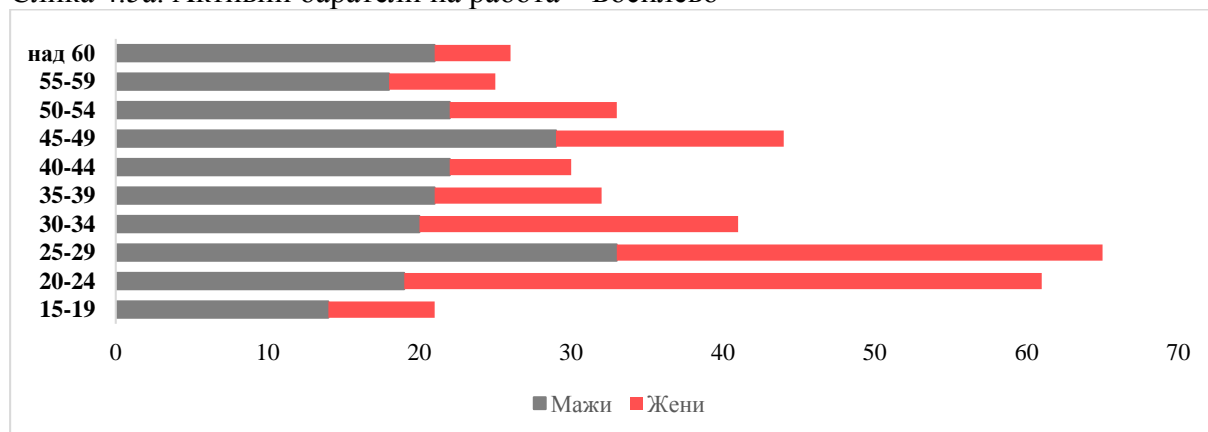
Слика 4.5. Невработени лица – Босилево (2015)

Извор: АВРМ, 2015

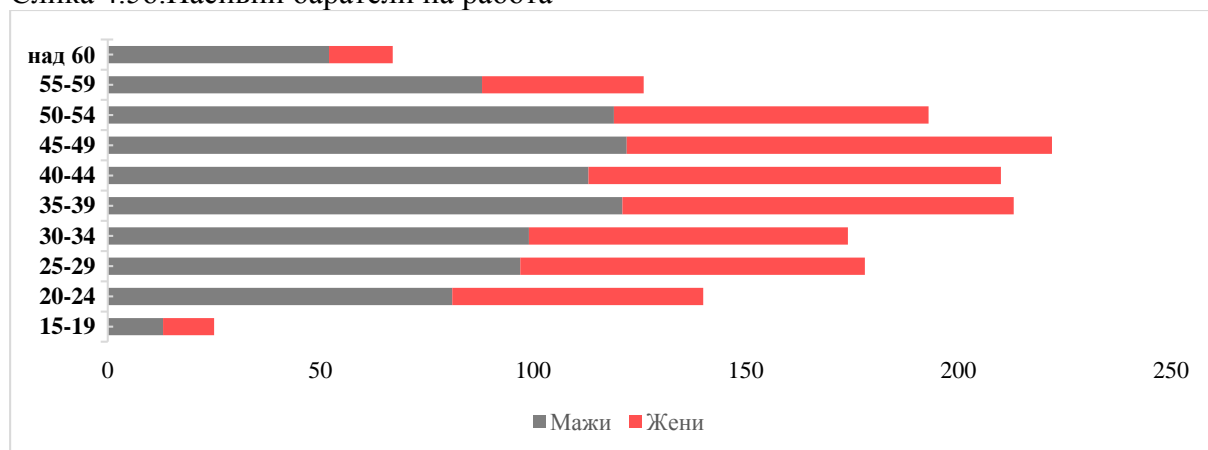
4.2.4.3 *Возрасна структура на невработените*

Слика 4.5а. Активни баратели на работа – Босилево

Извор: АВРМ 2015

Слика 4.5б. Пасивни баратели на работа

Извор: АВРМ, 2015

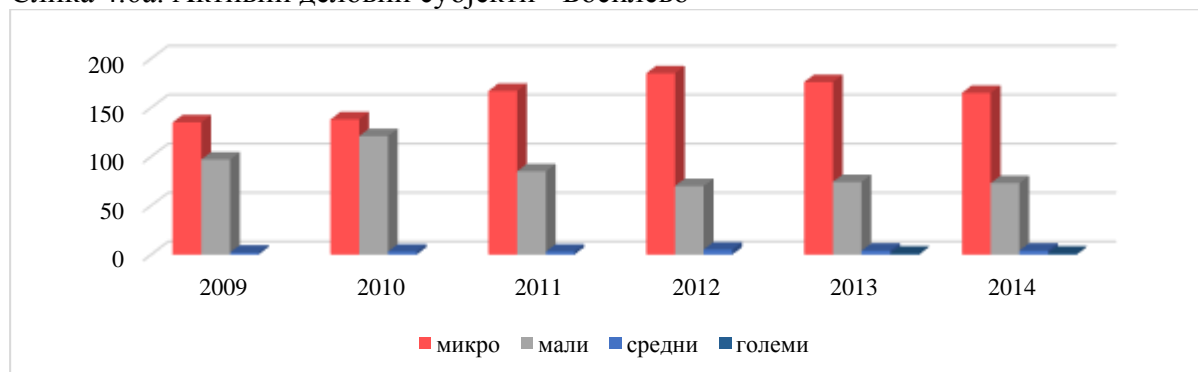
4.2.4.4 *Образовна структура на невработените.*

Невработени лица според образование	Вкупно	Мажи	Жени
Доктори на науки			
Магистри на науки	2	0	2
Високо образование	67	39	28
Више образование	19	12	7
Завршено средно образование	418	185	233
Непотполно средно образование	260	159	101
Основно образование и без образование	1160	87	410
Вкупно	1926	482	781

4.2.5 ЛОКАЛНА ЕКОНОМИЈА

Број на активни деловни субјекти: 243.

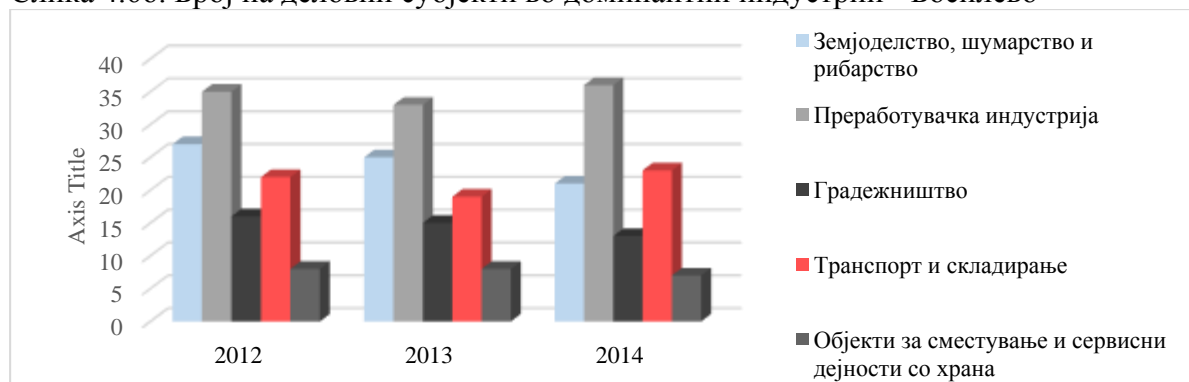
Слика 4.6а. Активни деловни субјекти - Босилево

Извор: Државен завод за статистика, 2015

Доминантни индустрии: земјоделство, прехранбена индустрија, дрвно-преработувачка индустрија.

Слика 4.6б. Број на деловни субјекти во доминантни индустрии - Босилево

Извор: Државен завод за статистика, 2015

Главни компаративни предности на општината: погодни услови за развој на земјоделството и сточарството, сообраќајна инфраструктура и поврзаност, достапна и квалификувана работна сила.

Најзначајни локални претпријатија:

Млекара Здравје – Радово (прехранбена индустрија); АД Агролозар – Хамзали (производство на грозје и праски); Винарија Далвина (производство на вино); АД Оранжерии Хамзали (земјоделство); Вистони – ЖП, Паралидови (производство на палети, гајби и друга дрвена амбалажа); Мајстор – компани, Империл - Босилово (градежништво); Алу дизајн – Турново (производство на алуминиумска браварија и мебел).

Најзначајни странски инвеститори:

Euromax Resources Ltd (Канада) - концесиски истражувања и потенцијална експлоатација на руда (бакар и злато) од рудник Иловица на планината Огражден.

Минерални ресурси: кварц, фелтспад, долерит (неминерални суровини); злато, бакар (минерални суровини).

Туризам и Угостителство: 4 ресторани и пицерији и 1 кафе бар.

4.2.6 ИНДУСТРИСКИ ЗОНИ И ЛОКАЦИИ ЗА ИНВЕСТИРАЊЕ

Во општина Босилово идентификувана е Индустриската зона „Робово“, која се наоѓа на одлична местоположба во близина на магистралниот патен правец А4 кој води до Република Бугарија.

Општински поволности за инвестирање во индустриските зони: Советот на општината, на барање на инвеститор, може да донесе одлука за утврдување на посебни поволности за одредена конкретна инвестиција.

4.2.7 ИНДУСТРИСКА ЗОНА РОБОВО

Површина: 278.600 м².

Процент на изграденост: во најголем дел неизградена.

Сопственост: 1% државна, 99% приватна.

Локација (оддалеченост од центарот на општината): 2 км.

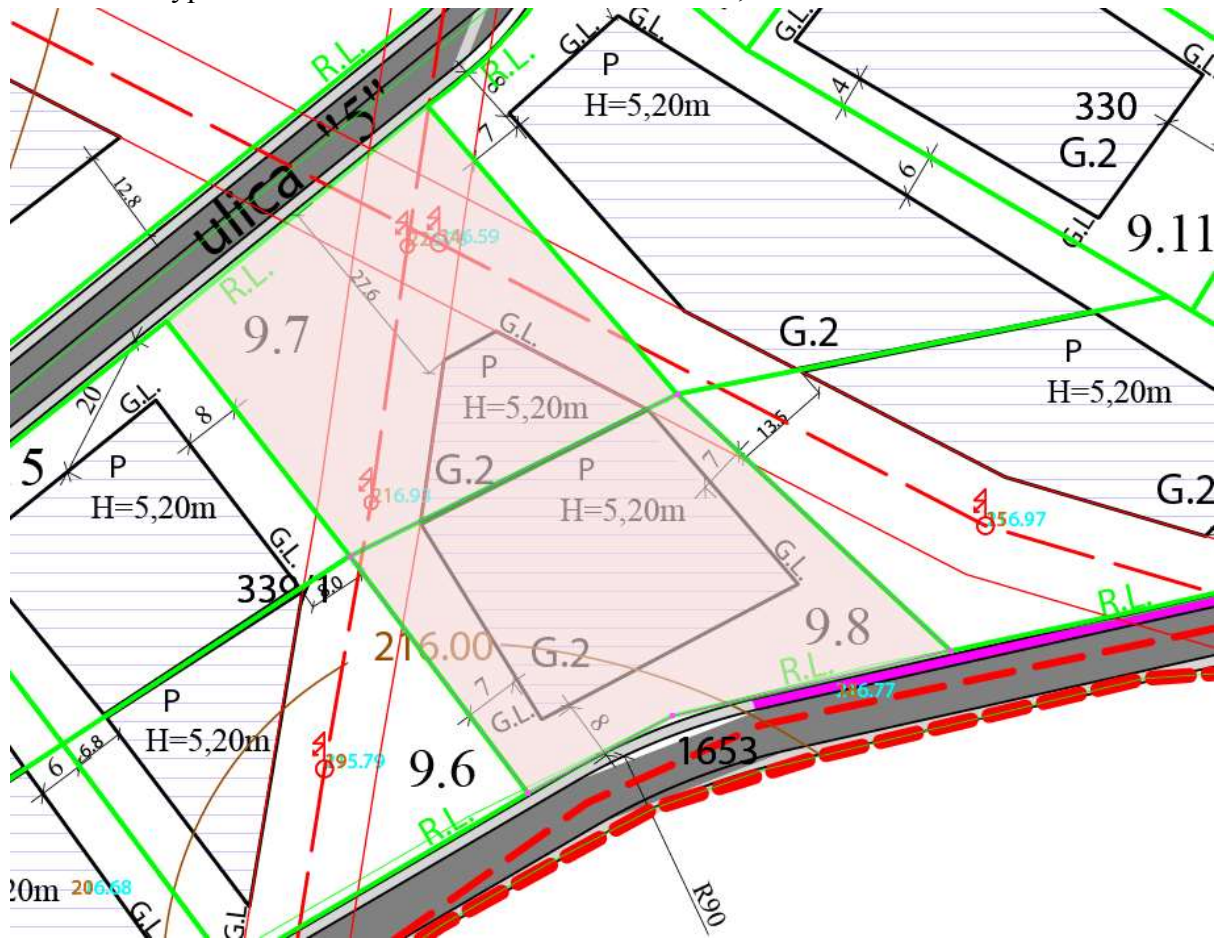
Инфраструктура во зоната: пристапни патишта.

Претпријатија кои работаат во индустриската зона: Геотермика, Тома Радово.

Табела 4.5. Карактеристики на слободни локации за градба - Робово

Број на градежна парцела	Површина на земјиште	Површина за градба во основа (м ²)	Макс. висинана градба (м)	Почетна цена на земјиштето (ден / м ²)	Надоместок за уредување на градежно земјиште – цена (ден / м ²)	Намена
9.7	381	381	5,2	\	316	Г2,Г4
9.8	1.151	1.151	5,2	\	316	Г2,Г5

Извадок од урбанистички план за дел од село Робово, Босилово

Извор ДУП село Робово, Општина Босилово

4.2.8 ИНДУСТРИСКА ЗОНА "ХАМЗЕЛИ"

Површина: м2.

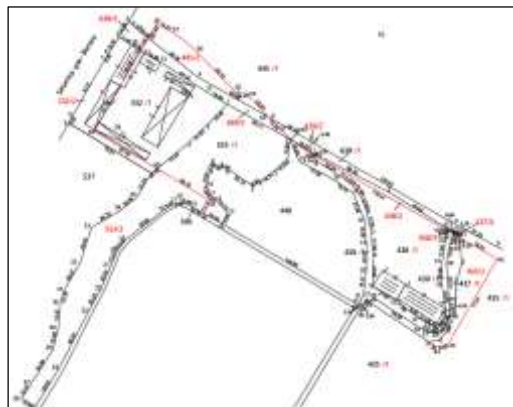
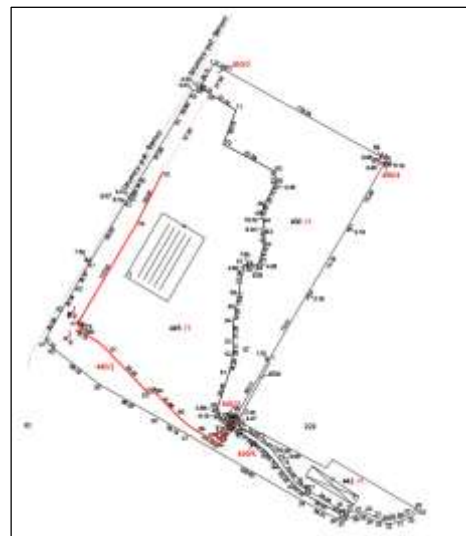
Процент на изграденост:

Сопственост: мал дел државна, попоголемиот дел приватна.

Локација (оддалеченост од центарот на општината): 7.6 км.

Инфраструктура во зоната: пристапни патишта.

Претпријатија кои работаат во индустриската зона:

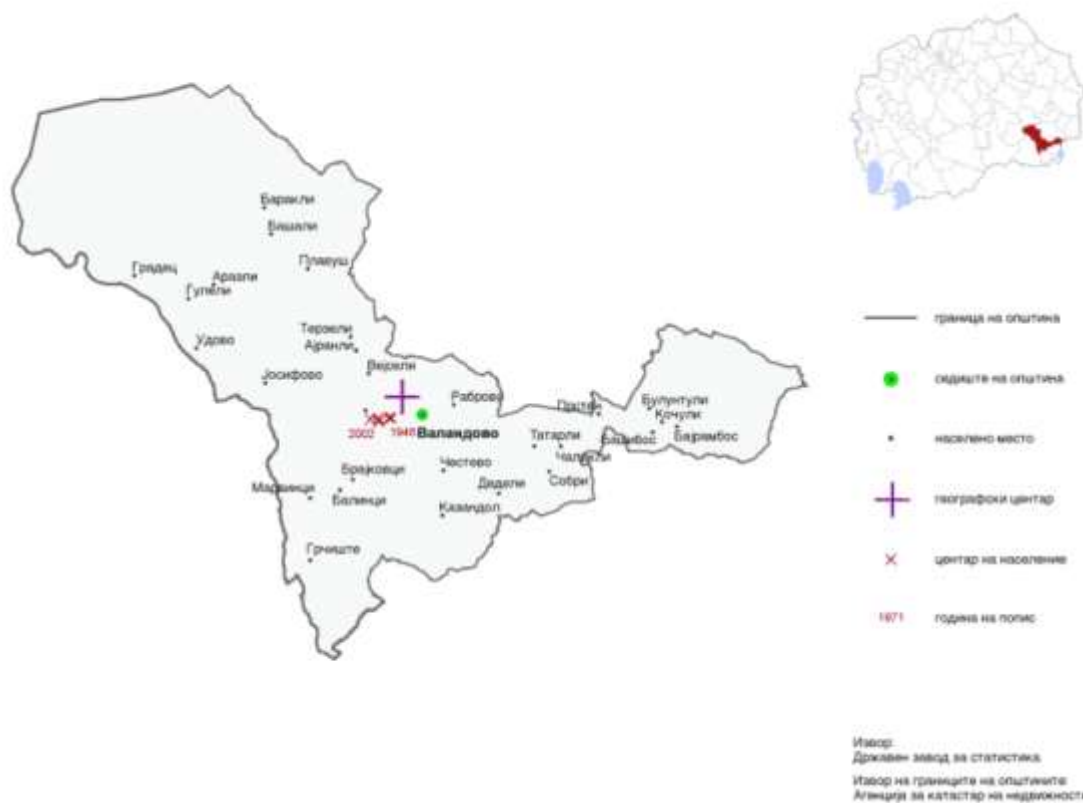
Слика

ОПШТИНА ВАЛАНДОВО

4.3 ОПШТИНА ВАЛАНДОВО

4.3.1 КРАТКА ИНФОРМАЦИЈА ЗА ОПШТИНАТА

Во југоисточниот дел на Република Македонија, од левата страна на реката Вардар, меѓу Демиркаписката клисура, планината Плавуш и на југ алувијалната рамнина на реката Вардар, се протега Општина Валандово. Општина Валандово се граничи со општините Богданци, Гевгелија, Дојран, Струмица, Демир Капија и Конче. Преку планинскиот дел се граничи со Република Грција. Според надморската височина оваа Општина е една од најниските во државата, со просечна надморска височина од 226 метри. Градот во времето на Византија бил познат како Микро Константинопол (Мал Цариград). Името Валандово доаѓа од старословенскиот јазик и значи „убава долина“.

Во поново време Валандово е познат како град на калинката и град на убавата новосоздадена македонска песна. Според територијалната организација на единиците на локалната самоуправа од 2005-та година подрачјето на Општина Валандово го сочинуваат градот Валандово и следниве 28 населени места: Ајранли, Аразли, Бајрамбос, Балинци, Баракли, Башали, Башибос, Брајковци, Булунтули, Вејсели, Градец, Грчиште, Дедели, Ѓулели, Јосифово, Казандол, Кочули, Марвинци, Пирава, Плавуш, Прстен, Рабово, Собри, Татарли, Терзели, Удово, Чалакли и Честево.

4.3.2 ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

Седиште на општината	Валандово
Адреса на седиштето	ул. Иво Лола Рибар бб, 2460 Валандово
Локација (ширина - должина)	N 41° 19' 022° 33'
Контакт	Tel. +389 (0)34 382-007; Fax. +389 (0)34 382-044
Електронска пошта	valandovo@valandovo.gov.mk
Интернет страна	www.valandovo.gov.mk
Надморска височина	226 м.н.в.
Територија	331 km ²
Население	11.890
Ден на општината	6 Ноември (Ослободување на Валандово)

4.3.3 СООБРАЌАЈНИ ВРСКИ

Табела 4.6. Сообраќајни врски	
Автопати, експресни и магистрални патишта	
Директен пристап Автопат А1	
Регионални патни правци кои поминуваат низ општината	
P1102; P1401, P1105.	
Оддалеченост на општината од аеродроми (км)	
Александар Македонски - Скопје	122 км
Аеродром Св.Апостол Павле - Охрид	235 км
Аеродром Солун, Грција	124 км
Аеродром Софија, Бугарија	259 км
Оддалеченост на општината од железница	
Железничка станица Гевгелија	25 км
Железничка станица Миравци	15 км
Железничка станица Штип	89 км
Оддалеченост на општината од пристаниште (км)	
Пристаниште Солун, Грција	101 км
Пристаниште Драч, Албанија	399 км
Пристаниште Бургас, Бугарија	593 км
Оддалеченост на општината од гранични премини (км)	
Грција	27 км
Бугарија	48 км
Србија	154 км
Косово	160 км
Албанија	253 км
Оддалеченост на општината од поважни градови (км)	
Скопје	141 км
Солун	101 км
Софија	256 км
Белград	542 км
Загреб	930 км
Истанбул	687 км
Виена	1.150 км
Будимпешта	914 км

4.3.4 ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ И ПОТЕНЦИЈАЛИ

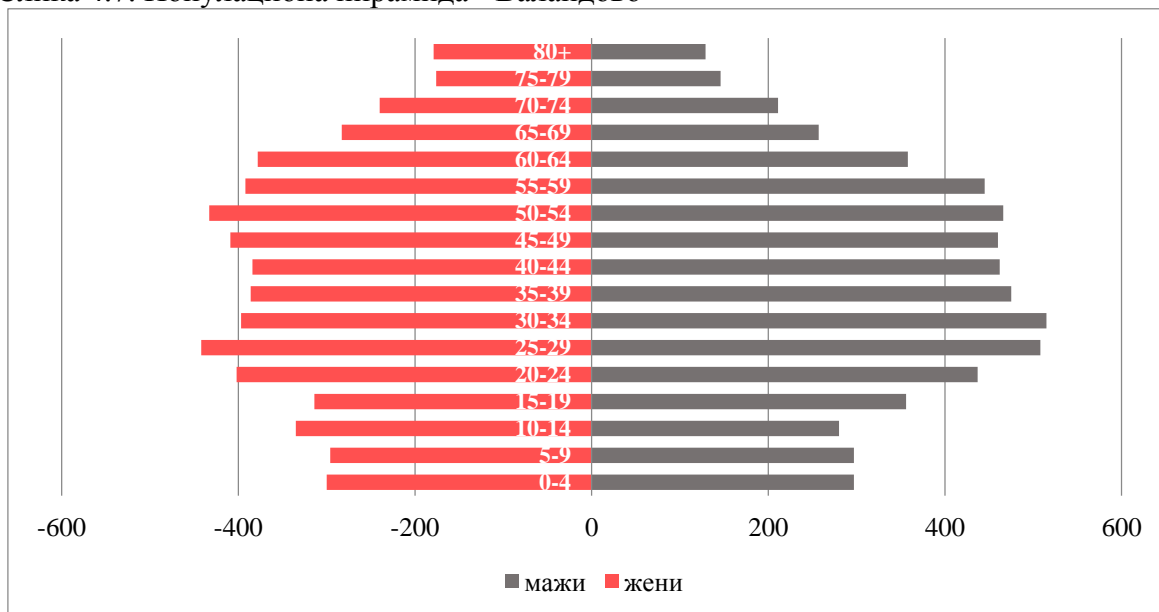
Население: 11.890 жители (попис на населението 2002 година).

Полова структура: 6.139 мажи, 5.751 жени.

Етничка структура на населението: 82,67% Македонци, 11,21% Турци, 5,27% Срби, 0,74% други.

4.3.4.1 Возрасна структура на населението (2014-та година)

Слика 4.7. Популациона пирамида - Валандово

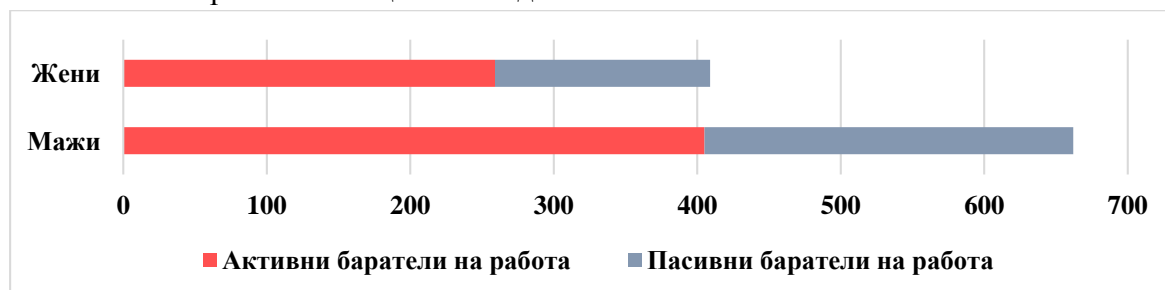
Извор: Државен завод за статистика, 2015

4.3.4.2 Активни и Пасивни баратели на работа

Број на невработени лица: 1.071 (состојба на 31.11.2015 год.).

Образовни институции: На територијата на општината има едно средно училиште и две основни училишта.

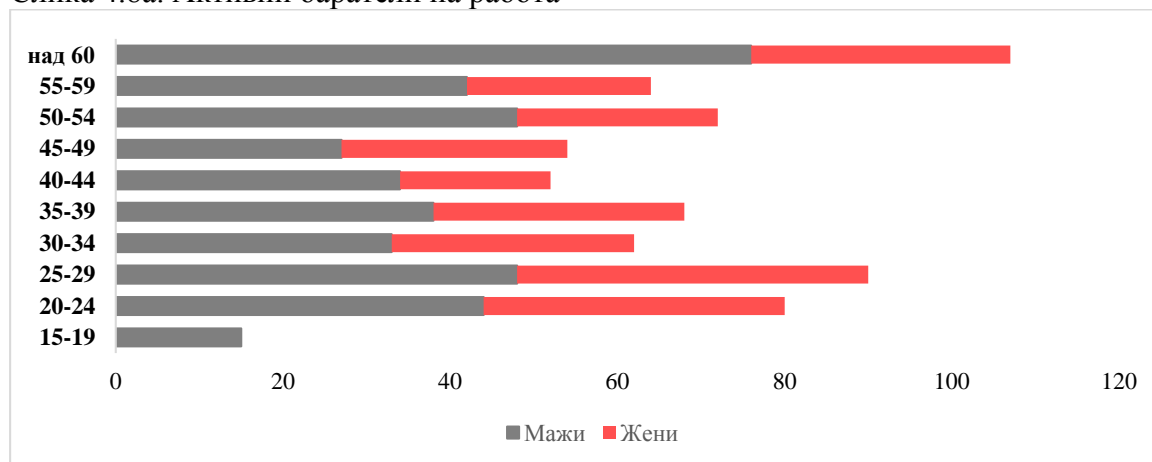
Слика 4.8. Невработени лица - Валандово

Извор: АВРМ, 2015

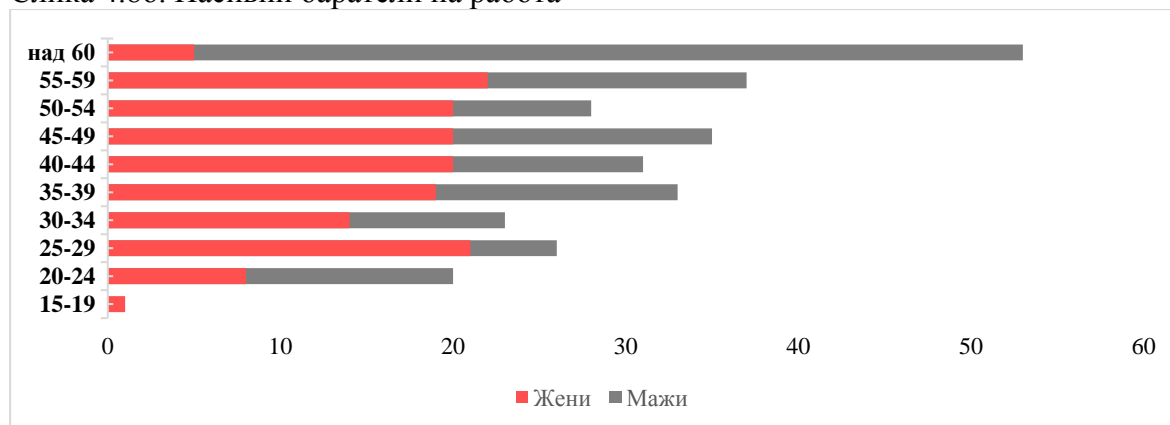
4.3.4.3 *Возрасна структура на невработените*

Слика 4.8а. Активни баратели на работа

Извор: АВРМ, 2015

Слика 4.8б. Пасивни баратели на работа

Извор: АВРМ, 2015

4.3.4.4 *Образовна структура на невработените.*

Невработени лица според образование	Вкупно	Мажи	Жени
Доктори на науки			
Магистри на науки	2	0	2
Високо образование	92	41	51
Више образование	7	6	1
Завршено средно образование	294	169	125
Непотполно средно образование	116	83	33
Основно образование и без образование	560	87	197
Вкупно / Total	1071	386	409

4.3.5 ЛОКАЛНА ЕКОНОМИЈА

Број на активни деловни субјекти: 357.

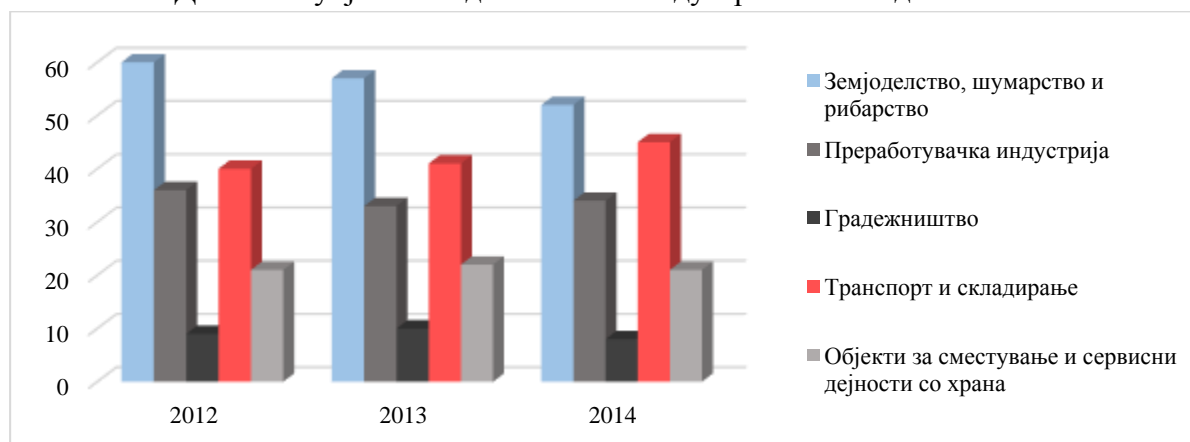
Слика 4.9а. Активни деловни субјекти - Валандово

Извор: Државен завод за статистика, 2015

Доминантни индустрии: земјоделство (производство на тутун), прехранбена индустрија, текстилна индустрија, дрвно-преработувачка индустрија, транспорт и градежна индустрија.

Слика 4.9б. Деловни субјекти по доминантни индустрии - Валандово

Извор: Државен завод за статистика, 2015

Главни компаративни предности на општината: близина до граничните премини со Република Грција и Република Бугарија, поволни климатски услови и поволни услови за инвестирање.

Најзначајни локални претпријатија: Визба Валандово (преработка на полупроизводи и готови производи од грозје), Еко Оранжерии Анска река (производство на рано градинарски производи), Агрипро (живинарство), Млекара Вардарец с. Удово (производство на млеко и млечни производи).

Најзначајни странски инвеститори: Агрокор, Хрватска (откупен центар).

Минерални ресурси: вар, каменоломи (неминерални суровини).

Туризам и Угостителство: 1 хотел, 8 ресторани, 5 кафетерии и 3 ноќни клубови.

4.3.6 ИНДУСТРИСКИ ЗОНИ И ЛОКАЦИИ ЗА ИНВЕСТИРАЊЕ

Во општина Валандово идентификувана е Индустриската зона „Робово“, која се наоѓа на одлична местоположба и целосно е во приватна сопственост. Во оваа индустриска зона се определени 48 парцели.

Општински поволности за инвестирање во индустриските зони: Намалување на надоместокот за уредување на градежно земјиште во зависност од бројот на ново отворени работни места со обврска да се одржува бројот на вработувањата во период од 5 години (5-20 вработувања - 25%, 21-50 вработувања - 50%, 51-100 вработувања - 75%, над 100 вработувања - 100%).

4.3.7 ИНДУСТРИСКА ЗОНА РАБРОВО

Површина: 17.000 м².

Процент на изграденост: 30% изградено и 20% во градба.

Сопственост: 100% приватна.

Локација (оддалеченост од центарот на општината): 2 км.

Инфраструктура во зоната: пристапни патишта, трафостаница, осветлување, водовод и канализациска мрежа.

Претпријатија кои работат во зоната: Анел, Кониингтон, Дока текстил (текстилна индустрија); Агрокор (откупен центар).

Карактеристики на слободни локации за градба: подетални информации можат да се добијат во одделението за урбанизам при општина Валандово.

Намена на слободни локации за градба: Г2, Г3, Г4 - лесна и незагадувачка индустрија, сервиси, и стоваришта.

Табела 4.7. Карактеристики на слободни локации за градба - Раброво

Број на градежна парцела	Површина на земјиште	Површина за градба во основа (м ²)	Макс. висинана градба (м)	Почетна цена на земјиштето (ден / м ²)	Надоместок за уредување на градежно земјиште – цена (ден / м ²)	Намена

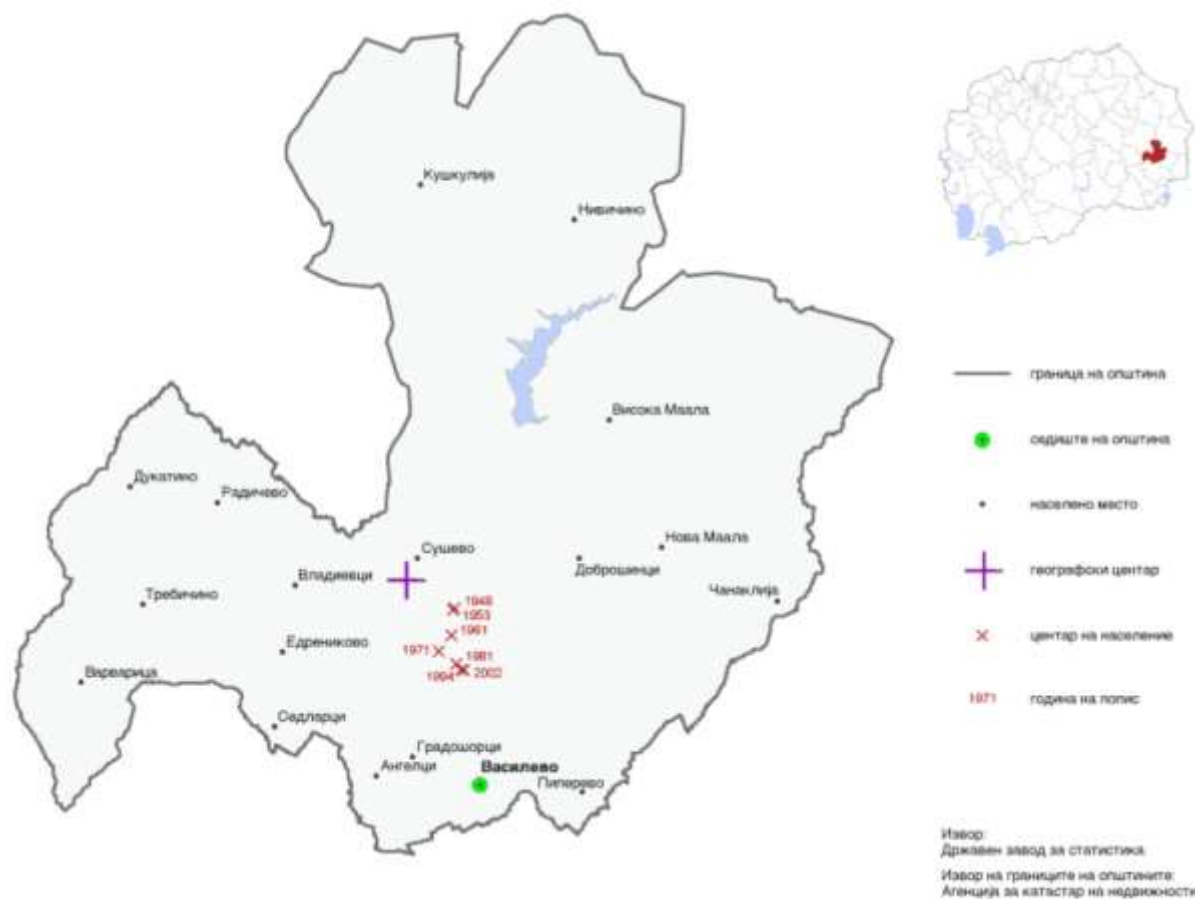
Слика

ОПШТИНА ВАСИЛЕВО

4.4 ОПШТИНА ВАСИЛЕВО

4.4.1 КРАТКА ИНФОРМАЦИЈА ЗА ОПШТИНАТА

Територијата на Општина Василево го зафаќа северозападниот дел од Струмичкото Поле опфаќајќи го средишното сливно подрачје на Реката Струмица. Во општина Василево преовладува младата популација и работно - способното население што е многу важен предуслов за секаков вид на развој на општината. Во правец на северозападниот срт на Огражден се наоѓа водената акумулација Турија и регионалната депонија за цврст комунален отпад. Аграрната површина на општина Василево изнесува 16.091 ха, од кои 6.773 ха (42,1%) се обработливо земјиште, 1.082 ха (11,2%) се пасишта, додека 7.516 ха (46,7%) се шуми.

Според територијалната организација на единиците на локалната самоуправа од 2005 година подрачјето на Општина Василево го сочинуваат следниве 18 населени места: Василево, Ангелци, Варварица, Висока Маала, Владевци, Градашорци, Доброшинци, Дукадино, Едрениково, Нова Маала, Пиперево, Радичево, Седларци, Сушево, Требичино, Чанаклија, Кушкулија и Нивичино.

4.4.2 ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

Седиште на општината	Василево
Адреса на седиштето	с. Василево бб 2411 Василево
Локација (ширина - должина)	N 41° 31' E22° 38'
Контакт	Tel. +389 (0)34 354-444; fax +389 (0)34 353-007
Електронска пошта	gradonacalnik@opstinavasilevo.gov.mk
Интернет страна	www.opstinavasilevo.gov.mk
Надморска височина	234 м.н.в.
Територија	331 km ²
Население	12.122
Ден на општината	16 Декември (ден кога е конституиран првиот совет)

4.4.3 СООБРАЌАЈНИ ВРСКИ

Табела 4.8. Сообраќајни врски	
Автопати, експресни и магистрални патишта	
Директен пристап на магистрален патен правец А4	
Регионални патни правци кои поминуваат низ општината	
P1403	
Оддалеченост на општината од аеродроми (км)	
Александар Македонски - Скопје	129 км
Аеродром Св.Апостол Павле - Охрид	267 км
Аеродром Солун, Грција	156 км
Аеродром Софија, Бугарија	247 км
Оддалеченост на општината од железница	
Железничка станица Гевгелија	57 км
Железничка станица Миравци	63 км
Железничка станица Штип	63 км
Оддалеченост на општината од пристаниште (км)	
Пристаниште Солун, Грција	133 км
Пристаниште Драч, Албанија	431 км
Пристаниште Бургас, Бугарија	581 км
Оддалеченост на општината од гранични премини (км)	
Грција	55 км
Бугарија	36 км
Србија	160 км
Косово	166 км
Албанија	285 км
Оддалеченост на општината од поважни градови (км)	
Скопје	147 км
Солун	133 км
Софија	243 км
Белград	548 км
Загреб	936 км
Истанбул	719 км
Виена	1.156 км
Будимпешта	920 км

4.4.4 ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ И ПОТЕНЦИЈАЛИ

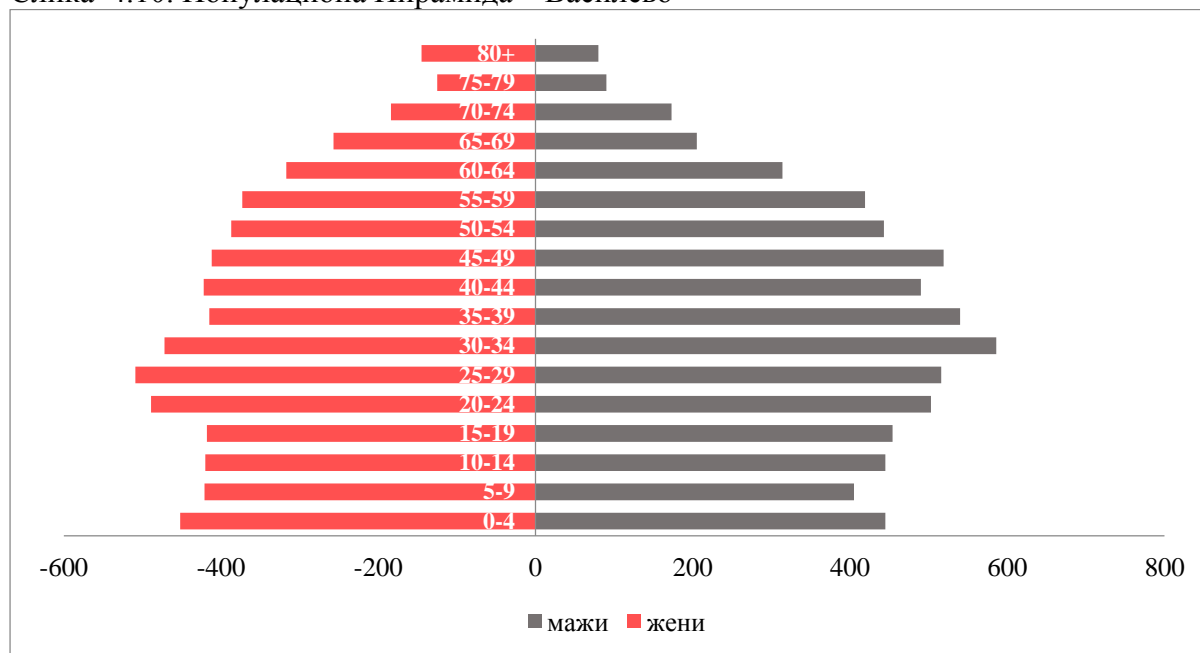
Население: 12.122 жители (попис на населението 2002 година).

Полова структура: 6.339 мажи, 5.783 жени.

Етничка структура на населението: 82,15% Македонци, 17,28% Турци, 0,5% други.

4.4.4.1 Возрасна структура на населението (2014-та година)

Слика 4.10. Популациона Пирамида – Василево

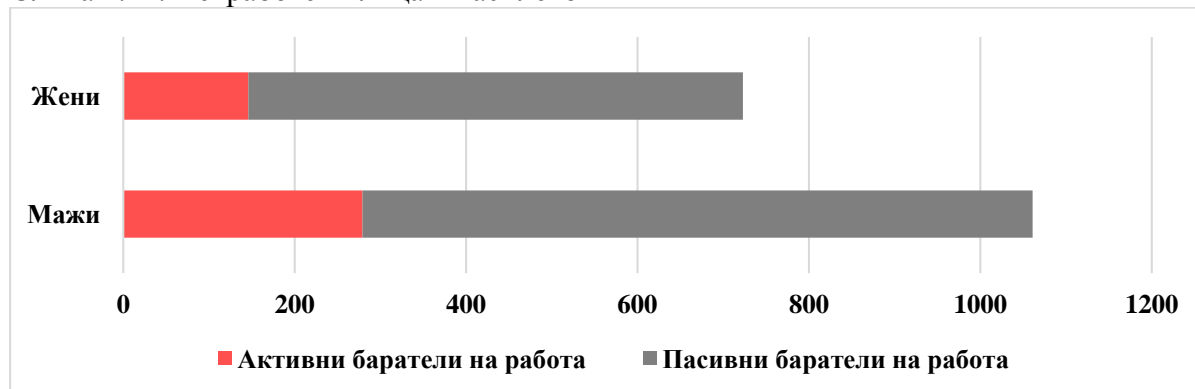
Извор: Државен завод за статистика, 2015

4.4.4.2 Активно и Пасивно население

Број на невработени лица: 1.784 (состојба на 31.11.2015 год.)

Образовни институции: На територијата на општината има две основни училишта.

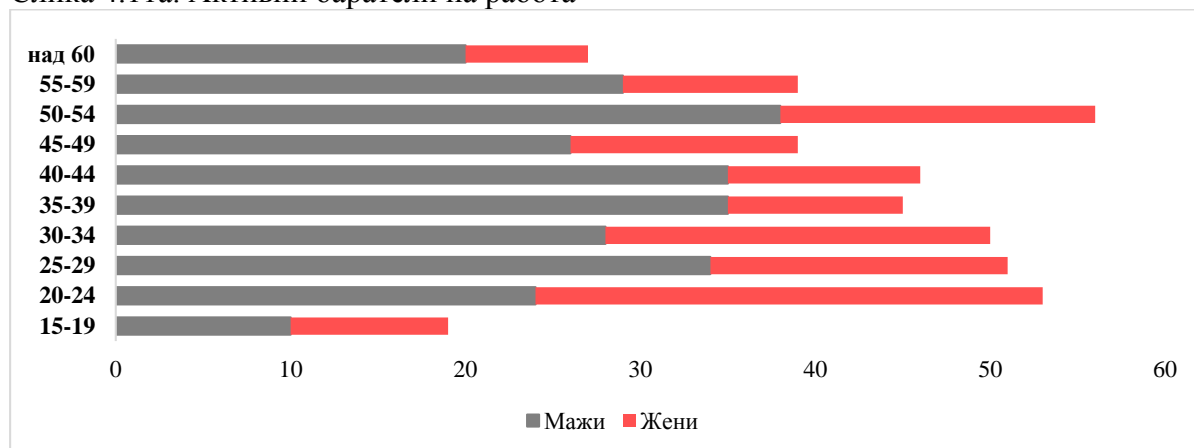
Слика 4.11. Невработени лица - Василево

Извор: АВРМ, 2015

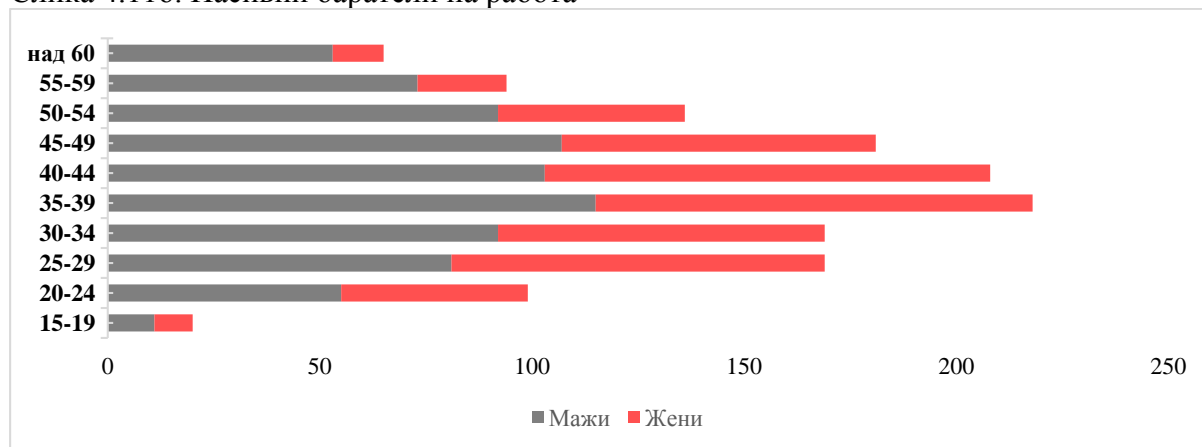
4.4.4.3 *Возрасна структура на невработените*

Слика 4.11а. Активни баратели на работа

Извор: АВРМ, 2015

Слика 4.11б. Пасивни баратели на работа

Извор: АВРМ, 2015

4.4.4.4 *Образовна структура на невработените.*

Невработени лица според образование	Вкупно	Мажи	Жени
Доктори на науки			
Магистри на науки	1	1	0
Високо образование	27	4	23
Више образование	9	6	3
Завршено средно образование	298	132	166
Непотполно средно образование	171	98	73
Основно образование и без образование	1278	87	458
Вкупно	1784	328	723

4.4.5 ЛОКАЛНА ЕКОНОМИЈА

Број на активни деловни субјекти: 185.

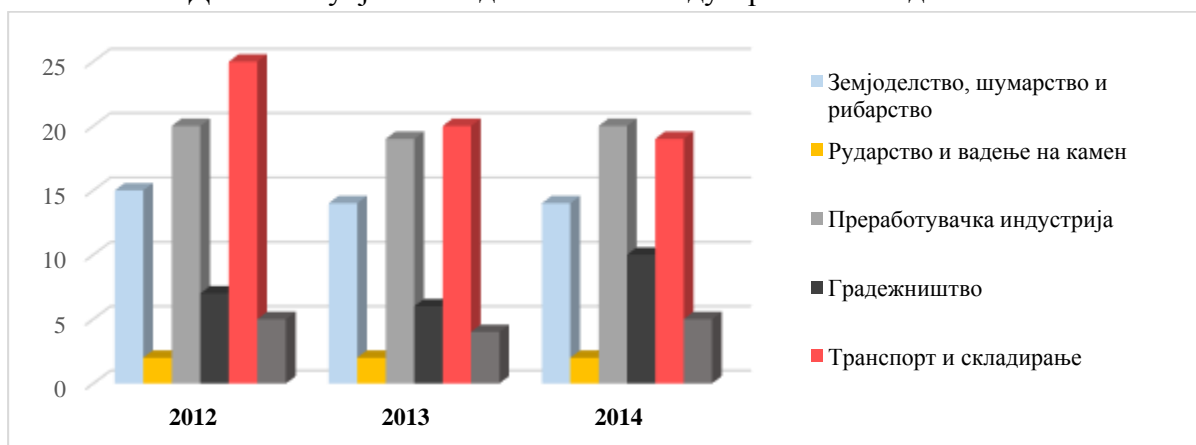
Слика 4.12а. Активни деловни субјекти - Василево

Извор: Државен завод за статистика, 2015

Доминантни индустрии: земјоделство, транспорт, текстилна индустрија.

Слика 4.12б. Деловни субјекти по доминантни индустрии - Валандово

Извор: Државен завод за статистика, 2015

Главни компаративни предности на општината: идеални локации за развој на индустрии покрај магистралниот пат А4, природно богатство со вода (брана Турија), производство на земјоделски и овошни производи, регионална депонија на Југоисточниот регион.

Најзначајни локални претпријатија: Мис стон (угостителска дејност); Дијагонала (продажба на санитарии); Цоби енд (продажба на ламинати); Нипром, 11 Септември (дрвна индустрија); Евромак (откуп на земјоделски производи).

Најзначајни странски инвеститори: Аса Интернационал – Австрија, управување со отпад - концесионер на првата регионална депонија во Република Македонија.

Минерални ресурси: вар, каменоломи (неминерални суровини).

Туризам и Угостителство: 1 хотел, 1 ресторан, и 1 ноќен клуб.

4.4.6 ИНДУСТРИСКИ ЗОНИ И ЛОКАЦИИ ЗА ИНВЕСТИРАЊЕ

Во општина Василево идентификувана е Индустриската зона „Градашорци“, која се наоѓа на одлична местоположба, во близина на магистралниот патен правец А4.

Општински поволности за инвестирање во индустриските зони: Советот на општината, на барање на инвеститор, може да донесе одлука за утврдување на посебни поволности за одредена конкретна инвестиција.

4.4.7 ИНДУСТРИСКА ЗОНА: ГРАДАШОРЦИ

Површина: 654.600 м².

Процент на изграденост: 20%

Сопственост: 20% државна, 80% приватна.

Локација (оддалеченост од центарот на општината): 500 м.

Инфраструктура во зоната: пристапни патишта, трафостаница, осветлување, водовод и канализациска мрежа.

Претпријатија кои работат во зоната: Тритерол (бензинска пумпа со ресторант), Евромак (откуп на земјоделски производи, ладилник за прехранбени производи), МТ промет (магацински простор за складирање на земјоделски производи).

Табела 4.9. Карактеристики на слободни локации за градба - Градашорци

Број на градежна парцела	Површина на земјиште	Површина за градба во основа (м ²)	Макс. висинана градба (м)	Почетна цена на земјиштето (ден / м ²)	Надоместок за уредување на градежно земјиште – цена (ден / м ²)	Намена
КП 386 ГП 1.1	10.955	5.433	Со АУП	61	240	Г2,Г3,Г4
КП 386 ГП 1.2	16.649	8.324	Со АУП	61	240	Г2,Г3,Г5
КП 386 ГП 1.3	15.839	7.919	Со АУП	61	240	Г2,Г3,Г6

4.4.8 ЛОКАЦИИ ЗА ИНВЕСТИРАЊЕ ВО ХОТЕЛСКИ КОМПЛЕКСИ

Општина Василево е во финална фаза од изработката на локално урбанистичко планска документација за катастарските парцели 1160 и 1162 во населеното место Владевци наменети за изградба на хотелски комплекси. Вкупната површина на оваа локација е 30.000 м² и истата се наоѓа во непосредна близина на населеното место Владевци. Инфраструктурата на оваа локација е планирано да се решава комбинирани, и тоа снабдувањето со вода преку довод од селската водоводна мрежа на Владевци, како и од сопствен артерски бунар во рамките на градежната парцела. Изградбата на бунарите ќе се изврши врз основа на хидрогеолошки истражни работи со кои ќе се утврди капацитетот и квалитетот на подземните води. Фекалните отпадни води ќе се одведуваат во попивателни бунари во рамките на градежната парцела.

Потенцијалните инвеститори ќе можат да добијат подетални информации во општина Василево после завршување на процесот на изработка на урбанистичката документација.

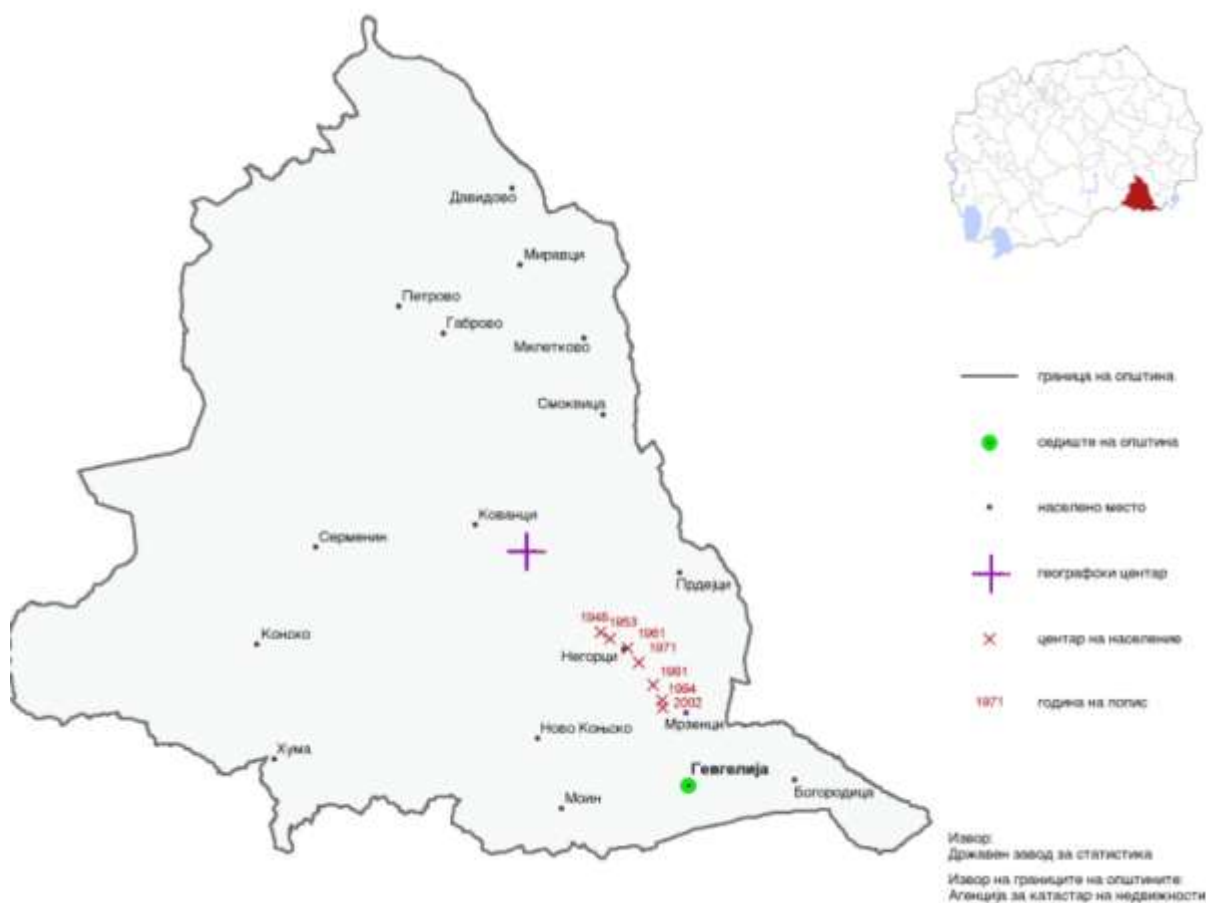

Слика

ОПШТИНА ГЕВГЕЛИЈА

4.5 ОПШТИНА ГЕВГЕЛИЈА

4.5.1 КРАТКА ИНФОРМАЦИЈА ЗА ОПШТИНАТА

Општина Гевгелија се наоѓа во најјужниот дел од Република Македонија, на самата граница со Република Грција. Природната целина на Гевгелиската котлина се протега од северната и јужната страна на македонско – грчката граница. Гевгелија лежи во рамниот дел на котлината, лоцирана на десното крајбрежје на Кожув и на Пајак планина. Со својата географска местоположба, Гевгелија отсекогаш претставувала крстосница на поважните патни правци во овој дел од Балканскиот полуостров, преку кои се остварувале сите економски и културни врски помеѓу јужна и средна Европа. Денес на територијата на Општина Гевгелија се лоцирани повеќе луксузни хотели и казина.

Според територијалната организација на единиците на локалната самоуправа од 2005 година подрачјето на Општина Гевгелија го сочинуваат градот Гевгелија и следниве 16 населени места: Богородица, Габрово, Давидово, Кованец, Конско, Миравци, Милетково, Моин, Мрзенци, Негорци, Ново Конско, Петрово, Прдејци, Серменин, Смоквица и Хума.

4.5.2 ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

Седиште на општината	Гевгелија
Адреса на седиштето	ул. “Димитар Влахов” бр.4 1480 Гевгелија
Локација (ширина - должина)	N 41° 9' E22° 30'
Контакт	Tel. +389 (0)34 213-899;
Електронска пошта	kabinet@gevgelija.gov.mk
Интернет страна	www.gevgelija.gov.mk
Надморска височина	64 м.н.в.
Територија	485 km ²
Население	22.988
Ден на општината	7 Ноември (Ослободување на Гевгелија)

4.5.3 СООБРАЌАЈНИ ВРСКИ

Табела 4.10. Сообраќајни врски	
Автопати, експресни и магистрални патишта	
Директен пристап на автопат А1.	
Регионални патни правци кои поминуваат низ општината	
P1102, P1108, P1105.	
Оддалеченост на општината од аеродроми (км)	
Александар Македонски - Скопје	138 км
Аеродром Св.Апостол Павле - Охрид	249 км
Аеродром Солун, Грција	101 км
Аеродром Софија, Бугарија	284 км
Оддалеченост на општината од железница	
Железничка станица Гевгелија	1 км
Железничка станица Миравци	22 км
Железничка станица Штип	117 км
Оддалеченост на општината од пристаниште (км)	
Пристаниште Солун, Грција	178 км
Пристаниште Драч, Албанија	413 км
Пристаниште Бургас, Бугарија	618 км
Оддалеченост на општината од гранични премини (км)	
Грција	3 км
Бугарија	73 км
Србија	168 км
Косово	174 км
Албанија	270 км
Оддалеченост на општината од поважни градови (км)	
Скопје	156 км
Солун	78 км
Софија	280 км
Белград	557 км
Загреб	944 км
Истанбул	664 км
Виена	1.165 км
Будимпешта	928 км

4.5.4 ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ И ПОТЕНЦИЈАЛИ

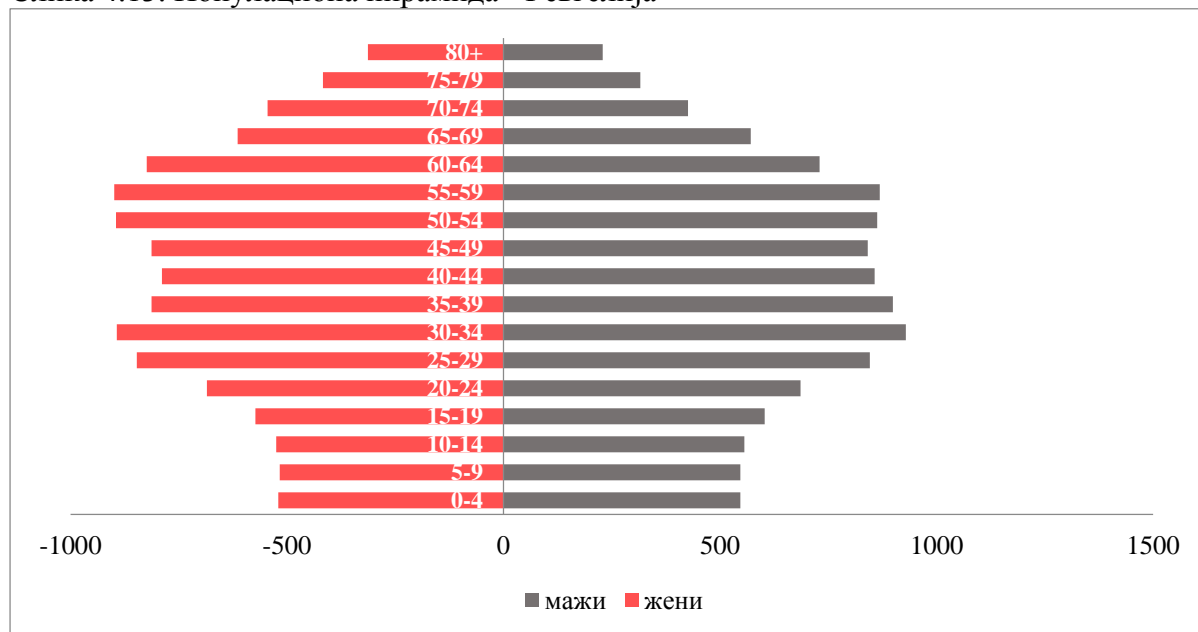
Население: 22.988 жители (попис на населението 2002 година).

Полова структура на населението: 11.420 мажи, 11.568 жени.

Етничка структура на населението: 96.82% Македонци, 1.60% Срби, 0.93% Власи, 1.15% други.

4.5.4.1 Возрасна структура на населението (2014-та година)

Слика 4.13. Популациона пирамида - Гевгелија

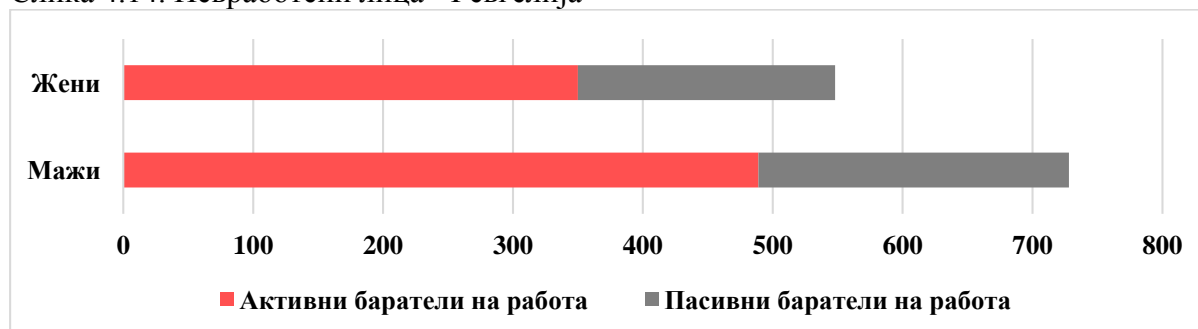

Извор: Државен завод за статистика, 2015

4.5.4.2 Активни и Пасивни баратели на работа

Број на невработени лица: 1.276 (состојба на 31.11.2015 год.).

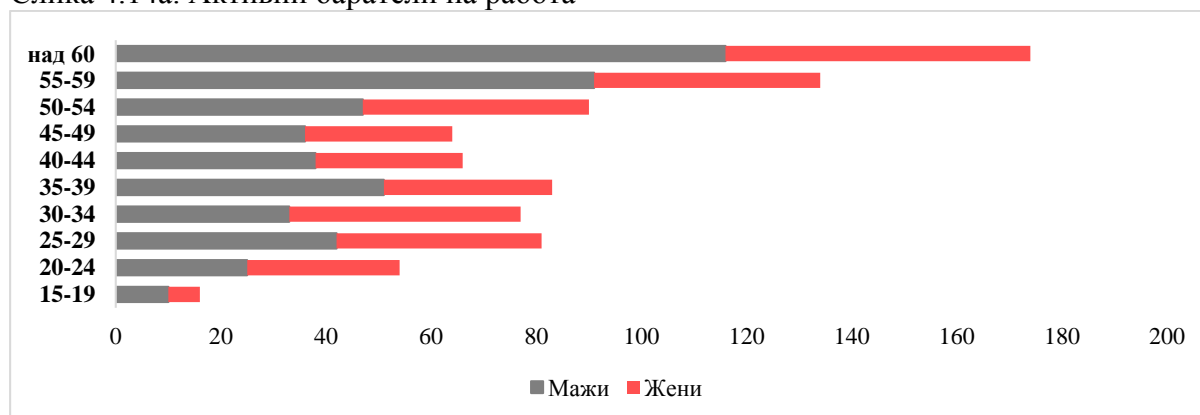
Слика 4.14. Невработени лица - Гевгелија

Извор: АВРМ, 2015

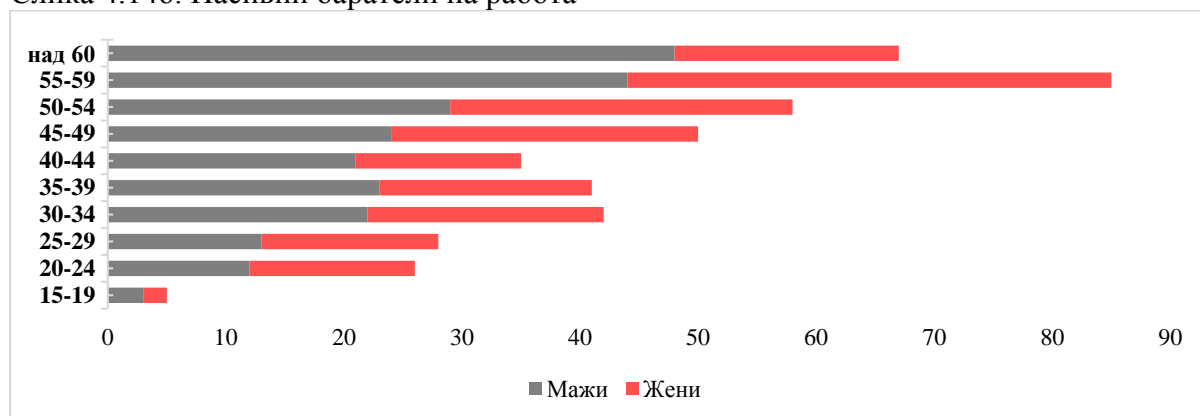
4.5.4.3 *Возрасна структура на невработените*

Слика 4.14а. Активни баратели на работа

Извор: АВРМ, 2015

Слика 4.14б. Пасивни баратели на работа

Извор: АВРМ, 2015

4.5.4.4 *Образовна структура на невработените.*

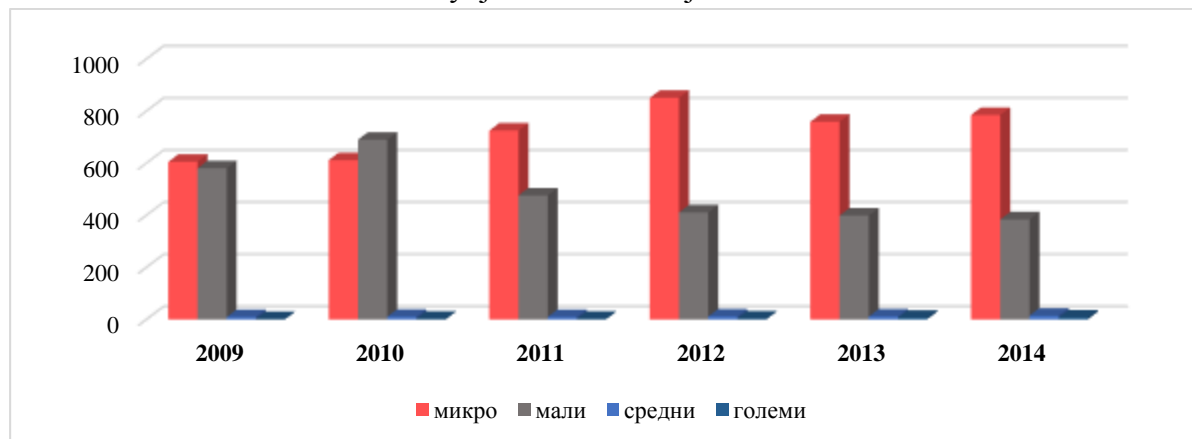
Образовни институции: На територијата на општината има четири основни и едно средно училиште. Високото образование е застапено преку Државниот универзитет „Гоце Делчев” - Штип со дисперзирани студии од областа на правото, економијата, земјоделството, педагогијата, социјалните работи и туризмот.

Невработени лица според образование	Вкупно	Мажи	Жени
Доктори на науки			
Магистри на науки	8	2	6
Високо образование	165	74	91
Више образование	25	18	7
Завршено средно образование	336	162	174
Непотполно средно образование	270	198	72
Основно образование и без образование	472	87	198
Вкупно	1276	541	548

4.5.5 ЛОКАЛНА ЕКОНОМИЈА

Број на активни деловни субјекти: 1190.

Слика 4.15а. Активни деловни субјекти - Гевгелија

Извор: Државен завод за статистика, 2015

Доминантни индустрии: прехранбена индустрија, текстилна индустрија, туризам и угостителство, градежна индустрија.

Слика 4.15б. Деловни субјекти по доминантни индустрии

Извор: Државен завод за статистика, 2015

Главни компаративни предности на општината: поволна географска положба и климатски услови традиција и препознатливо производство на екохрана, обучена работна сила во областа на туризмот, конфекционерство.

Најзначајни локални претпријатија: Випро Виктор ДООЕЛ (Преработка на овошје и зеленчук); Пајдаков, Вори (Конзервна индустрија); Конти- Хидропласт, 7-ми Ноември (Производство на производи од гума и пластични маси); Еуроинг, Млаз Инжинеринг, Мансард Коце ДООЕЛ (Градежни фирми); РигоИмпекс, Јостела (Винарија); АгроИмпекс (Трговија на големо); Лемекс (Транспортно претпријатие); Паскалин (Производство и извоз на сурогати од кафе); Кичуков Компани (Трговија на мало); Хина

(Преработка и конзервирање на овошје и зеленчук и производство на леб и бели пецива);
Ноел ДПТ Експорт импорт (Текстилна индустрија).

Најзначајни странски инвеститори: Хотел Фламинго, Хотел Рамада Плаза (Хотели и ресторани); Казино Фламинго, Казино Принцес (Игри на среќа); Хотел-казино Аполина, Казино Сенатор (Хотели, ресторани и игри на среќа).

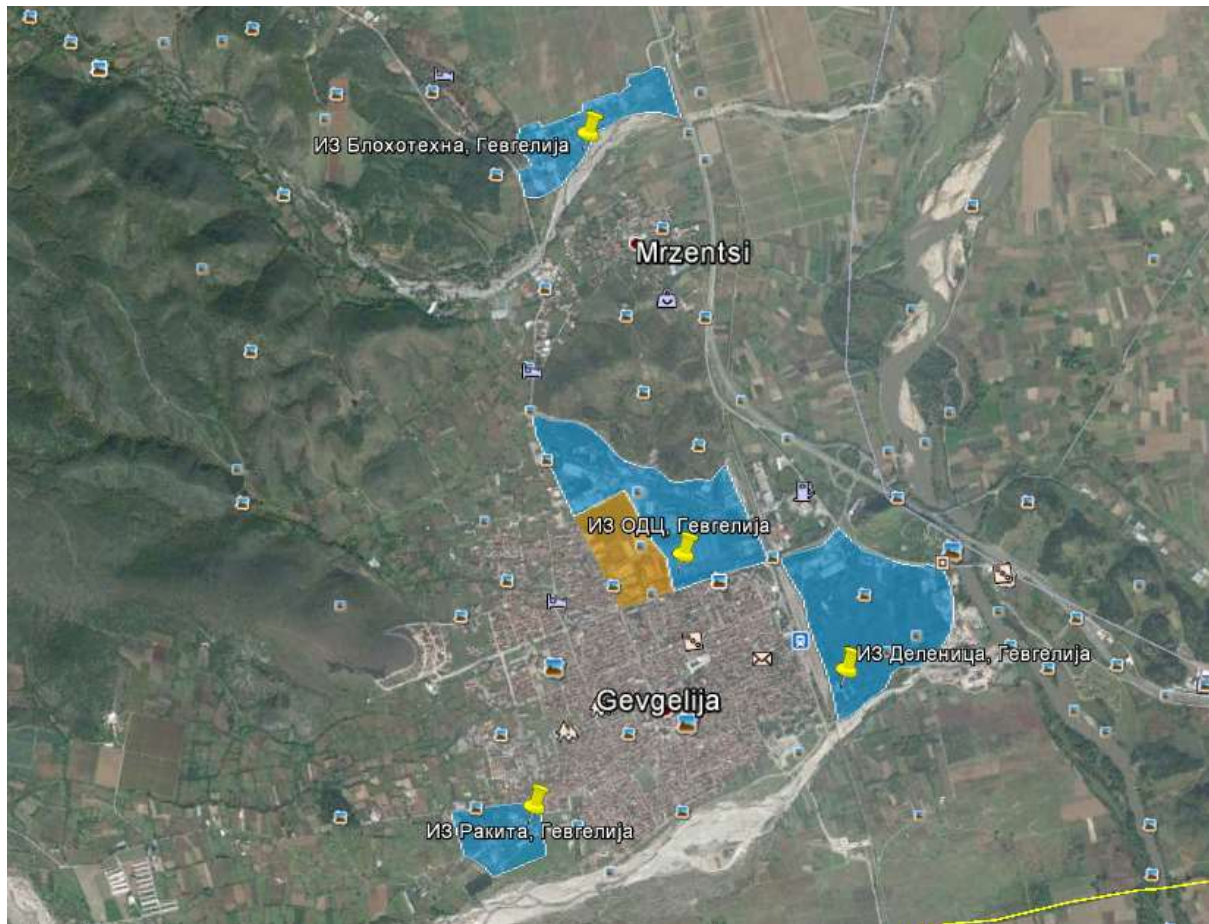
Минерални ресурси: Каменоломи.

Туризам и Угостителство: 11 хотели и мотели, 16 ресторани, 6 кафитерии, 3 ноќни клубови.

4.5.6 ИНДУСТРИСКИ ЗОНИ И ЛОКАЦИИ ЗА ИНВЕСТИРАЊЕ

Во општина Гевгелија развиени се повеќе индустриски зони кои имаат добра инфраструктура и сигнализација и тоа: Индустриска зона „Ракита“, Индустриска зона „Деленица“, Индустриска зона „Блокотехна“, Индустриска зона „Стопански комплекс откупно – дистрибутивен центар“ и „Технолошка – Индустриска Развојна Зона“.

Општински поволности за инвестирање во индустриските зони: Советот на општината, на барање на инвеститор, може да донесе одлука за утврдување на посебни поволности за одредена конкретна инвестиција.

4.5.7 ИНДУСТРИСКА ЗОНА РАКИТА

Површина: 166.000 м².

Процент на изграденост: 60%.

Сопственост: 22,30% државна, 77,7% приватна.

Локација (оддалеченост од центарот на општината): 2 км.

Инфраструктура во зоната: водовод, пристапни патишта, трафостаница.

Претпријатија кои работаат во индустриската зона: Випро Гевгелија, Близнак Ком (прехранбена индустрија).

Табела 4.11. Карактеристики на слободни локации за градба- Ракита

Број на градежна парцела	Површина на земјиште	Површина за градба во основа (м ²)	Макс. висинана градба (м)	Почетна цена на земјиштето (ден / м ²)	Надоместок за уредување на градежно земјиште – цена (ден / м ²)	Намена
14.2.41	5.217	3.37	12	/	/	Г3
14.2.40	5.474	3.567	12	/	/	Г3
14.2.39	5.603	3.698	12	/	/	Г3
14.2.38	2.685	1.593	12	/	/	Г3
14.2.32	4.044	2.613	12	/	/	Г4
14.2.31	3.961	2.588	12	/	/	Г3

БИЛАНСНИ ПОКАЗАТЕЛИ-Планирана состојба		
Домување во станбени куќи А1	171	0.08%
Домување во станбени згради А2	14049	6.79%
Б1-мали комерцијални и деловни намени	2482	1.20%
Б2-големи трговски единици	8051	3.89%
Б3-големи угостителски единици	2563	1.24%
Б5-готелски комплекси	7441	3.60%
Г2-Лесна и незагадувачка индустрија	94028	45.44%
Г3-Сервиси	45170	21.83%
Е2-Комунална супраструктура	968	0.47%
Д3-Спорт и рекреација	1328	0.64%
Сообраќајници	30669	14.82%
ВКУПНО	206920	100.00%

4.5.8 ИНДУСТРИСКА ЗОНА ДЕЛЕНИЦА

Површина: 462.000 м².

Процент на изграденост: 80%.

Сопственост: 24,60% државна, 75,4% приватна

Локација (оддалеченост од центарот на општината): 2.50 км.

Инфраструктура во зоната: трафостаница, пристапни патишта, осветлување (делумно).

Претпријатија кои работаат во индустриската зона: Вори Гевгелија (прехранбена индустрија).

Табела 4.12. Карактеристики на слободни локации за градба - Деленица

Број на градежна парцела	Површина на земјиште (м ²)	Површина за градба во основа (м ²)	Макс. висинана градба (м)	Почетна цена на земјиштето (ден / м ²)	Надоместок за уредување на градежно земјиште – цена (ден / м ²)	Намена
12.3.62	5.199	3.575	15	/	/	Г2,Г3,Г4
12.3.63	39.202	32.645	15	/	/	Г2,Г3,Г4

4.5.9 ИНДУСТРИСКА ЗОНА БЛОКОТЕХНА

Површина: 234.500 м².

Процент на изграденост: 60%.

Сопственост: 85% државна, 15% приватна.

Локација (оддалеченост од центарот на општината): 4,5 км.

Инфраструктура во зоната: водовод, канализациска мрежа, трафостаница, пристапни патишта, осветлување.

Претпријатија кои работаат во индустриската зона: ДГПТ ЕУРО ИНГ – Гевгелија, Јоско Јуниор Гевгелија.

Табела 4.13. Карактеристики на слободни локации за градба - Блокотехна

Број на градежна парцела	Површина на земјиште	Површина за градба во основа (м ²)	Макс. висинана градба (м)	Почетна цена на земјиштето (ден / м ²)	Надоместок за уредување на градежно земјиште – цена (ден / м ²)	Намена
ГП 39	1.853	926,5	10	/	/	Г2,Г4
ГП 38	2.437	1.218	10	/	/	Г2,Г4

4.5.10 ИНДУСТРИСКА ЗОНА СТОПАНСКИ КОМПЛЕКС ОТКУПНО ДИСТРИБУТИВЕН- ЦЕНТАР

Површина: 89.000 м².

Процент на изграденост: 50%.

Сопственост: 100% државна.

Локација (оддалеченост од центарот на општината): 15 км.

Инфраструктура во зоната: пристапни патишта.

Претпријатија кои работаат во индустриската зона: нема.

Табела 4.14. Карактеристики на слободни локации за градба – Откупно Дистрибутивен Центар

Број на градежна парцела	Површина на земјиште	Површина за градба во основа (м ²)	Макс. висинана градба (м)	Почетна цена на земјиштето (ден / м ²)	Надоместок за уредување на градежно земјиште – цена (ден / м ²)	Намена
ГП 1	20.599	11.208	15	/	/	Г4
ГП 2	11.049	7.734	15	/	/	Г4

4.5.11 ТЕХНОЛОШКО ИНДУСТРИСКА РАЗВОЈНА ЗОНА

Површина: неутврдена – зоната е во фаза на изработка.

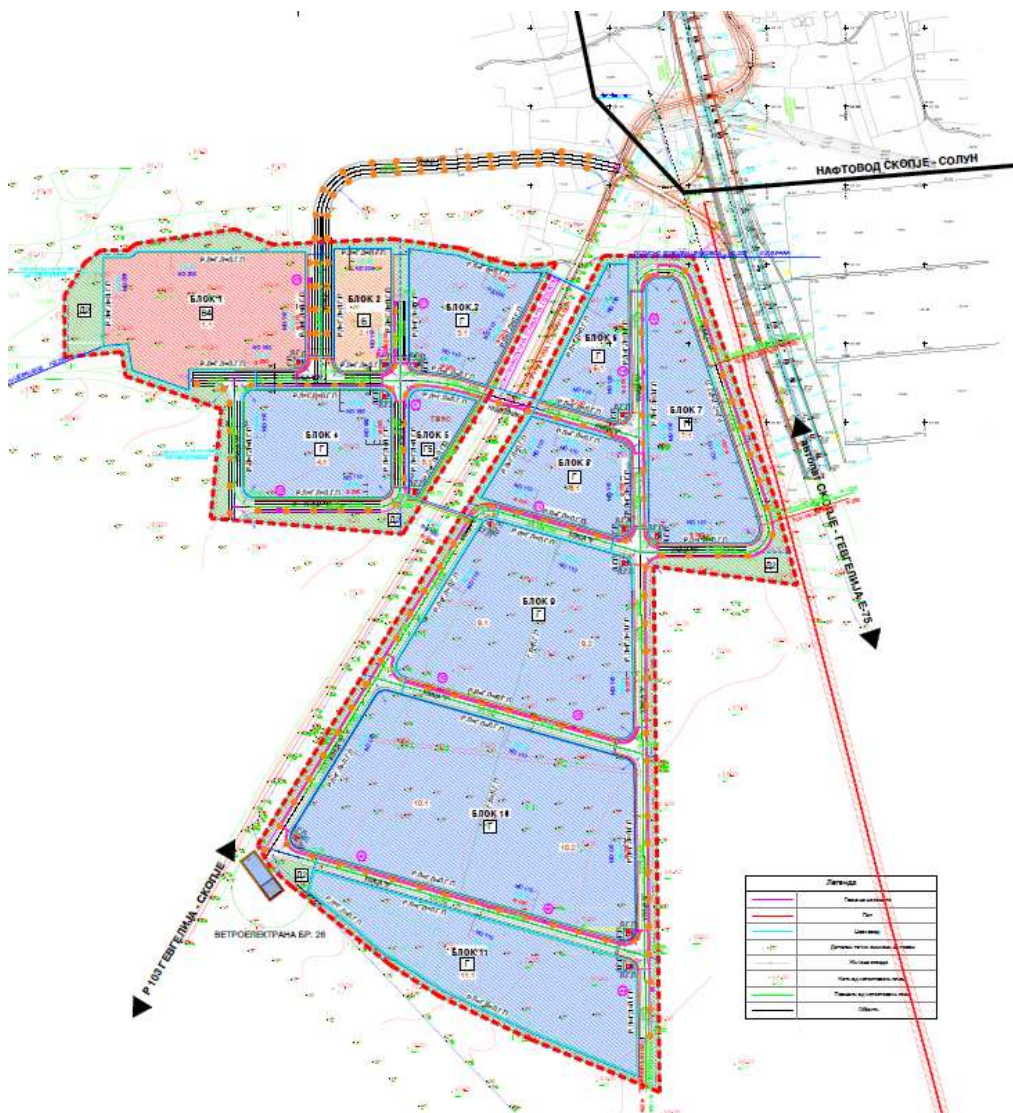
Процент на изграденост: неизградена. **Сопственост:** 100 % државна.

Локација (оддалеченост од центарот на општината): 10 км.

Инфраструктура во зоната: пристапни патишта.

Претпријатија кои работаат во индустриската зона: нема

Карактеристики на слободни локации за градба: подетални информации за планираните локации и соодветни намени можат да се добијат во Одделението за урбанизам при општина Гевгелија и Дирекцијата за технолошки индустриски развојни зони во Скопје.

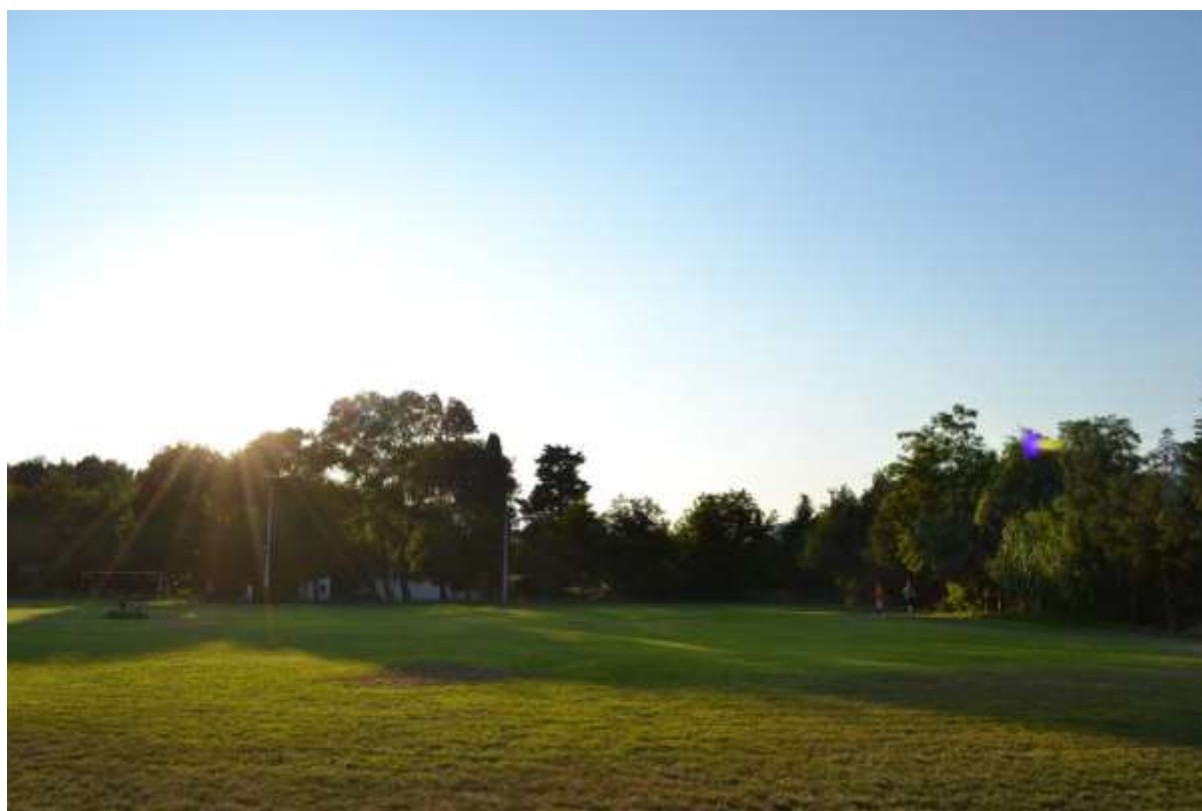

4.5.12 ЛОКАЦИИ ЗА ИНВЕСТИРАЊЕ ВО ХОТЕЛСКИ КОМПЛЕКСИ

Општина Гевгелија има донесено детален урбанистички план за изградба на хотелски комплекс во месноста Долна корија, во близина на Негорски Бањи. Негорски Бањи е модерен здравствен и туристички центар наменет за продолжен третман и рехабилитација на пациенти од полето на физикална медицина и рехабилитација. Овој детален урбанистички план утврдува локации за изградба на нови хотелски комплекси и здравствени центри.

Табела 4.15. Слободни локации за изградба на хотелски комплекси - Гевгелија

Број на градежна парцела	Површина на земјиште	Површина за градба во основа (м ²)	Макс. висинана градба (м)	Почетна цена на земјиштето (ден / м ²)	Надоместок за уредување на градежно земјиште – цена (ден / м ²)	Намена
ГП 1	60.285	42.199	13,7	/	/	Б5

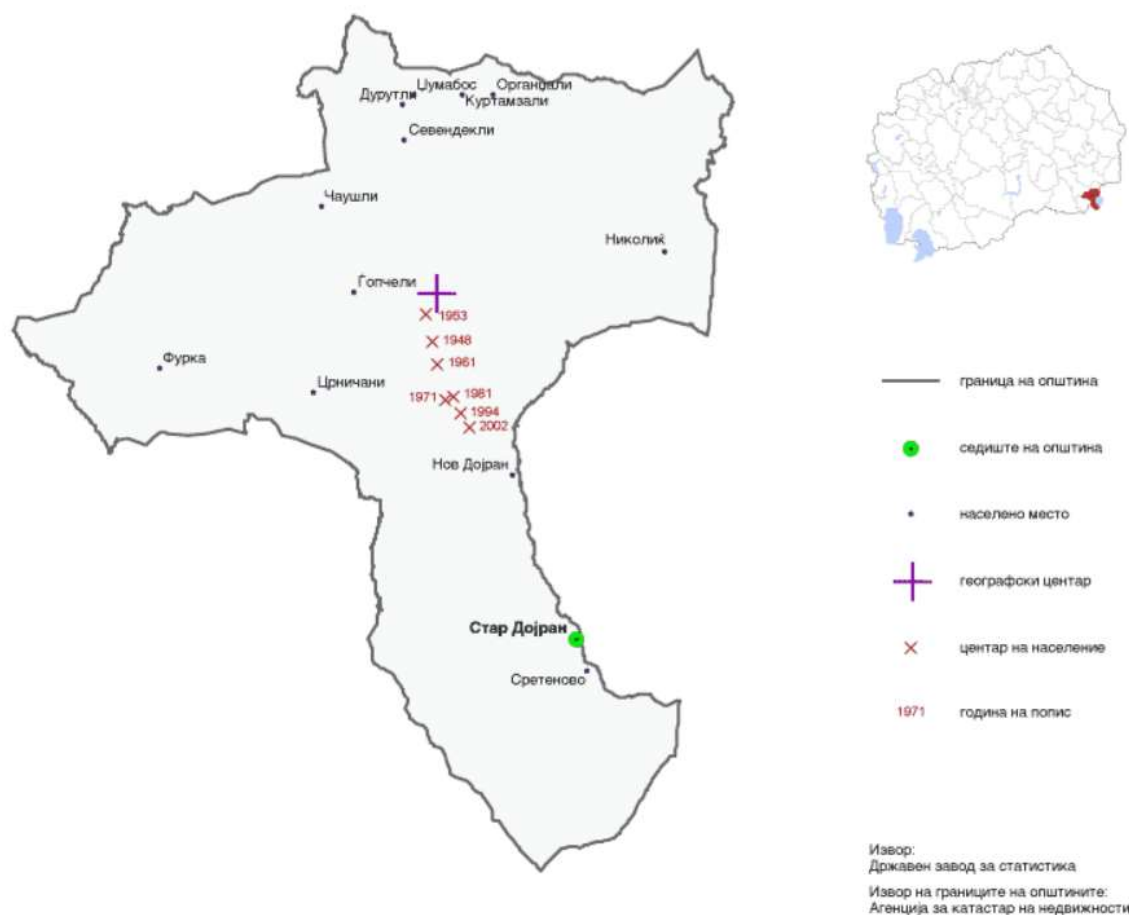

Слика

ОПШТИНА ДОЈРАН

4.6 ОПШТИНА ДОЈРАН

4.6.1 КРАТКА ИНФОРМАЦИЈА ЗА ОПШТИНАТА

Општината Дојран се наоѓа во јужниот дел од Република Македонија, покрај македонско - грчката граница. Општината се наоѓа на бреговите на Дојранското Езеро, преку кое од источната страна се граничи со Република Грција. Сместена е меѓу планините Беласица (1.883 м) од север, планината Круша (860 м, Грција) од исток и Карабалија (697 м) од запад. Димензиите на езерото изнесуваат 9 км во должина и 7 км во ширина. Според територијалната организација на единиците на локалната самоуправа од 2005 година подрачјето на Општина Дојран го сочинуваат следниве 13 населени места: Нов Дојран, Стар Дојран, Сретеново, Фурка, Црничани, Николик, Гопчели, Куртамзали, Дурутли, Органџали, Севендекли, Цумабос и Чаушли.

4.6.2 ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

Седиште на општината	Дојран
Адреса на седиштето	ул. Кеј 5-ти ноември бб, 1478 Стар Дојран
Локација (ширина - должина)	N 41° 10' E22° 43'
Контакт	Tel. +389 (0)34 225-278; fax +389 (0)34 225-278
Електронска пошта	dojran@t-home.mk
Интернет страна	www.dojran-info.com
Надморска височина	146 м.н.в.
Територија	132 km ²
Население	3.426
Ден на општината	5 Ноември (Ослободувањето на Дојран)

4.6.3 СООБРАЌАЈНИ ВРСКИ

Табела 4.16. Сообраќајни врски	
Автопати, експресни и магистрални патишта	
Нема	
Регионални патни правци кои поминуваат низ општината	
P1109, P1105.	
Оддалеченост на општината од аеродроми (км)	
Александар Македонски – Скопје	147 км
Аеродром Св.Апостол Павле - Охрид	259 км
Аеродром Солун, Грција	93 км
Аеродром Софија, Бугарија	278 км
Оддалеченост на општината од железница	
Железничка станица Гевгелија	32 км
Железничка станица Миравци	39 км
Железничка станица Штип	109 км
Оддалеченост на општината од пристаниште (км)	
Пристаниште Солун, Грција	74 км
Пристаниште Драч, Албанија	423 км
Пристаниште Бургас, Бугарија	573 км
Оддалеченост на општината од гранични премини (км)	
Грција	3 км
Бугарија	68 км
Србија	178 км
Косово	184 км
Албанија	276 км
Оддалеченост на општината од поважни градови (км)	
Скопје	165 км
Солун	74 км
Софија	275 км
Белград	566 км
Загреб	954 км
Истанбул	647 км
Виена	1.174 км
Будимпешта	938 км

4.6.4 ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ И ПОТЕНЦИЈАЛИ

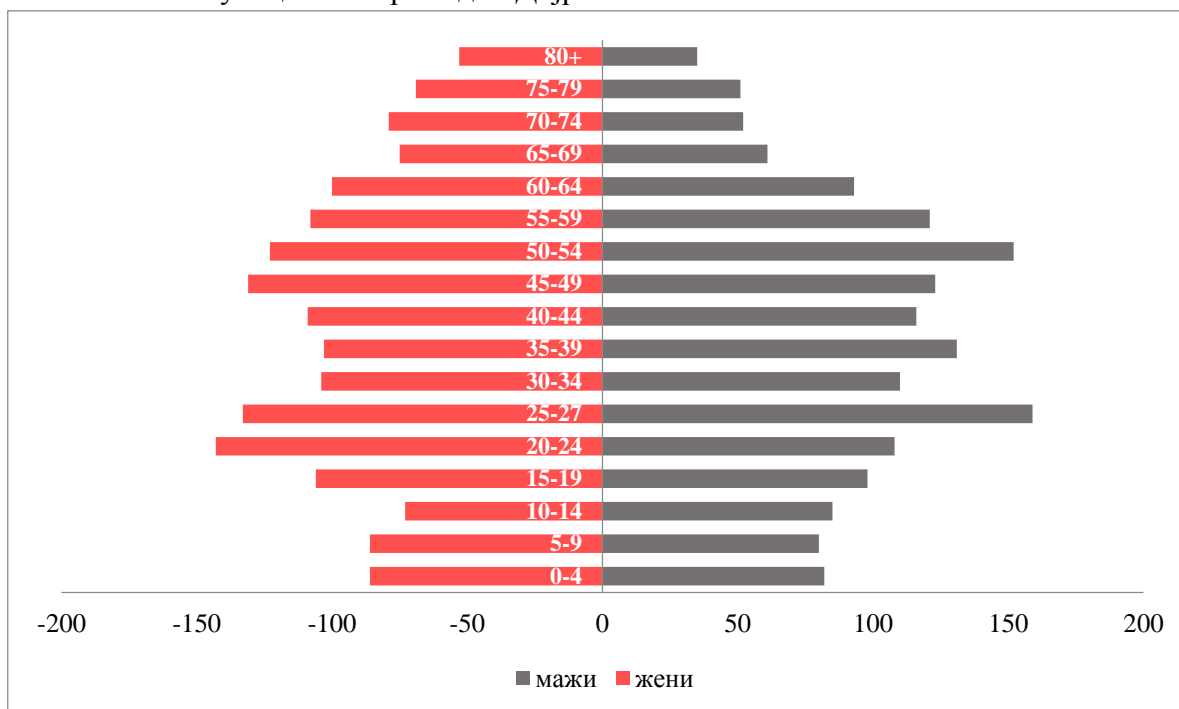
Население: 3.426 жители (попис на населението 2002 година).

Полова структура на населението: 1.728 мажи, 1.698 жени.

Етничка структура на населението: 77,09% Македонци, 11,73% Турци, 8,09% Срби, 1,72% Роми, 1,32% други.

4.6.4.1 Возрасна структура на населението (2014-та година)

Слика 4.16. Популациона пирамида - Дојран

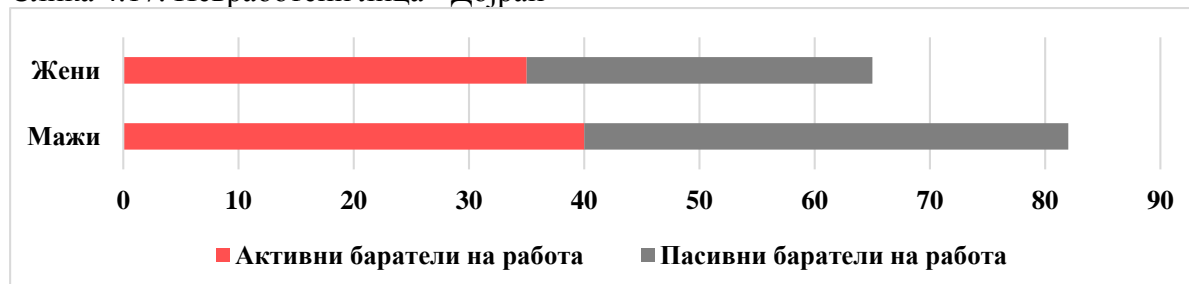

Извор: Државен завод за статистика, 2015

4.6.4.2 Активни и Пасивни баратели на работа

Број на невработени лица: 147 (состојба на 31.11.2015 год.).

Слика 4.17. Невработени лица - Дојран

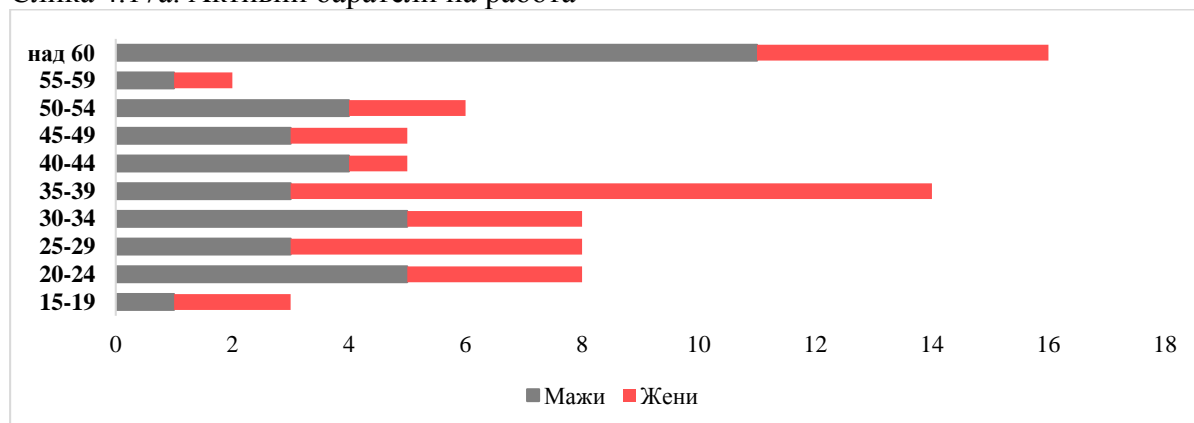

Извор: АВРМ, 2015

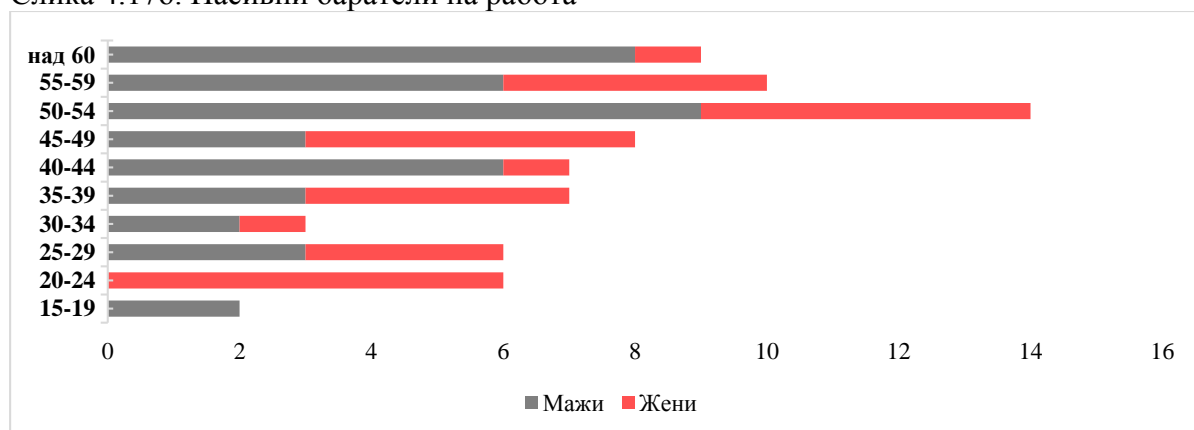
4.6.4.3 *Возрасна структура на невработените*

Слика 4.17а. Активни баратели на работа

Извор: АВРМ, 2015

Слика 4.17б. Пасивни баратели на работа

Извор: АВРМ, 2015

4.6.4.4 *Образовна структура на невработените.*

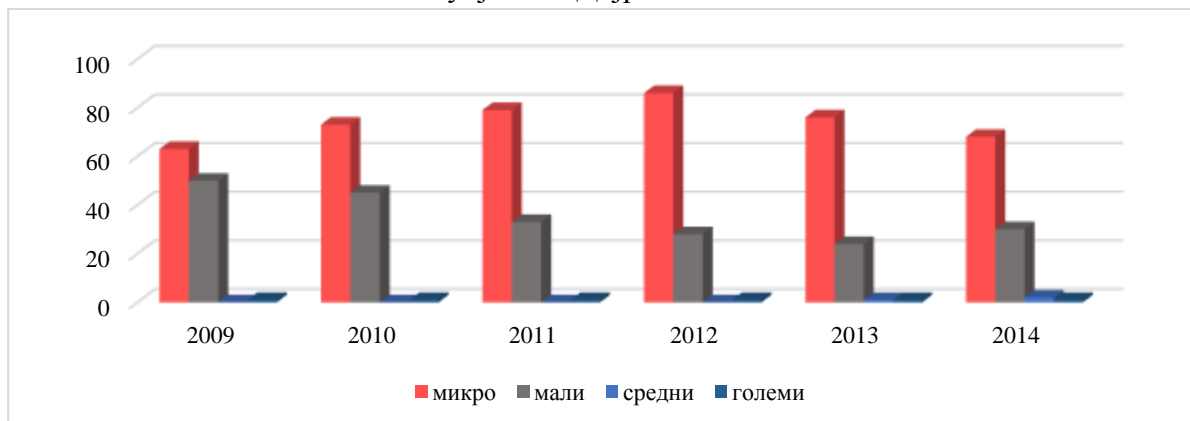
Образовни институции: Во општината има едно основно училиште.

Невработени лица според образование	Вкупно	Мажи	Жени
Доктори на науки			
Магистри на науки	1	0	1
Високо образование	19	6	13
Више образование	2	1	1
Завршено средно образование	22	8	14
Непотполно средно образование	20	15	5
Основно образование и без образование	83	87	31
Вкупно / Total	147	116	65

4.6.5 ЛОКАЛНА ЕКОНОМИЈА

Број на активни деловни субјекти: 101.

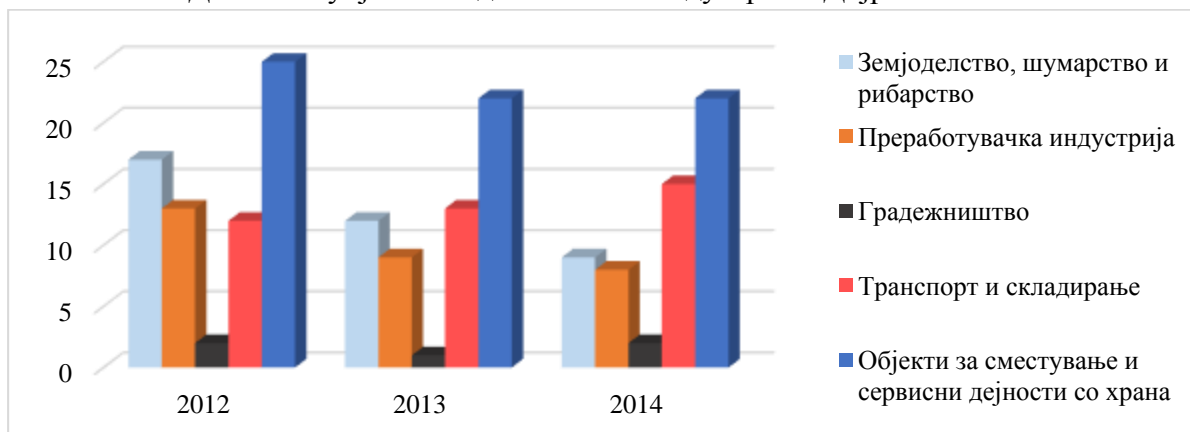
Слика 4.18а. Активни деловни субјекти - Дојран

Извор: Државен завод за статистика, 2015

Доминантни индустрии: туризам и угостителство, текстилна индустрија.

Слика 4.18б. Деловни субјекти во доминантни индустрии - Дојран

Извор: Државен завод за статистика, 2015

Главни компаративни предности на општината: Дојранско Езеро, единствен начин на риболов на ова езеро со помош на птици, можност за развој на алтернативни форми на туризмот, изградена туристичка инфраструктура.

Најзначајни локални претпријатија: КМ Компани (прехранбена индустрија, преработка на маслинки); Фабрика за амортизери и резервни делови СТД (Изработка на амортизери); Форми Давас, ЛМ Компани (превоз на патници); Хотел Истатов, Хотел Романтик, Хотел Македонија, Хотел и казино ХИТ, Хотел Полин (туристичко угостителска дејност).

Најзначајни странски инвеститори: Дојран Стил (Грција) - металургија.

Минерални ресурси: нема.

Туризам и Угостителство: 7 Хотели и мотели, 11 ресторани, 3 кафетерии и 3 ноќни клубови (летни дискотеки на плажа).

4.6.6 ИНДУСТРИСКИ ЗОНИ И ЛОКАЦИИ ЗА ИНВЕСТИРАЊЕ

Во општина Дојран идентификувана е Индустриската зона „Душановац“, која се наоѓа на одлична местоположба во близина на регионалниот пат Р1105 (Струмица - граница со Република Грција), на 2.5 км од населбата Нов Дојран и 3,5 км од езерскиот брег.

Општински поволности за инвестирање во индустриските зони: Советот на општината, на барање на инвеститор, може да донесе одлука за утврдување на посебни поволности за одредена конкретна инвестиција.

4.6.7 ИНДУСТРИСКА ЗОНА ИНДУСТРИСКО СТОПАНСКИ КОМПЛЕКС ДУШАНОВАЦ

Површина: 200.000 м².

Процент на изграденост: неизградена.

Сопственост: 100% државна.

Локација (оддалеченост од центарот на општината): 3 км.

Инфраструктура во зоната: неизградена.

Претпријатија кои работаат во индустриската зона: нема.

Табела 4.17. Карактеристики на слободни локации за градба - Душановец

Број на градежна парцела	Површина на земјиште	Површина за градба во основа (м ²)	Макс. висинана градба (м)	Почетна цена на земјиштето (ден / м ²)	Надоместок за уредување на градежно земјиште – цена (ден / м ²)	Намена
1	6.714	3.859	10,20	61	600	Г2, Г3,Г4
2	6.258	3.516	10,20	61	600	Г2, Г3,Г4
3	2.895	1.068	10,20	61	600	Г2, Г3,Г4
4	2.691	1.026	10,20	61	600	Г2, Г3,Г4
5	2.701	1.033	10,20	61	600	Г2, Г3,Г4
6	2.680	1.02	10,20	61	600	Г2, Г3,Г4
7	2.109	669	10,20	61	600	Г2, Г3,Г4
8	2.434	858	10,20	61	600	Г2, Г3,Г4
9	2.478	877	10,20	61	600	Г2, Г3,Г4
10	2.362	790	10,20	61	600	Г2, Г3,Г4

4.6.8 ЛОКАЦИИ ЗА ИНВЕСТИРАЊЕ ВО ХОТЕЛСКИ КОМПЛЕКСИ

Општина Дојран има утврдено две туристичко развојни зони во Стар и Нов Дојран.

Табела 4.18. Карактеристики на слободните локации во овие туристичко развојни зони - Дојран

Број на градежна парцела	Површина на земјиште	Површина за градба во основа (м ²)	Макс. висинана градба (м)	Почетна цена на земјиштето (ден / м ²)	Надоместок за уредување на градежно земјиште – цена (ден / м ²)	Намена
ТРЗ Нов Дојран	100.271	61.819	25	61	600	Б5
ТРЗ Стар Дојран	171.346	154.816	25	61	600	Б5

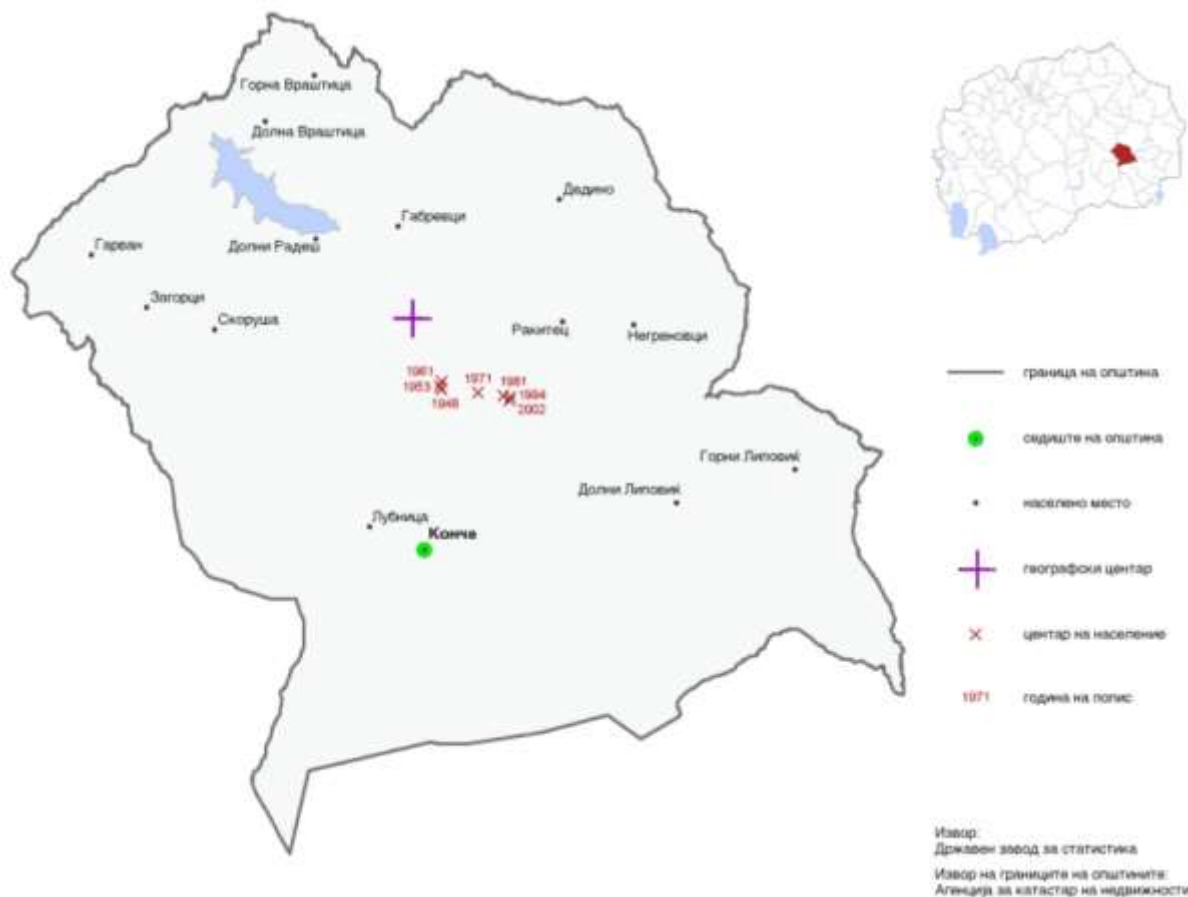

Слика

ОПШТИНА КОНЧЕ

4.7 ОПШТИНА КОНЧЕ

4.7.1 КРАТКА ИНФОРМАЦИЈА ЗА ОПШТИНАТА

Некогашниот средновековен епископски центар Конче е типично рурална општина сместена во централно-источниот дел од Република Македонија опкружена со Конечка Планина и Смрдешник, односно општините Штип, Неготино, Демир Капија, Валандово, Струмица, Василево и Радовиш. Главни економски активности во општината се земјоделството, сточарството, водостопанството и шумарството. Посебен акцент има производството на високо квалитетен тутун од типот „Јака“ со околу 1.000.000 килограми годишно кое претставува 5% од вкупното производство на тутун во Република Македонија.

Според територијалната организација на единиците на локалната самоуправа од 2005 година подрачјето на Општина Конче го сочинуваат следниве 14 населени места: Габревци, Гарван, Горна Враштица, Горни Липовик, Дедино, Долна Враштица, Долни Липовик, Долни Радеш, Загорци, Конче, Лубница, Негреновци, Ракитец и Скоруша.

4.7.2 ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

Седиште на општината	Конче
Адреса на седиштето	2424 Конче
Локација (ширина - должина)	N 41° 29' E022° 22'
Контакт	Tel. +389 (0)34 630-325 fax: +389 (0)34 630-327
Електронска пошта	opstina.konce@t-home.mk
Интернет страна	www.konce.gov.mk
Надморска височина	580 м.н.в.
Територија	233,05 km ²
Население	3.536
Ден на општината	12 Јули (Петровден – празник на општината)

4.7.3 СООБРАЌАЈНИ ВРСКИ

Табела 4.19. Сообраќајни врски	
Автопати, експресни и магистрални патишта	
Индиркетен пристап на магистрален патен правец А4 преку регионален патен правец Р2433.	
Регионални патни правци кои поминуваат низ општината Р2433.	
Оддалеченост на општината од аеродроми (км)	
Александар Македонски – Скопје	143 км
Аеродром Св.Апостол Павле – Охрид	268 км
Аеродром Солун, Грција	215 км
Аеродром Софија, Бугарија	292 км
Оддалеченост на општината од железница	
Железничка станица Гевгелија	113 км
Железничка станица Миравци	104 км
Железничка станица Штип	75 км
Оддалеченост на општината од пристаниште (км)	
Пристаниште Солун, Грција	192 км
Пристаниште Драч, Албанија	432 км
Пристаниште Бургас, Бугарија	626 км
Оддалеченост на општината од гранични премини (км)	
Грција	119 км
Бугарија	95 км
Србија	174 км
Косово	180 км
Албанија	264 км
Оддалеченост на општината од поважни градови (км)	
Скопје	162 км
Солун	192 км
Софија	289 км
Белград	563 км
Загреб	950 км
Истанбул	778 км
Виена	1.171 км
Будимпешта	934 км

4.7.4 ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ И ПОТЕНЦИЈАЛИ

Население: 3.536 жители (попис на населението 2002 година).

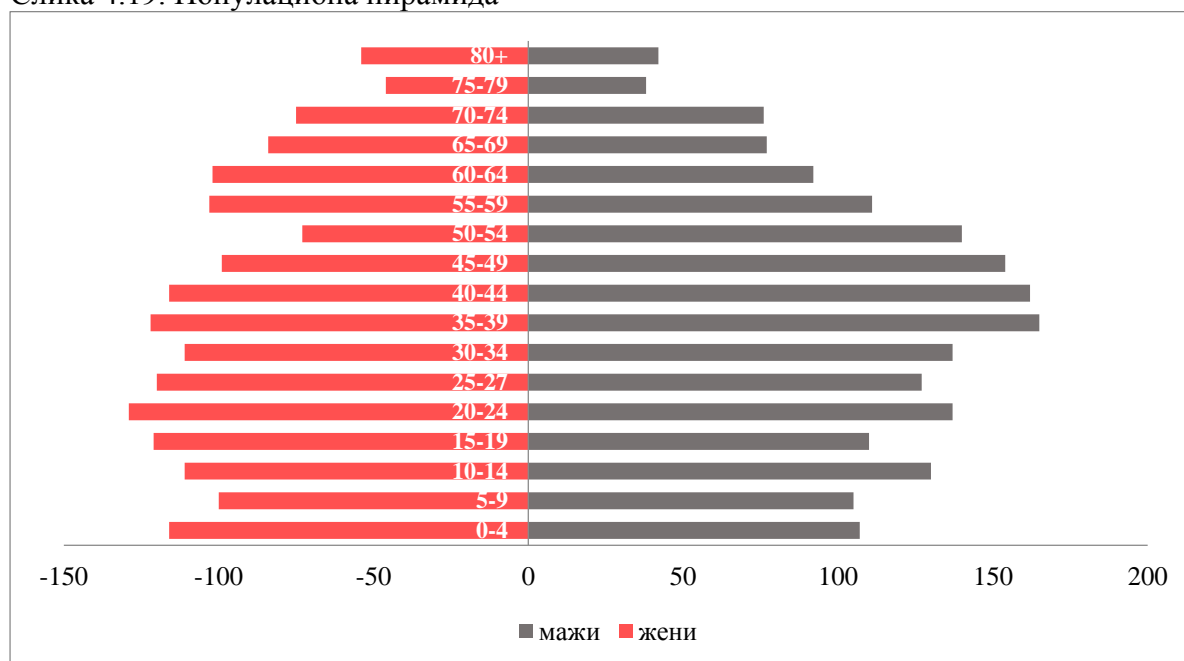
Полова структура: 1.886 мажи, 1.650 жени.

Етничка структура на населението: 85,10% Македонци, 14,73% Турци, 0,16% други.

Образовни институции: на територијата на општината има едно основно училиште.

4.7.4.1 Возрасна структура на населението (2014-та година)

Слика 4.19. Популациона пирамида

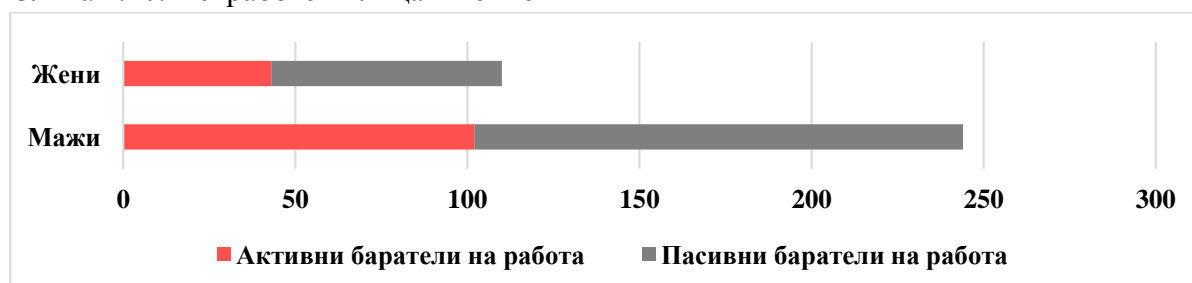

Извор: Државен завод за статистика, 2015

4.7.4.2 Активни и Пасивни баратели на работа

Број на невработени лица: 354 (состојба на 31.11.2015 год.).

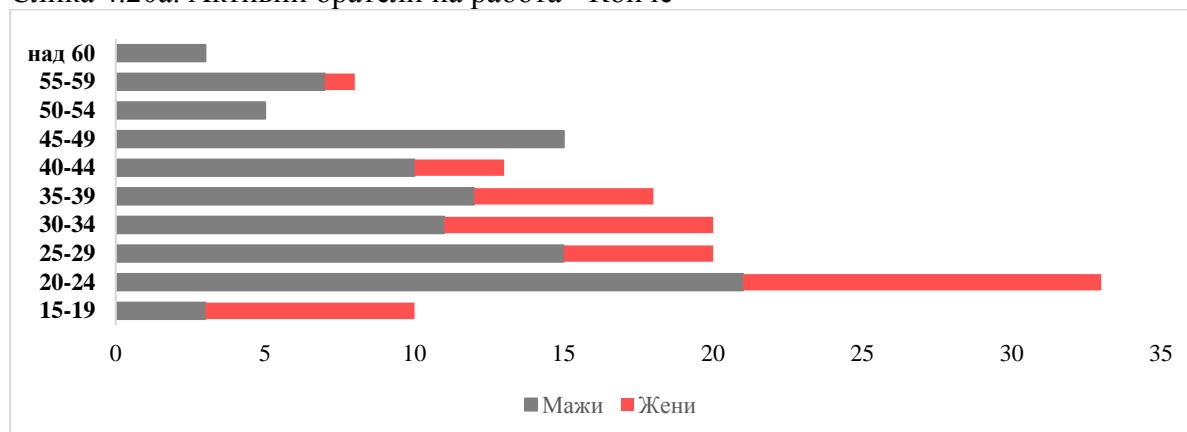
Слика 4.20. Невработени лица - Конче

Извор: АВРМ, 2015

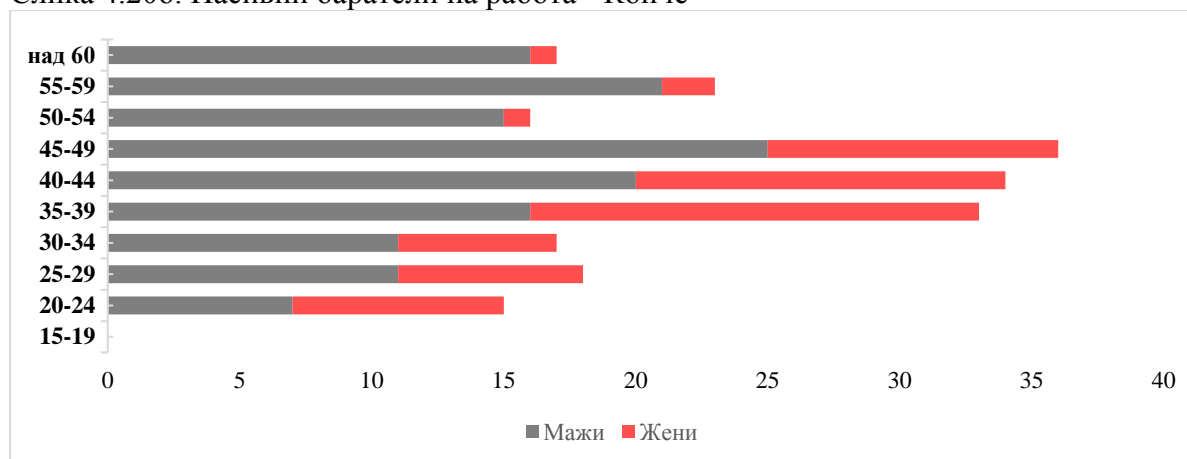
4.7.4.3 *Возрасна структура на невработените*

Слика 4.20а. Активни братели на работа - Конче

Извор: АВРМ, 2015

Слика 4.20б. Пасивни баратели на работа - Конче

Извор: АВРМ, 2015

4.7.4.4 *Образовна структура на невработените.*

Невработени лица според образование	Вкупно	Мажи	Жени
Доктори на науки			
Магистри на науки	0	0	0
Високо образование	15	7	8
Више образование	2	1	1
Завршено средно образование	101	59	42
Непотполно средно образование	23	18	5
Основно образование и без образование	213	87	54
Вкупно / Total	354	172	110

4.7.5 ЛОКАЛНА ЕКОНОМИЈА

Број на активни деловни субјекти: 75.

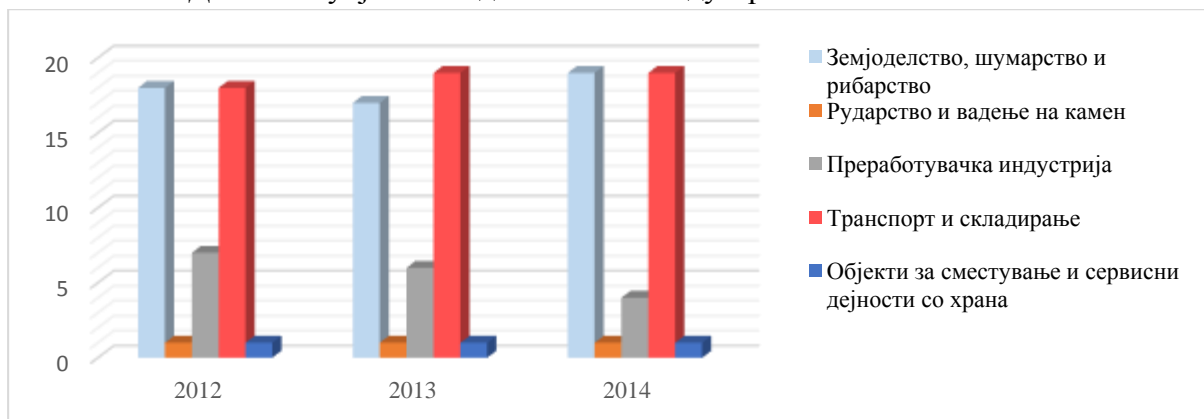
Слика 4.21. Активни деловни субјекти - Конче

Извор: АВРМ, 2015

Доминантни индустрии: земјоделство (производство на тутун), сточарство, водостопанство и шумарство.

Слика 4.21б. Деловни субјекти по доминантни индустрии - Конче

Извор: АВРМ, 2015

Главни компаративни предности на општината: чиста еколошка средина, ниска цена на земјиштето, природни ресурси.

Најзначајни локални претпријатија: Млекара Еко млеко (производство на млечни производи).

Минерални ресурси: глина каолин, кварц, вар и бакар (неминерални суровини).
Туризам и Угостителство: нема.

4.7.6 ИНДУСТРИСКИ ЗОНИ И ЛОКАЦИИ ЗА ИНВЕСТИРАЊЕ

На територијата на општина Конче нема утврдено индустриска зона, а потенцијалните инвеститори можат да изработат локална урбанистичка планска документација со намена на објекти Г3, Г4-лесна и загадувачка индустрија.

Општински поволности за инвестирање во индустриските зони: Советот на општината, на барање на инвеститор, може да донесе одлука за утврдување на посебни поволности за одредена конкретна инвестиција.

Карактеристики на слободни локации за градба: подетални информации можат да се добијат во општина Конче.

4.7.7 ЛОКАЦИИ ЗА ИНВЕСТИРАЊЕ ВО ХОТЕЛСКИ КОМПЛЕКСИ

Со детален урбанистички план општина Конче утврди изградба на Туристичка населба на брегот на вештачкото езеро Мантово. Проектот предвидува изградба на индивидуални куќи за одмор, хотел, трим-патеки и спортски терени.

Табела 4.20. Карактеристики на слободни локации за градба - Дојран

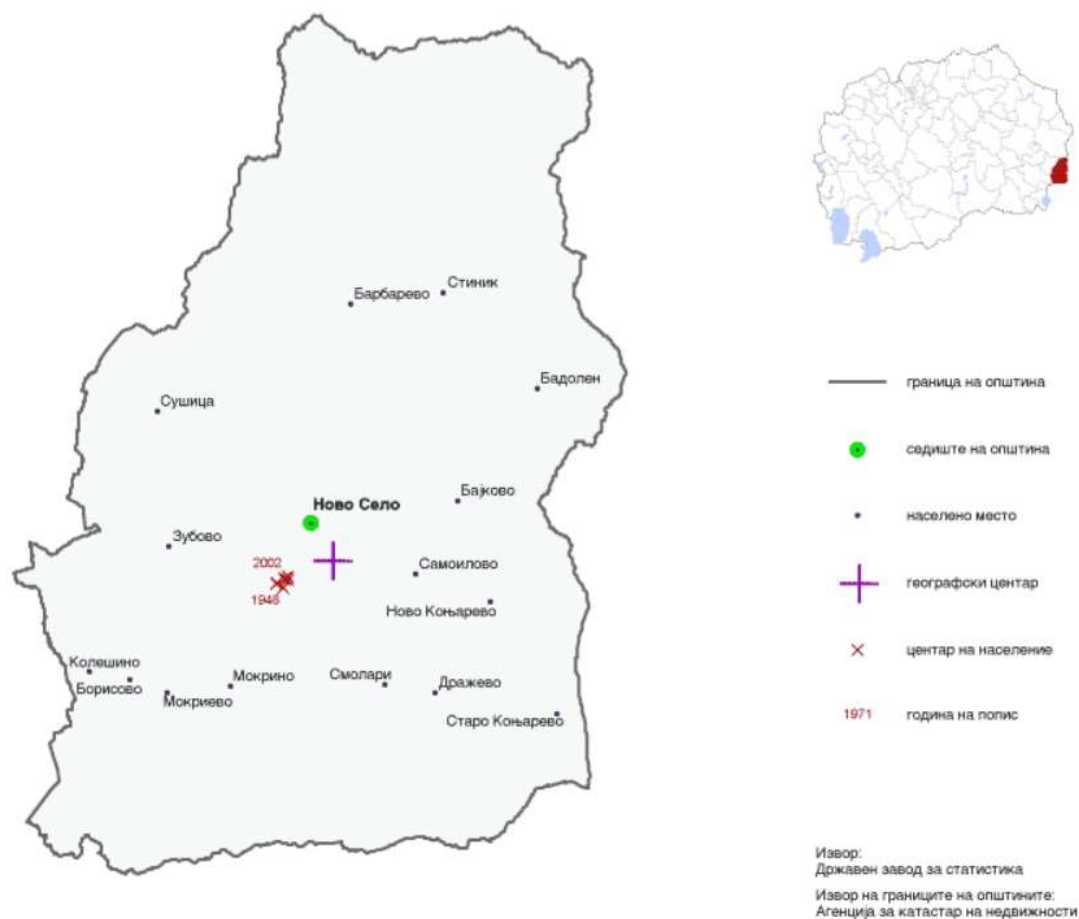
Број на градежна парцела	Површина на земјиште	Површина за градба во основа (м ²)	Макс. висинана градба (м)	Почетна цена на земјиштето (ден / м ²)	Надоместок за уредување на градежно земјиште – цена (ден / м ²)	Намена
ГП 1	13.000	4.200	17	61	1.000	Б5

Слика

ОПШТИНА НОВО СЕЛО

4.8 ОПШТИНА НОВО СЕЛО

4.8.1 КРАТКА ИНФОРМАЦИЈА ЗА ОПШТИНАТА

Општина Ново Село се наоѓа на крајниот југоисточен дел од Република Македонија и граничи со општините Струмица, Берово и Босилово од македонска страна и општините Петрич и Муриес од бугарска и грчка страна. Ново Село е втора по големина населба во Струмичката котлина со градска физиономија. Општината се разликува од другите по неколку уникатни работи: единствена општина во Република Македонија која граничи со две држави од Европската Унија; и на нејзина територија се наоѓа највисок водопад во Република Македонија (Смоларски водопад 39,5м.).

Според територијалната организација на единиците на Локалната самоуправа од 2005 година подрачјето на Општина го сочинуваат следниве 16 населени места: Ново Село, Сушица, Мокриево, Ново Коњарево, Колешино, Мокрино, Смолари, Зубово, Старо Коњарево, Дражево, Борисово, Самоилово, Барбареве, Стиник, Бадилен и Бајково.

4.8.2 ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

Седиште на општината	Ново село
Адреса на седиштето	ул. Мануш Турновски бб, 2434 Ново Село
Локација (ширина - должина)	N 41° 24' E22° 52'
Контакт	Tel. +389 (0)34 355-202; Fax. +389 (0)34 355-702
Електронска пошта	administracija@novoselo.gov.mk
Интернет страна	www.novoselo.gov.mk
Надморска височина	260 м.н.в.
Територија	237,45 km ²
Население	11.567
Ден на општината	12 Декември (конституирање на првиот совет)

4.8.3 СООБРАЌАЈНИ ВРСКИ

Табела 4.21.Сообраќајни врски	
Автопати, експресни и магистрални патишта	
Директен пристап на магистрален патен правец А4.	
Регионални патни правци кои поминуваат низ општината	
Р1402.	
Оддалеченост на општината од аеродроми (км)	
Александар Македонски - Скопје	153 км
Аеродром Св.Апостол Павле - Охрид	278 км
Аеродром Солун, Грција	167 км
Аеродром Софија, Бугарија	217 км
Оддалеченост на општината од железница	
Железничка станица Гевгелија	68 км
Железничка станица Миравци	59 км
Железничка станица Штип	88 км
Оддалеченост на општината од пристаниште (км)	
Пристаниште Солун, Грција	144 км
Пристаниште Драч, Албанија	442 км
Пристаниште Бургас, Бугарија	551 км
Оддалеченост на општината од гранични премини (км)	
Грција	66 км
Бугарија	5 км
Србија	185 км
Косово	191 км
Албанија	296 км
Оддалеченост на општината од поважни градови (км)	
Скопје	172 км
Солун	144 км
Софија	214 км
Белград	586 км
Загреб	973 км
Истанбул	730 км
Виена	1.194 км
Будимпешта	957 км

4.8.4 ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ И ПОТЕНЦИЈАЛИ

Население: 11.567 жители (попис на населението 2002 година).

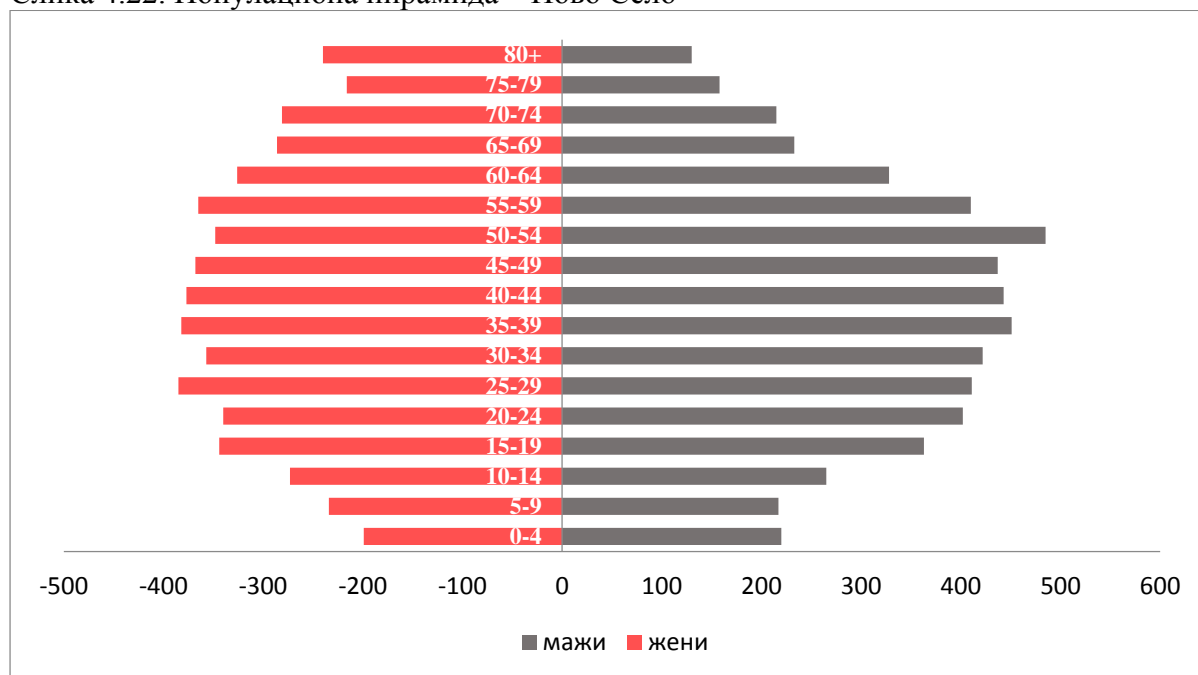
Полова структура: 5.979 мажи, 5.588 жени.

Етничка структура на населението: 91,92% Македонци, 0,21% Срби, 0,29% други.

Образовни институции: На територијата на општината има две основни училишта.

4.8.4.1 Возрасна структура на населението (2014-та година)

Слика 4.22. Популациона пирамида – Ново Село

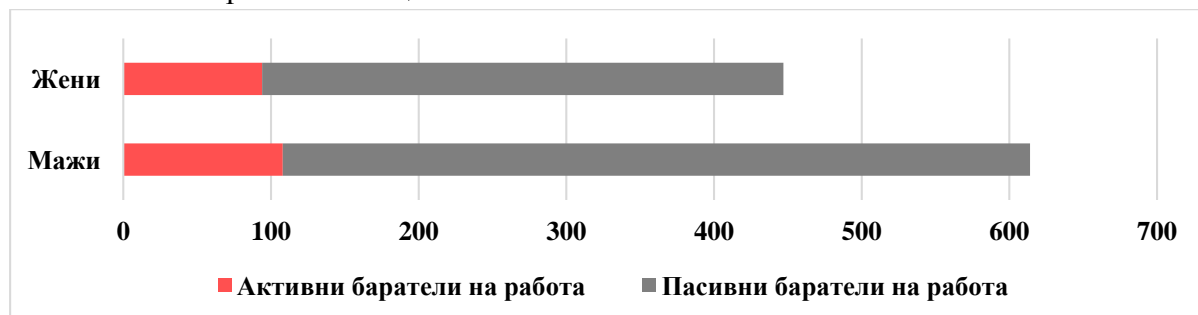

Извор: Државен завод за статистика, 2015

4.8.4.2 Активни и Пасивни баратели на работа

Број на невработени лица: 1.061 (состојба на 31.11.2015 год.).

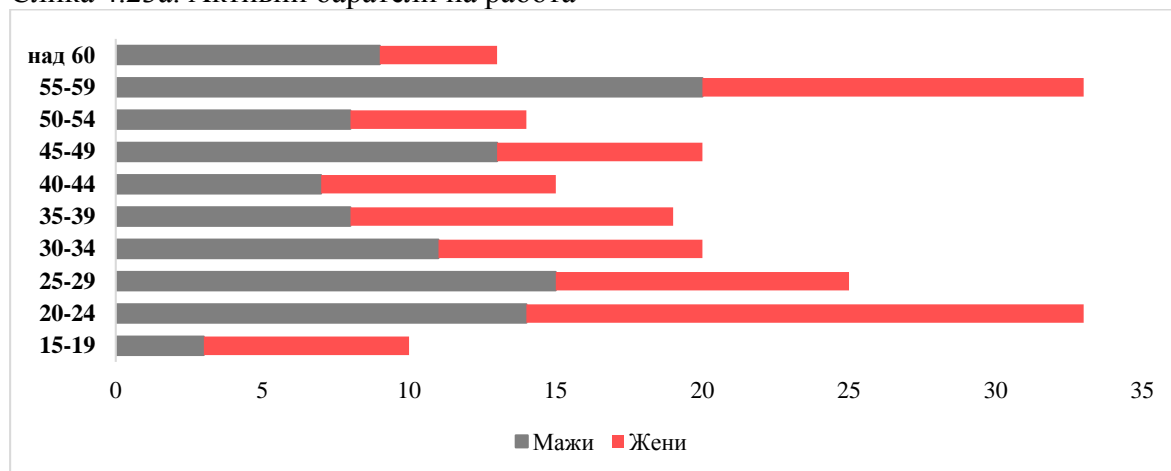
Слика 4.23. Невработени лица – Ново Село

Извор: АВРМ, 2015

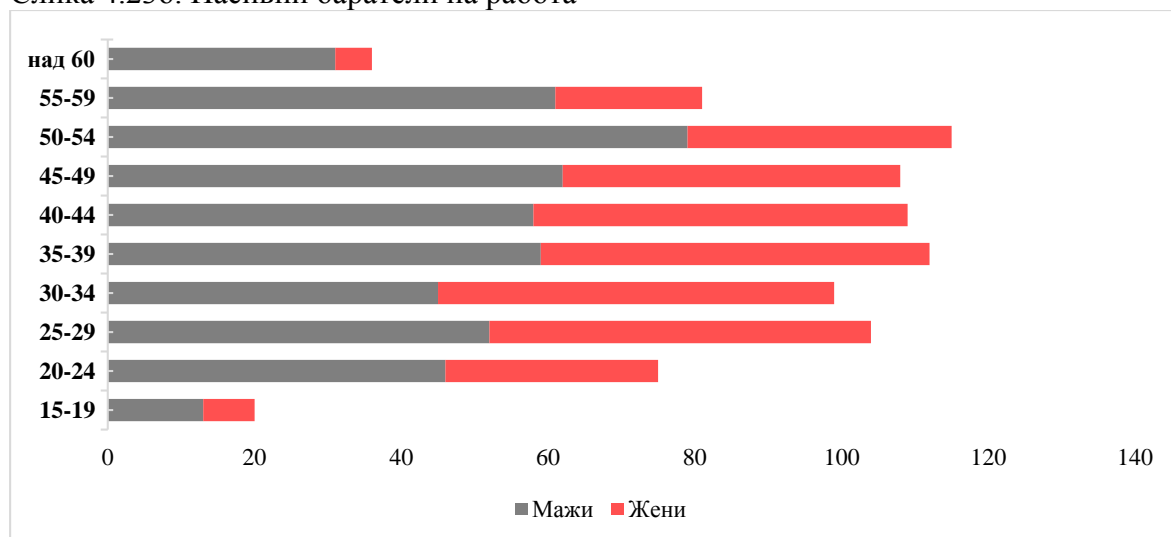
4.8.4.3 *Возрасна структура на невработените*

Слика 4.23а. Активни баратели на работа

Извор: АВРМ, 2015

Слика 4.23б. Пасивни баратели на работа

Извор: АВРМ, 2015

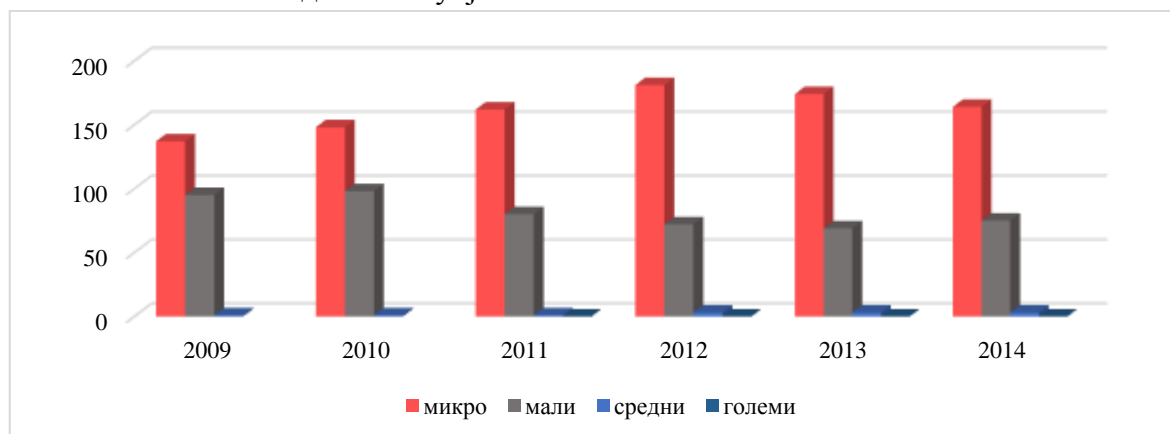
4.8.4.4 *Образовна структура на невработените.*

Невработени лица според образование	Вкупно	Мажи	Жени
Доктори на науки			
Магистри на науки	2	1	1
Високо образование	50	22	28
Више образование	8	6	2
Завршено средно образование	239	112	127
Непотполно средно образование	175	113	62
Основно образование и без образование	587	87	227
Вкупно / Total	1061	341	447

4.8.5 ЛОКАЛНА ЕКОНОМИЈА

Број на активни деловни субјекти: 242.

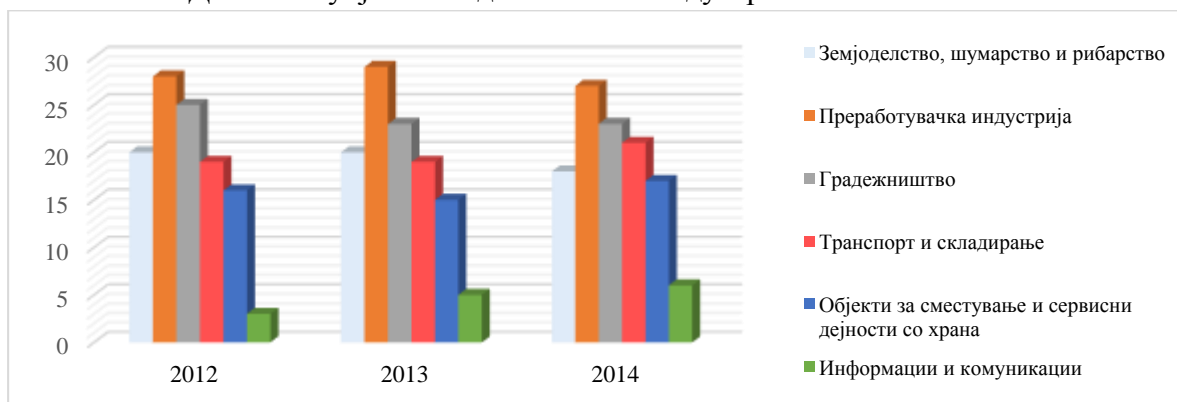
Слика 4.24а. Активни деловни субјекти – Ново Село

Извор: Државен завод за статистика, 2015

Доминантни индустрии: земјоделство, производство на тутун, прехранбена индустрија, текстилна индустрија, дрво-преработувачка индустрија, градежна индустрија.

Слика 4.24б. Деловни субјекти во доминантни индустрии – Ново Село

Извор: Државен завод за статистика, 2015

Главни компаративни предности на општината: единствена општина во Република Македонија која граничи со две држави од ЕУ, присуство на граничен премин.

Најзначајни локални претпријатија: Колид фудс ДООЕЛ (прехранбена индустрија); Џови Компани ДООЕЛ (градежна индустрија); Јастреб ДООЕЛ (дрвно-преработувачка индустрија); Рико-Градба ДООЕЛ, Пирамида ДООЕЛ (градежна индустрија); Алумин – БД ДОО (металопреработувачка индустрија).

Најзначајни странски инвеститори: нема

Минерални ресурси: нема.

Туризам и Угостителство: 1 хотел, 10 ресторани, 1 кафе бар, 1 ноќен клуб.

4.8.6 ИНДУСТРИСКИ ЗОНИ И ЛОКАЦИИ ЗА ИНВЕСТИРАЊЕ

Во општина Ново Село идентификувани се три индустриски зони и тоа Индустриска зона „Борисово“, Индустриска зона „Мокрино-Мокриево“ и Индустриска зона „Брод-Зубово“.

Општински поволности за инвестирање во индустриските зони: Советот на општината, на барање на инвеститор, може да донесе одлука за утврдување на посебни поволности за одредена конкретна инвестиција.

4.8.7 ИНДУСТРИСКА ЗОНА БОРИСОВО

Површина: 249.000 м².

Процент на изграденост: 30%.

Сопственост: 20% државна, 80% приватна.

Локација (оддалеченост од центарот на општината): 6 км до Ново Село.

Инфраструктура во зоната: пристапни патишта, трафостаница и осветлување.

Претпријатија кои работат во зоната: Колид Фудс ДООЕЛ, Сицилија ДООЕЛ и Пот Колешино.

Табела 4.22. Карактеристики на слободни локации за градба- Борисово

Број на градежна парцела	Површина на земјиште	Површина за градба во основа (м ²)	Макс. висинана градба (м)	Почетна цена на земјиштето (ден / м ²)	Надоместок за уредување на градежно земјиште – цена (ден / м ²)	Намена
1-3	2.94	999	П+2	61	300	Г2, Г3,Г4
1-5	2.74	1.156	П+2	61	300	Г2, Г3,Г4
1-7	4.007	1.692	П+2	61	300	Г2, Г3,Г4
1-30	3.21	1.421	П+2	61	300	Г2, Г3,Г4

4.8.8 ИНДУСТРИСКА ЗОНА МОКРИНО - МОКРИЕВО

Површина: 163.029 м².

Процент на изграденост: 20%.

Сопственост: 30% државна, 70% приватна.

Локација (оддалеченост од центарот на општината): 7,5 км до Ново Село.

Инфраструктура во зоната: пристапни патишта.

Претпријатија кои работат во зоната: Џам Пром ДООЕЛ - дрвно-преработувачка индустрија и Еко Подгор ДООЕЛ – откупен центар за земјоделски производи.

Табела 4.23. Карактеристики на слободни локации за градба - Мокриево

Број на градежна парцела	Површина на земјиште	Површина за градба во основа (м ²)	Макс. висинана градба (м)	Почетна цена на земјиштето (ден / м ²)	Надоместок за уредување на градежно земјиште – цена (ден / м ²)	Намена
1	1.935	867	П+1	61	200	Г2, Г3,Г4
2	2.24	1.418	П+1	61	200	Г2, Г3,Г4
3	2.034	1.226	П+1	61	200	Г2, Г3,Г4
4	1.971	1.139	П+1	61	200	Г2, Г3,Г4
5	1.941	1.170	П+1	61	200	Г2, Г3,Г4
6	2.061	1.042	П+1	61	200	Г2, Г3,Г4
11	1.566	765	П+1	61	200	Г2, Г3,Г4
12	2.454	1.288	П+1	61	200	Г2, Г3,Г4
14	756	357	П+1	61	200	Г2, Г3,Г4
16	831	238	П+1	61	200	Г2, Г3,Г4
19	2.767	1.056	П+1	61	200	Г2, Г3,Г4
20	3.719	1.822	П+1	61	200	Г2, Г3,Г4
21	8.662	4.674	П+1	61	200	Г2, Г3,Г4
23	16.627	12.672	П+1	61	200	Г2, Г3,Г4
24	2.669	1.406	П+1	61	200	Г2, Г3,Г4

4.8.9 ИНДУСТРИСКА ЗОНА БРОД - ЗУБОВО

Површина: 39.866 м².

Процент на изграденост: неизградена.

Сопственост: 100% приватна.

Локација (оддалеченост од центарот на општината): 4 км до Ново Село.

Инфраструктура во зоната: пристапни патишта.

Претпријатија кои работат во зоната: нема.

Карактеристики на слободни локации за градба: подетални информации можат да се добијат во одделението за урбанизам при општина Ново Село.

Намена на слободни локации за градба: Г2, Г3, Г4 - лесна и загадувачка индустрија, сервиси, и стоваришта.

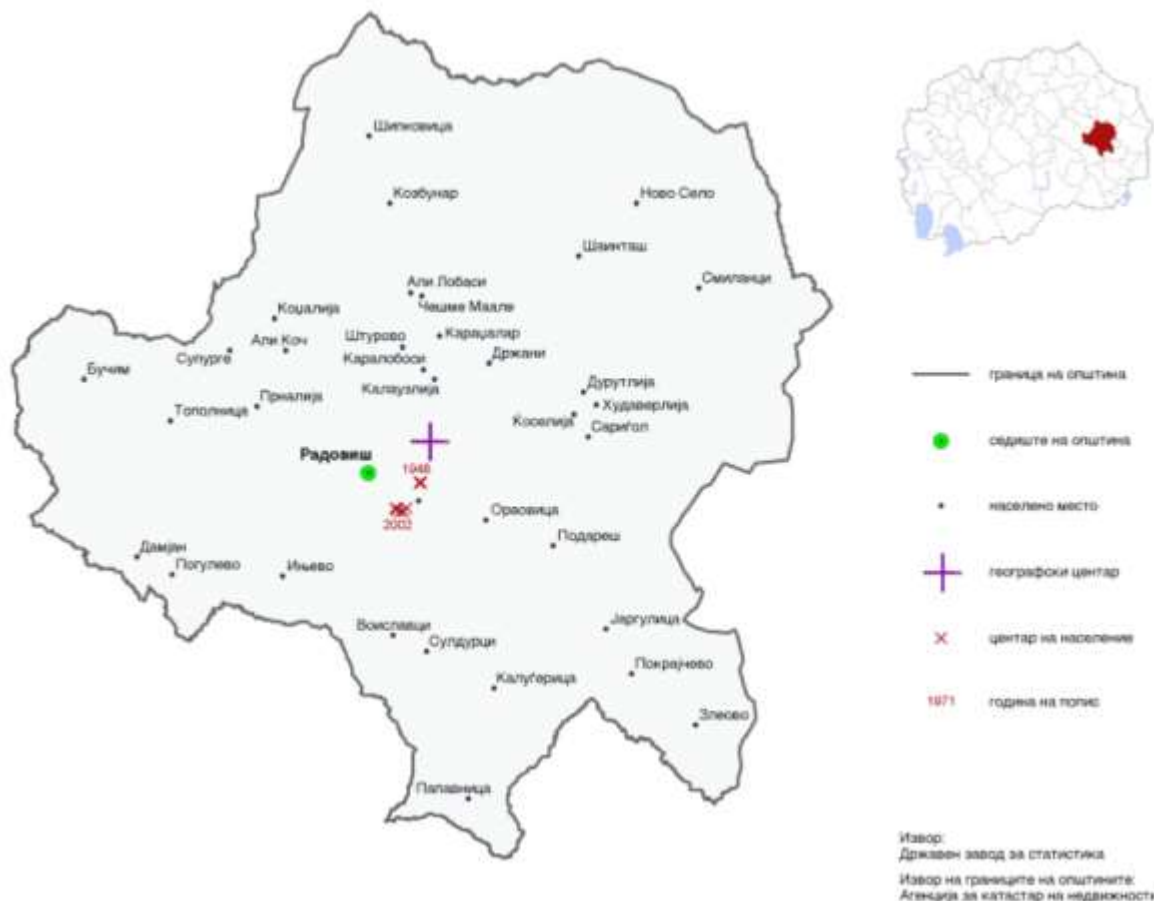
Слика

ОПШТИНА РАДОВИШ

4.9 ОПШТИНА РАДОВИШ

4.9.1 КРАТКА ИНФОРМАЦИЈА ЗА ОПШТИНАТА

Општина Радовиш е сместена во југоисточниот дел на Република Македонија и го зафаќа северозападниот дел од струмичко – радовишката котлина. Северниот релјефен дел од Општината и припаѓа на планината Плачковица, јужниот на планината Смрдешник, на северозапад се наоѓа ридестиот дел од областа Јуруклук, заедно со басенот на Дамјанско поле, а на југоисток се протега алувијалната рамнина на Радовишка Река. Општината Радовиш се граничи со повеќе општини и тоа: Општина Конче на југозапад, Општина Берово на исток, Општина Василево на југ, Општина Штип на северозапад и Општините Карбинци и Веница на север.

Според територијалната организација на единиците на локалната самоуправа од 2005 година подрачјето на Општина Радовиш го сочинуваат градот Радовиш и следниве 20 населени места: Ораовица, Подареш, Јаргулица, Покрајчево, Злеово, Војславци, Сулдурци, Калуѓерица, Ињево, Аликоч, Коџалија, Бучим, Парналија, Козбунар, Смиланци, Штурово, Супурѓе, Калаузлија, Бучим и Тополница.

4.9.2 ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

Седиште на општината	Радовиш
Адреса на седиштето	бул. „Александар Македонски“ бр.7, 2420 Радовиш
Локација (ширина - должина)	N 41° 38' E22° 28'
Контакт	Tel. +389 (0)34 635-007; fax +389 (0)34 630-290
Електронска пошта	gradonacalnik@radovis.gov.mk
Интернет страна	www.radovis.gov.mk
Надморска височина	380 м.н.в.
Територија	608 km ²
Население	28.244
Ден на општината	6 Ноември (ослободување на Радовиш)

4.9.3 СООБРАЌАЈНИ ВРСКИ

Табела 4.25. Сообраќајни врски	
Автопати, експресни и магистрални патишта	
Диркетен пристап на магистрален патен правец А4.	
Регионални патни правци кои поминуваат низ општината	
Р1310, Р1403, Р2431, Р2433, Р29471.	
Оддалеченост на општината од аеродроми (км)	
Александар Македонски - Скопје	107 км
Аеродром Св.Апостол Павле – Охрид	232 км
Аеродром Солун, Грција	177 км
Аеродром Софија, Бугарија	256 км
Оддалеченост на општината од железница	
Железничка станица Гевгелија	88 км
Железничка станица Миравци	74 км
Железничка станица Штип	40 км
Оддалеченост на општината од пристаниште (км)	
Пристаниште Солун, Грција	151 км
Пристаниште Драч, Албанија	396 км
Пристаниште Бургас, Бугарија	590 км
Оддалеченост на општината од гранични премини (км)	
Грција	80 км
Бугарија	57 км
Србија	138 км
Косово	144 км
Албанија	270 км
Оддалеченост на општината од поважни градови (км)	
Скопје	126 км
Солун	154 км
Софија	253 км
Белград	526 км
Загреб	914 км
Истанбул	740 км
Виена	1.135 км
Будимпешта	898 км

4.9.4 ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ И ПОТЕНЦИЈАЛИ

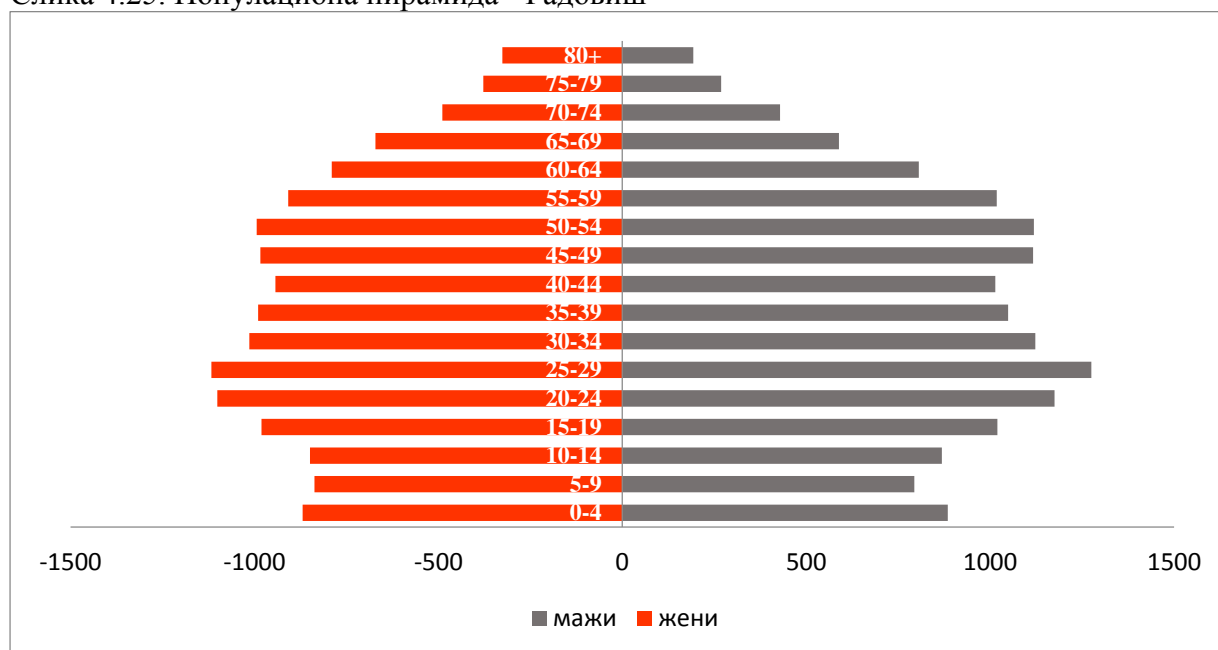
Население: 28.244 жители (попис на населението 2002 година).

Полова структура: 14.352 мажи, 13.892 жени. Етничка структура на населението: 84,10% Македонци, 14,38% Турци, 0,25% Срби, 0,96% Роми, 0,31% други.

Образовни институции: на територијата на општината има едно средно училиште и пет основни училишта.

4.9.4.1 Возрасна структура на населението (2014-та година)

Слика 4.25. Популациона пирамида - Радовиш

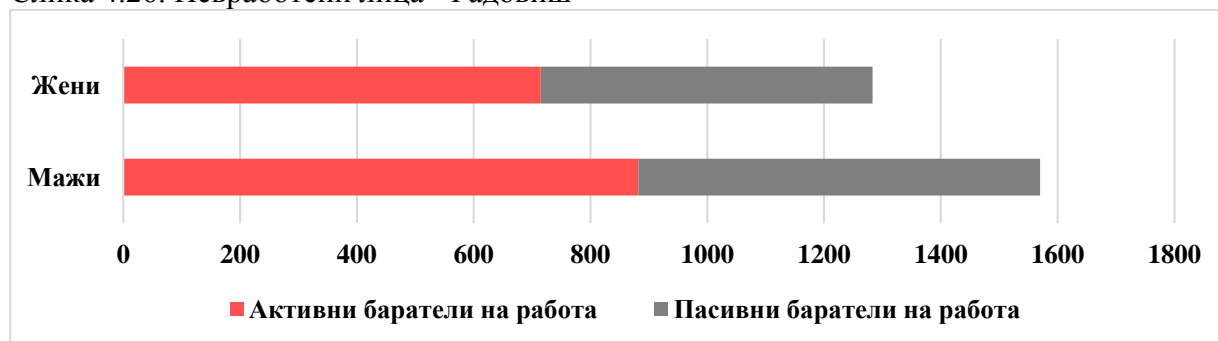

Извор: Државен завод за статистика, 2015

4.9.4.2 Активни и Пасивни баратели на работа

Број на невработени лица: 2.853 (состојба на 31.11.2015 год.).

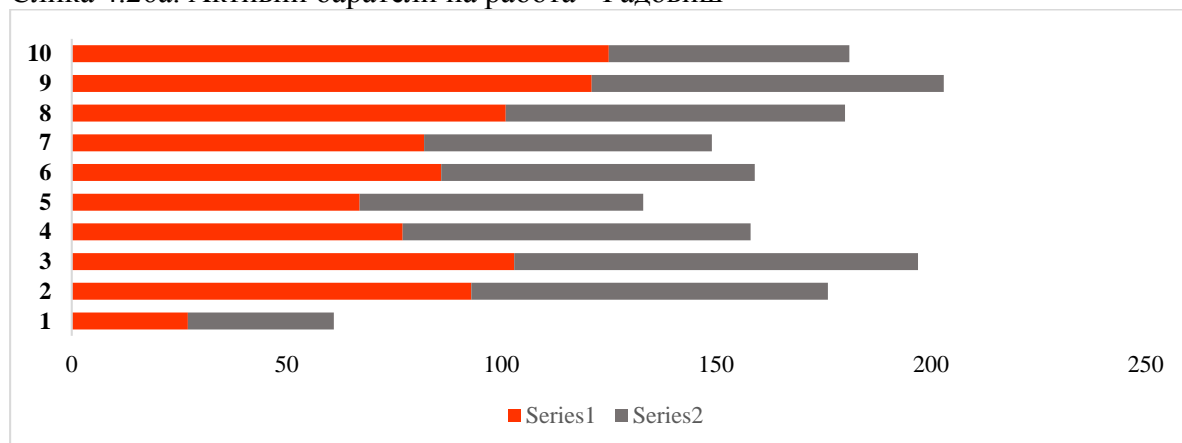
Слика 4.26. Невработени лица - Радовиш

Извор: АВРМ, 2015

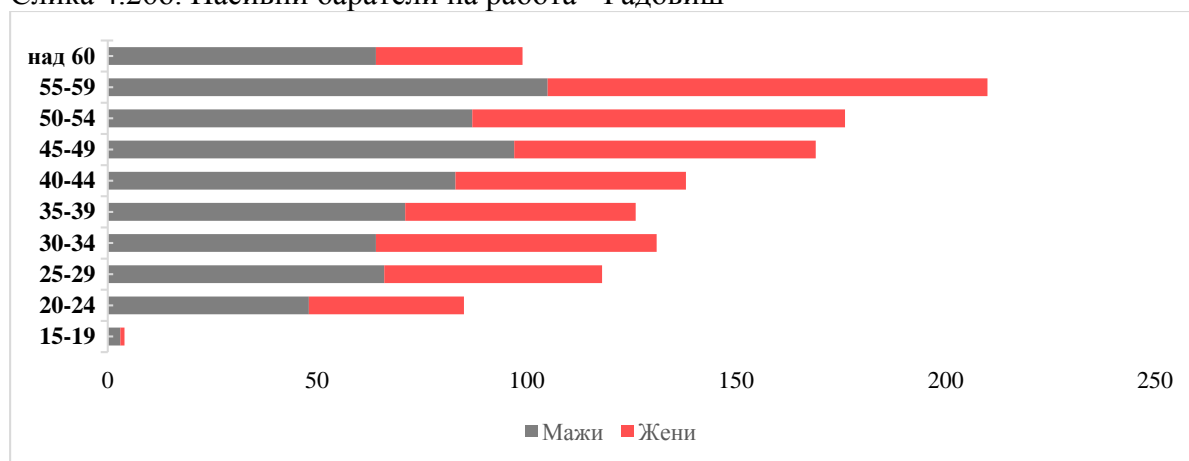
4.9.4.3 *Возрасна структура на невработените*

Слика 4.26а. Активни баратели на работа - Радовиш

Извор: АВРМ, 2015

Слика 4.26б. Пасивни баратели на работа - Радовиш

Извор: АВРМ, 2015

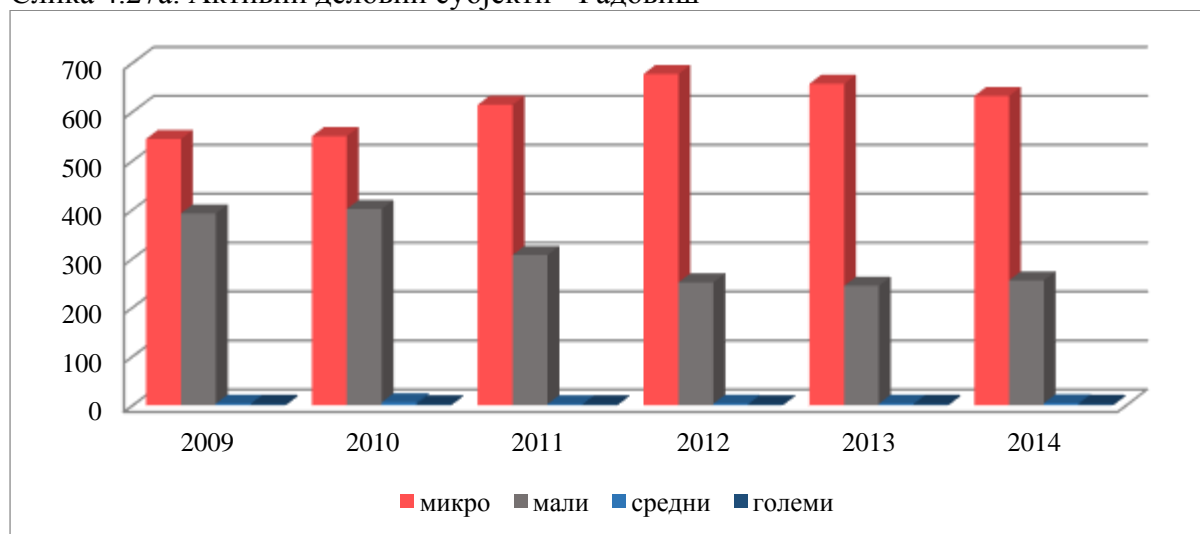
4.9.4.4 *Образовна структура на невработените.*

Невработени лица според образование	Вкупно	Мажи	Жени
Доктори на науки			
Магистри на науки	12	3	9
Високо образование	274	115	159
Више образование	80	40	40
Завршено средно образование	896	396	500
Непотполно средно образование	250	183	67
Основно образование и без образование	1341	87	508
Вкупно	2853	824	1283

4.9.4.5 ЛОКАЛНА ЕКОНОМИЈА

Број на активни деловни субјекти: 894.

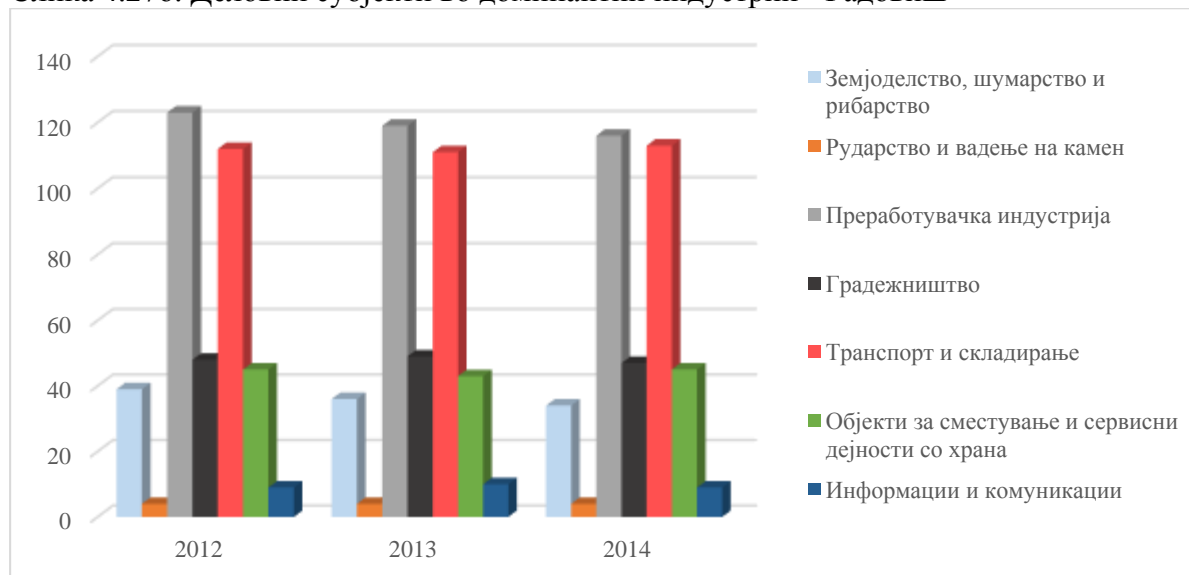
Слика 4.27а. Активни деловни субјекти - Радовиш

Извор: Државен завод за статистика, 2015

Доминантни индустрии: производство на тутун, прехранбена индустрија, текстилна индустрија, дрво- преработувачка индустрија, градежна индустрија, производство на хартија и хартиена амбалажа.

Слика 4.27б. Деловни субјекти во доминантни индустрии - Радовиш

Извор: Државен завод за статистика, 2015

Главни компаративни предности на општината: Богатството на различна руда концентрирана на мал простор (бакар, злато, сребро, железо и олово), поволни климатски услови (спој помеѓу медитеранска и умерено-континентална клима – 276 сончеви денови), поволна географска положба (еднаква стратешка комуникација со повеќето поголеми урбани центри).

Најзначајни локални претпријатија: Бучим (Рударство – бакар, злато, сребро и др); Алфаинжинеринг (Енергетика, градежништво и др); Снабдител Андонови, 6-ти Ноември (преработка и конзервирање на месо и месни производи); Марди, МК Маркос, МК Мартекс, Декортекс, Супер Хит (текстилна индустрија); АД Јака Табак (тутунска индустрија); Техника (градежништво); Кометал Петре, Семи, Металпромет (металургија); Голд Мак (преработки од благородни метали – злато, сребро); 22 Октомври (трговија – електро материјали); Ролопластика (преработка од пластика и ПВЦ канализациски цевки и сл.); Современ дом Баже (дрвна индустрија и амбалажа); Валентина промет (трговија градежни материјали); Флорес, Фунги Флора, Бест фуд (откуп и преработка на земјоделски производи, шумски плодови); Детоним Бучим (производство и продажба на експлозиви); Млекара Горгиеви (преработка на млеко и производство на млечни продукти); Ди транс ДОО (транспорт).

Најзначајни странски инвеститори: Бучим (Русија) - рударство (бакар, злато, сребро и др.).

Минерални ресурси: глина каолин, кварц, гранит, вар, железо, бакар, олово и цинк, злато, сребро.

Туризам и Угостителство: 5 хотели, 25 ресторани и пицерији, 4 кафе барови, 2 ноќни клубови.

4.9.5 ИНДУСТРИСКИ ЗОНИ И ЛОКАЦИИ ЗА ИНВЕСТИРАЊЕ

Во општина Радовиш идентификувани се две индустриски зони и тоа Индустриска зона „Радовиш“ и Индустриска зона „Подареш“.

Општински поволности за инвестирање во индустриските зони: Советот на општината, на барање на инвеститор, може да донесе одлука за утврдување на посебни поволности за одредена конкретна инвестиција.

4.9.6 ИНДУСТРИСКА ЗОНА РАДОВИШ

Површина: 1.319.000 м².

Процент на изграденост: 40%.

Сопственост: неопределена.

Локација (оддалеченост од центарот на општината): 2 км.

Инфраструктура во зоната: водовод, канализациона мрежа, трафостаница, пристапни патишта, осветлување.

Претпријатија кои работат во зоната: Бест фуд, Супер хит, Декортекс, 6-ти ноември, Металпромет, Семи, Млекара Горгиеви, Јака Табак и други.

Карактеристики на слободни локации за градба: Новиот детален урбанистички план за оваа индустриска зона е во фаза на изработка.

4.9.7 ИНДУСТРИСКА ЗОНА ПОДАРЕШ

Површина: 55.300 м².

Процент на изграденост: неизградена.

Сопственост: 100% државна.

Локација (оддалеченост од центарот на општината): 10 км.

Инфраструктура во зоната: водовод, канализациона мрежа, трафостаница, пристапни патишта, осветлување.

Претпријатија кои работат во зоната: нема.

Карактеристики на слободни локации за градба: подетални информации можат да се добијат во Одделението за урбанизам при општина Радовиш.

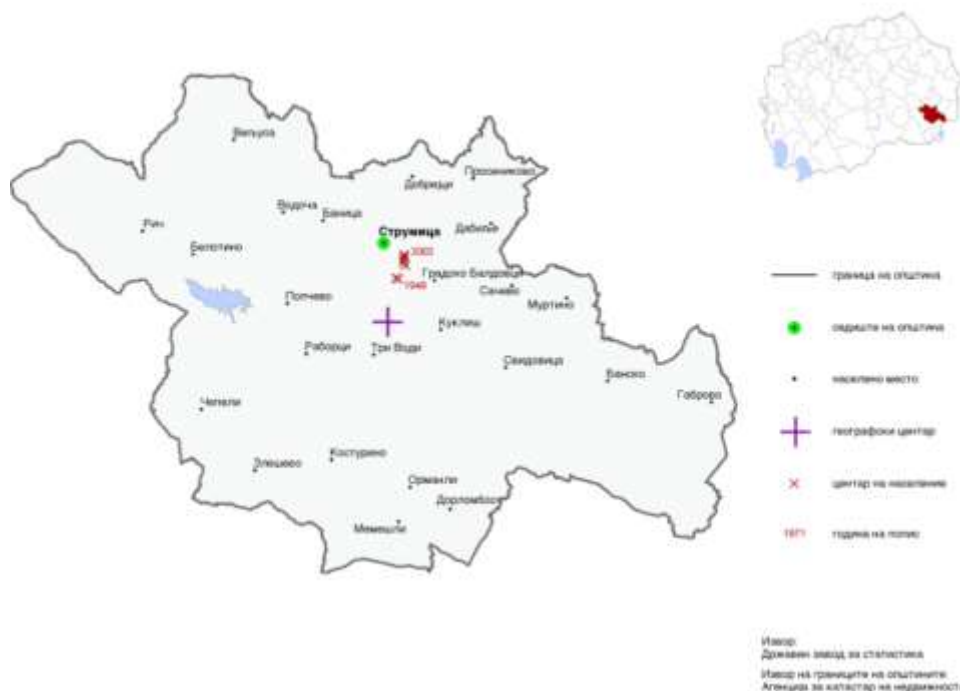

Слика

ОПШТИНА СТРУМИЦА

4.10 ОПШТИНА СТРУМИЦА

4.10.1 КРАТКА ИНФОРМАЦИЈА ЗА ОПШТИНАТА

На крајниот југоисток на Република Македонија, веднаш под тромеѓето на меѓудржавните граници со Бугарија и Грција сместена е плодната Струмичка котлина, а во нејзиниот западен дел и истоимената општина Струмица. Околу 230 сончеви денови, поволна клима, лековита вода и многу природни реткости ја карактеризираат оваа општина. Струмица е економски и културен центар на југоисточна Македонија, која последните години од земјоделско прерасна во аграрно-индустриско подрачје.

Историски, од Астраион, преку Тивериопол па се до Струмица, материјалното и духовно богатство на овој град постојано се зголемувало. Цареви кули, заедно со локалитетите Св. Петнаесет Тивериополски Свештеномаченици, Орта Џамија, Доцноримското лекувалиште во Банско, манастирските комплекси во Водоча и Вељуса го заслужуваат должното внимание од секој случаен или намерен посетител на Струмица. Општината во својата работа ги има воведено меѓународниот стандард за управување ISO 9001:2008 и меѓународниот стандард за управување со околината ISO 14001:2004. Општина Струмица има Б1 кредитен рејтинг издаден од меѓународната кредитна агенција Moody's.

Според територијалната организација на единиците на локалната самоуправа од 2005 година подрачјето на Општина Струмица го сочинуваат градот Струмица и следниве 24 населени места: Баница, Банско, Белотино, Вељуса, Водоча, Габрово, Градско балдовци, Дабилџа, Добрејци, Дорломбос, Злешево, Костурино, Куклиш, Мемешли, Муртино, Орманли, Попчево, Просениково, Раборци, Рич, Сачево, Свидовица, Три Води и Чепели.

4.10.2 ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

Седиште на општината	Струмица
Адреса на седиштето	ул. „Сандо Масев“ бр.1
Локација (ширина - должина)	N 41° 26 E 22° 38'
Контакт	Tel. +389 (0)34 348-030; fax +389 (0)34 320-544
Електронска пошт	gradonacalnik@strumica.gov.mk
Интернет страна	www.strumica.gov.mk
Надморска височина	239 m
Територија	321,89 km ²
Население	54.676
Ден на општината	11 Декември (Ден на заштитниците на градот)

4.10.3 СООБРАЌАЈНИ ВРСКИ

Табела 4.27. Сообраќајни врски	
Автопати, експресни и магистрални патишта	
Индириктен пристап на автопат А1 преку регионален патен правец Р1401; директен пристап на магистрален патен правец А4.	
Регионални патни правци кои поминуваат низ општината	
Р1302, Р1401, Р1402, Р1403, Р2432, Р2434.	
Оддалеченост на општината од аеродроми (км)	
Александар Македонски – Скопје	132 км
Аеродром Св.Апостол Павле - Охрид	258 км
Аеродром Солун, Грција	147 км
Аеродром Софија, Бугарија	237 км
Оддалеченост на општината од железница	
Железничка станица Гевгелија	48 км
Железничка станица Миравци	38 км
Железничка станица Штип	66 км
Оддалеченост на општината од пристаниште (км)	
Пристаниште Солун, Грција	124 км
Пристаниште Драч, Албанија	422 км
Пристаниште Бургас, Бугарија	572 км
Оддалеченост на општината од гранични премини (км)	
Дојран – Грција	46 км
Богородица – Грција	50 км
Ново Село - Бугарија	27 км
Табановце – Србија	163 км
Блаце – Косово	169 км
Кафасан - Албанија	270 км
Оддалеченост на општината од поважни градови (км)	
Скопје	150 км
Солун	124 км
Софија	234 км
Белград	565 км
Загреб	953 км
Истанбул	710 км
Виена	1.173 км
Будимпешта	937 км

4.10.4 ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ И ПОТЕНЦИЈАЛИ

Население: 54.676 жители (попис на населението 2002 година).

Полова структура на населението: 27.340 мажи, 27.336 жени.

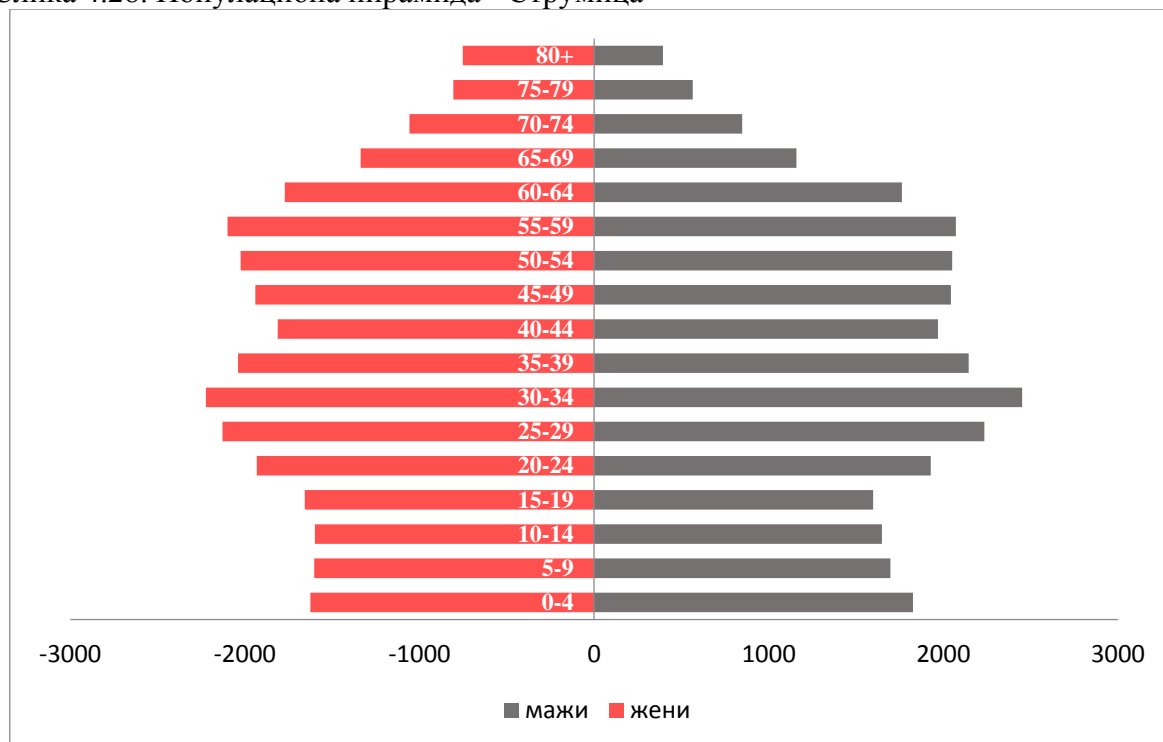
Етничка структура на населението: 99,50% Македонци, 6,87% Турци, 0,34% Срби, 0,27% Роми, 0,62% други.

Образовни институции: Во општината дејствуваат 10 основни општински училишта со 14 подрачни училишта со 5.645 ученици и три средни општински училишта со 4.053 ученици и едно приватно средно училиште „Јахја Кемал“. На територијата на општината работат и неколку високообразовни установи:

- Државен универзитет „Гоце Делчев“ - Штип со дисперзирани студии од областа на земјоделството, информатиката, економијата и образовните науки;
- Приватен Универзитет ФОН со дисперзирани додипломски и постдипломски студии на следните факултети: Факултет за правни науки, Економски науки, Филолошки науки и Факултет за детективи и безбедност и
- Бизнес академија Смилевски со дисперзирани додипломски и постдипломски студии по оперативен менаџмент.

4.10.4.1 Возрасна структура на населението (2014-та година)

Слика 4.28. Популациона пирамида - Струмица

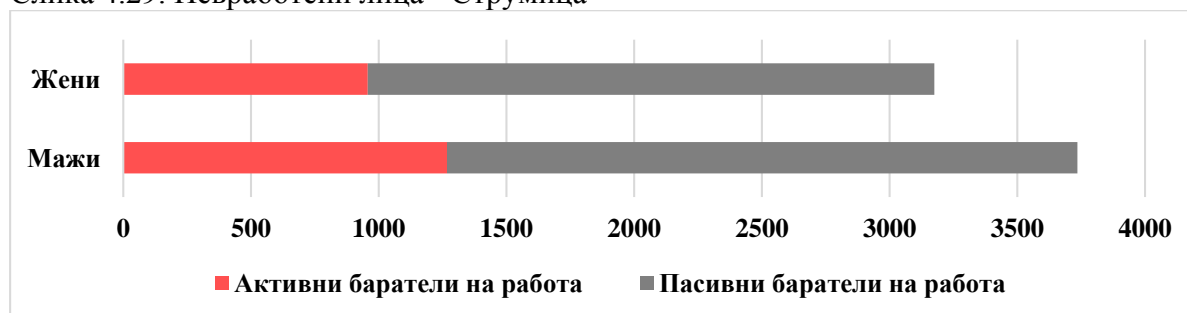

Извор: Државен завод за статистика, 2015

4.10.4.2 Активни и Пасивни баратели на работа

Број на невработени лица: 6.910 (состојба на 31.11.2015 год.).

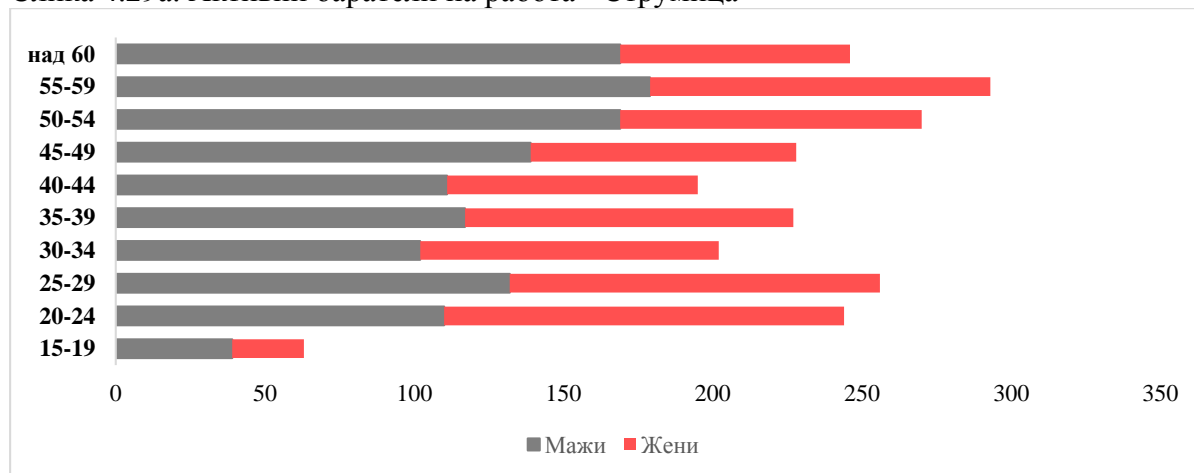
Слика 4.29. Невработени лица - Струмица

Извор: АВРМ, 2015

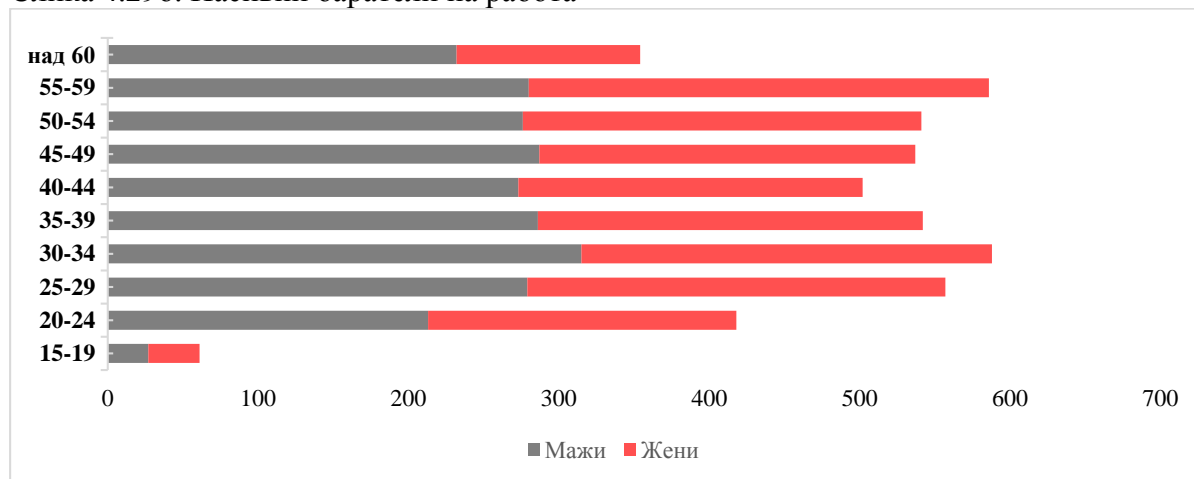
4.10.4.3 Возрасна структура на невработените

Слика 4.29а. Активни баратели на работа - Струмица

Извор: АВРМ, 2015

Слика 4.29б. Пасивни баратели на работа

Извор: АВРМ, 2015

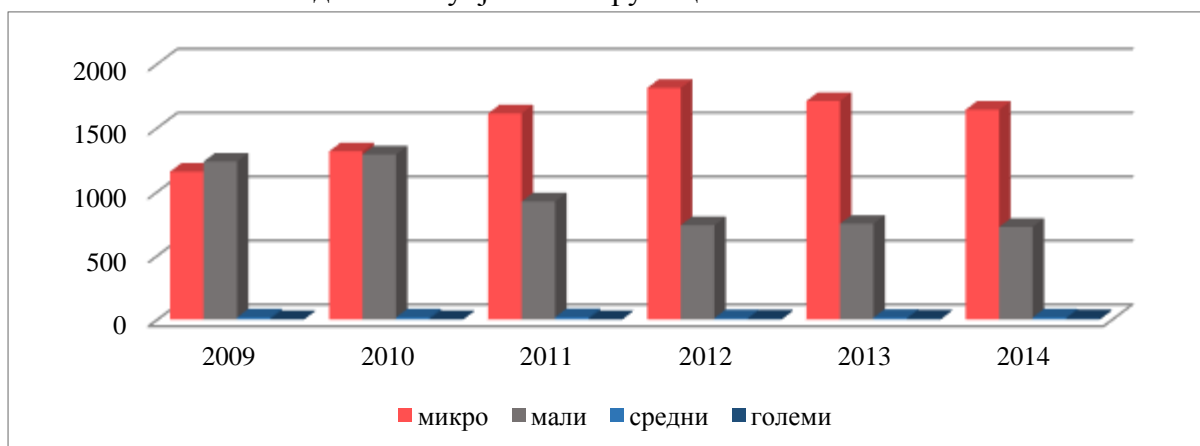
4.10.4.4 Образовна структура на невработените.

Невработени лица според образование	Вкупно	Мажи	Жени
Доктори на науки	2	1	1
Магистри на науки	26	13	13
Високо образование	451	155	296
Више образование	136	67	69
Завршено средно образование	1517	643	874
Непотполно средно образование	977	549	428
Основно образование и без образование	3801	87	1494
Вкупно	6910	1515	3175

4.10.5 ЛОКАЛНА ЕКОНОМИЈА

Број на активни деловни субјекти: 2.394.

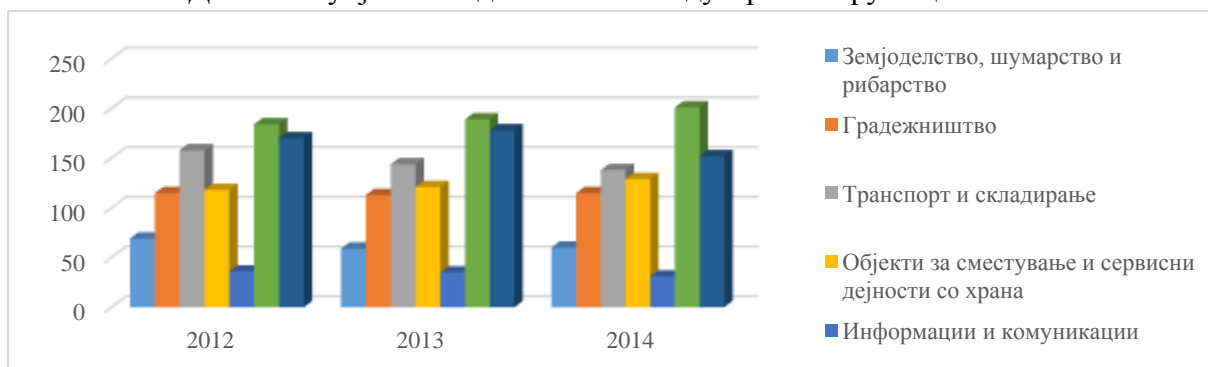
Слика 4.30а. Активни деловни субјекти - Струмица

Извор: Државен завод за статистика, 2015

Доминантни индустрии: земјоделство, прехранбена индустрија, текстилна индустрија, дрвно -преработувачка индустрија, градежништво, производство на градежни материјали.

Слика 4.30б. Деловни субјекти во доминантни индустрии- Струмица

Извор: Државен завод за статистика, 2015

Главни компаративни предности на општината: блискост и поврзаност до европските граници и пазари, достапност до природен гас, уредени индустриски зони, развиено стопанство, поволни климатски услови за развој на земјоделството, богато природно, културно и историско наследство, висок квалитет на живот.

Најзначајни локални претпријатија: АД за неметали Огражден (неметални минерални суровини), АД ИГМ Еленица (производство на тули од печена глина за градежништво), АД Санкерам (производство на санитарна керамика), Ников ДООЕЛ (производство на мебел), Савело (производство на мебел), Ал-мак Дооел (производство на тапациран мебел), Изолмак фибран (производство на плочи и листови од пластични маси), АДПС Единство (производство на облека), АД Струмица табак (откуп и ферментација на тутун), АД Жито Струмица (производство и промет на мелнички производи), АД Грозд Струмица (производство на дестилирани алкохолни пијалоци, безалкохолни пијалоци и газирани и негазирана вода од сопствен извор), Маби трејд Дентина (преработка на зеленчук и овошје), Агрокомерц (преработка на зеленчук и овошје), Тргопродукт (преработка на зеленчук и овошје), Агрофруктус(откупен дистрибутивен центар за зеленчук и овошје), Ал Макс (производство на масло за јадење), ДПП Макс Дооел (пакување на прашкасти и зрнести производи), ДПУТ Јока Доо (преработка на млеко и производство на млечни производи);

Најзначајни странски инвеститори: АД Струмица Табак – откуп и ферментација на тутун (Грција); Плодови Фруктус Дооел – откупен дистрибутивен центар за зеленчук и овошје (Хрватска); Ал Макс – производство на масло за јадење (Турција).

Минерални ресурси: фелтспад (неминерална суровина).

Туризам и Угостителство: 10 хотели и мотели, 27 ресторани и пицерији, 10 кафе барови и 2 ноќни барови.

4.10.6 ИНДУСТРИСКИ ЗОНИ И ЛОКАЦИИ ЗА ИНВЕСТИРАЊЕ

Во општина Струмица развиени се повеќе индустриски зони кои имаат добро воспоставена инфраструктура и сигнализација. Општината се грижи за развојот и промоцијата на своите зони и соодветно на тоа има утврдено повеќе општински поволности кои важат за сите индустриски зони.

Општински поволности за инвестирање во индустриските зони:

1. Намалување на надоместокот за уредување на градежно земјиште во зависност од висината на инвестицијата, број на новоотворени работни места, користењето на суровини од домашно потекло, производство на готов или полуготов производ, воведување на нова технологија, креирање на нови асортимани на производи и исполнувањето на еколошки стандарди;

2. Логистичка поддршка за инвеститорите од општинската администрација при обезбедување на сите неопходни дозволи и одобренија и
3. Ефикасна општинска администрација која работи според меѓународниот стандард за квалитет ИСО 9001:2008 и меѓународниот стандард за управување со околината ИСО 14001:2004.

4.10.7 ИНДУСТРИСКА ЗОНА УРБАН БЛОК 42

Површина: 135.000 м².

Процент на изграденост: 15%.

Сопственост: 12% државна, 88% приватна.

Локација (оддалеченост од центарот на општината): 1,5 км.

Инфраструктура во зоната: водовод, канализациона мрежа, гасоводна мрежа, трафостаница, пристапни патишта, осветлување.

Претпријатија кои работаат во индустриската зона: Бензинска станица Лук Оил.

Карактеристики на слободни локации за градба: подетални информации можат да се добијат во Секторот за урбанизам и комунално работење при општина Струмица.

Намена на слободни локации за градба: Б1 – мали комерцијални и деловни единици.

4.10.8 ИНДУСТРИСКА ЗОНА СЕВЕР

Површина: 500.000 м².

Процент на изграденост: 35%. Сопственост: 15% државна, 85% приватна.

Локација (оддалеченост од центарот на општината): 1 км.

Инфраструктура во зоната: водовод, канализациона мрежа, гасоводна мрежа, трафостаница, пристапни патишта, осветлување.

Претпријатија кои работаат во индустриската зона: Фабрика за мебел Савело, Угостителски објект -ресторан Пала, Друштво за градежништво и трговија Жикол, Млекара Јока, Конзервна фабрика Агро Комерц-92, Угостителски објект - ресторан Еми, Продажен салон за плочки и санитарија Санторини, Бензинска Пумпа Минка, Салон за бела техника Електромеханика, Градежна фирма Југосуровина, Салон за мебел Ас-Ти-2007, Друштво за производство трговија и услуги Вема, Претпријатие за градежништво Дојрана, Друштво за услуги Изолмак, Друштво за производство, трговија и услуги Томи-98, ДПТУ Супер Нова Импорт, Друштво за производство на метални конструкции Кибо-2008, Друштво за производство и градежништво В_Инженеринг, Автосервис ВД ДООЕЛ, Друштво за архитектонски дејности Геоконтрол, Фабрика за текстил Санди Текст.

Карактеристики на слободни локации за градба: подетални информации можат да се добијат во Секторот за урбанизам и комунално работење при општина Струмица.

Намена на слободни локации за градба: Б1 – мали комерцијални и деловни единици.

4.10.9 ИНДУСТРИСКА ЗОНА АГРОБЕРЗА

Површина: 153.000 м².

Процент на изграденост: 20%.

Сопственост: 80% државна, 20% приватна.

Локација (оддалеченост од центарот на општината): 1,5 км.

Инфраструктура во зоната: водовод, канализациона мрежа, гасоводна мрежа, трафостаница, пристапни патишта, осветлување.

Претпријатија кои работаат во индустриската зона: Агрофруктус - специјализирано претпријатие за производство, откуп и продажба на овошје и зеленчук.

Карактеристики на слободни локации за градба:

Број на градежна парцела	Површина на земјиште	Површина за градба во основа (м ²)	Макс. висинан а градба (м)	Почетна цена на земјиштето (ден / м ²)	Надоместо к за уредување на градежно земјиште – цена (ден / м ²)	Намена
ГП 5	43020,32	21510,16	11	3000	3800	Б1

4.10.10 ИНДУСТРИСКА ЗОНА УРБАН БЛОК 19

Површина: 267.700 м².

Процент на изграденост: 5%.

Сопственост: 20% државна, 80% приватна.

Локација (оддалеченост од центарот на општината): 2 км.

Инфраструктура во зоната: водовод, канализациона мрежа, гасоводна мрежа, трафостаница, пристапни патишта, осветлување. Претпријатија кои работаат во индустриската зона: бензинска станица Лук Оил.

Карактеристики на слободни локации за градба:

Број на градежна парцела	Површина на земјиште	Површина за градба во основа (м ²)	Макс. висинан а градба (м)	Почетна цена на земјиштето (ден / м ²)	Надоместо к за уредување на градежно земјиште – цена (ден / м ²)	Намена
ГП 2.22	6469,0	3318,6	10,2	61	308,3	Г2, Г3, Г4
ГП 2.16	3212,1	2150,2	10,2	61	308,3	Г2, Г3, Г4

ГП 2.17	1495,5	795,9	10,2	61	308,3	Г2, Г3, Г4
ГП 2.22	1379,2	715,8	10,2	61	308,3	Г2, Г3, Г4
ГП 2.20	1978,4	1197,3	10,2	61	308,3	Г2, Г3, Г4
ГП 2.21	1763,2	1022,1	10,2	61	308,3	Г2, Г3, Г4
ГП 2.18	2206,6	1360,3	10,2	61	308,3	Г2, Г3, Г4
ГП 2.19	2196,7	1365,7	10,2	61	308,3	Г2, Г3, Г4
ГП 2.13	1469,8	796,9	10,2	61	308,3	Г2, Г3, Г4
ГП 2.14	1012,6	479,2	10,2	61	308,3	Г2, Г3, Г4
ГП 2.12	1759,6	1002,4	10,2	61	308,3	Г2, Г3, Г4
ГП 2.5	1572,6	879,9	10,2	61	308,3	Г2, Г3, Г4
ГП 2.6	1160,2	612,4	10,2	61	308,3	Г1, Г2, Г3
ГП 2.2	1986,2	1217,6	10,2	61	308,3	Г1, Г2, Г3
ГП 2.3	1322,0	693,1	10,2	61	308,3	Г2, Г3, Г4
ГП 2.4	1579,9	887,2	10,2	61	308,3	Г2, Г3, Г4
ГП 2.7	2867,2	1874,1	10,2	61	308,3	Г2, Г3, Г4
ГП 2.8	2837,7	1827,7	10,2	61	308,3	Г2, Г3, Г4
ГП 2.9	1666,2	926,3	10,2	61	308,3	Г2, Г3, Г4
ГП 1.27	1848,0	809,3	10,2	61	308,3	Г2, Г3, Г4

4.10.11 ИНДУСТРИСКА ЗОНА УРБАН БЛОК 17 И 17_1

Површина: 314.500 м².

Процент на изграденост: 8%.

Сопственост: 3% државна, 97% приватна.

Локација (оддалеченост од центарот на општината): 1 км.

Инфраструктура во зоната: водовод, канализациона мрежа, гасоводна мрежа, трафостаница, пристапни патишта, осветлување.

Претпријатија кои работаат во индустриската зона: КСК Мебел, Мегасофт, Интрама.

Карактеристики на слободни локации за градба: подетални информации можат да се добијат во Секторот за урбанизам и комунално работење при општина Струмица.

Намена на слободни локации за градба: Г2, Г3, Г4 - лесна и загадувачка индустрија, сервиси, и стоваришта.

4.10.12 ИНДУСТРИСКА ЗОНА УРБАН БЛОК 15

Површина: 126.800 м².

Процент на изграденост: 20%.

Сопственост: 30% државна, 70% приватна.

Локација (оддалеченост од центарот на општината): 1 км.

Инфраструктура во зоната: водовод, канализациона мрежа, гасоводна мрежа, трафостаница, пристапни патишта, осветлување.

Претпријатија кои работаат во индустриската зона: Жито Струмица.

Карактеристики на слободни локации за градба: подетални информации можат да се добијат во Секторот за урбанизам и комунално работење при општина Струмица.

Намена на слободни локации за градба: Г2, Г3, Г4 - лесна и загадувачка индустрија, сервиси, и стоваришта.

4.10.13 ИНДУСТРИСКА ЗОНА САЧЕВО

Површина: 408.400 м².

Процент на изграденост: 10%.

Сопственост: 100% приватна.

Локација (оддалеченост од центарот на општината): 3 км оддалеченост од градот Струмица.

Инфраструктура во зоната: во фаза на градба е целосна инфраструктура (водовод, канализациона мрежа и пристапни патишта).

Претпријатија кои работаат во индустриската зона: МУЛТИХЕМ (производство на детергенти).

4.10.14 ИНДУСТРИСКА ЗОНА УРБАН БЛОК 18

Површина: 252 063 м².

Процент на изграденост: 8.16%.

Сопственост: ????

Локација (оддалеченост од центарот на општината): 1.5 км оддалеченост од градот Струмица.

Инфраструктура во зоната: во фаза на градба е целосна инфраструктура (водовод, канализациона мрежа и пристапни патишта).

Број на градежна парцела	Површина на земјиште	Површина за градба во основа (м ²)	Макс. висинана градба (м)	Почетна цена на земјиштето (ден / м ²)	Надоместок за уредување на градежно земјиште – цена (ден / м ²)	Намена
1.18.2	3202	2692	15			G2,3,4
3.18.2	6887	4821	15			G2,3,4
6.18.2	82	22	3			G2,3,4
8.18.2	913	639				G2,3,4
94.18.2	1628	1168	15			G2,3,4
97.18.2	18502	12955	10			B1
ostanato	168623	115335				G2,3,4

Invest MACEDONIA

ЦЕНТАР ЗА РАЗВОЈ НА ЈУГОИСТОЧНИОТ ПЛАНСКИ РЕГИОН

ул. „Боро Шони“ бр. 10
2400 Стрмица
Република Македонија

Телефон: +389 34 340 139

Факс: +389 34 340 139

Е-пошта: southeastregion@rdc.mk

Веб: <http://www.rdc.mk/southeastregion>